

**GLOBAL
ENTREPRENEURSHIP
MONITOR**

10

INFORME EXECUTIU
CATALUNYA

10 Global Entrepreneurship Monitor

INFORME EXECUTIU - CATALUNYA

El projecte GEM (Global Entrepreneurship Monitor) té per objectiu l'obtenció de dades sobre l'activitat emprenedora arreu del món, a partir d'una extensa xarxa internacional que engloba en l'actualitat més de 70 països. Iniciat el 1999 pel Babson College i la London Business School amb un grup de deu països, Espanya es va adherir al projecte l'any 2000 mitjançant l'Institut de Empresa.

GEM-Catalunya es va iniciar el 2003 en el marc dels informes a escala de comunitat autònoma que es van posar en marxa per complementar l'anàlisi per a Espanya. L'Informe 2010, la vuitena edició d'aquesta sèrie, ha estat realitzat per l'Institut d'Estudis Regionals i Metropolitans de Barcelona i el Departament d'Economia de l'Empresa de la Universitat Autònoma sota el patrocini de la Diputació de Barcelona (Àrea de Desenvolupament Econòmic) i la Generalitat de Catalunya (Departament d'Empresa i Ocupació).

Direcció del projecte:

Yancy Vaillant (UAB)

Carlos Guallarte (UAB)

Equip de recerca:

Esteban Lafuente (IERMB/UAB), investigador principal

Marc Fíguls (IERMB), col·laborador

Claudio Mancilla (UAB), col·laborador

Correcció i traducció

Marta Guspí Saiz

Coordinació de l'edició

Carme Cuartielles (IERMB)

Maquetació

Disseny i Grafisme, scp

Disseny i impressió

ADN Centro Gráfico S.L.

Barcelona, juny de 2011

D.L.: M-25709-2011

ISBN: 978-84-929440-05-9

© del text: Institut d'Estudis Regionals i Metropolitans de Barcelona

© de l'edició: Generalitat de Catalunya (Departament d'Empresa i Ocupació)

Diputació de Barcelona (Àrea de Desenvolupament Econòmic)

10 Global
Entrepreneurship
Monitor

INFORME EXECUTIU - CATALUNYA

**INFORME
EXECUTIU
2010**

GEM CATALUNYA

**Global
Entrepreneurship
Monitor**

10

INFORME EXECUTIU - CATALUNYA

GEM CATALUNYA 2010

SUMARI

PRÒLEG	7
RESUM EXECUTIU	9
CAPÍTOL 1	17
L'ACTIVITAT EMPRENEDORA I EMPRESARIAL EL 2010	19
Conclusions	29
CAPÍTOL 2	31
LA DINÀMICA EMPRENEDORA EN TEMPS D'INCERTESA	33
2.1 Concepció	33
2.2 Naixement	34
2.3 Activitat empenedora en fase inicial	35
2.4 Supervivència	41
Conclusions	43
CAPÍTOL 3	45
EL PERFIL DE L'EMPRENEDOR CATALÀ	47
3.1 Perfil per a l'any 2010	48
3.2 Perfil de l'emprenedor supervivent	59
Conclusions	61
CAPÍTOL 4	63
L'ENTORN SOCIAL A CATALUNYA	65
Conclusions	70
CAPÍTOL 5	71
EL PERFIL DE LES NOVES EMPRESES A CATALUNYA	73
5.1 El perfil de l'empresa a Catalunya el 2010	73
5.2 El perfil de l'empresa supervivent	78
Conclusions	81
CAPÍTOL 6	83
L'ACTIVITAT EMPRENEDORA EN ZONES RURALS	85
6.1 Perfil de l'emprenedor rural	87
6.2 El perfil social de la Catalunya rural	90
6.3 Perfil de les iniciatives empenedores	91
6.4 Política d'emprenedoria rural a Catalunya	94
Conclusions	96
REFERÈNCIES BIBLIOGRÀFIQUES	101
GLOSSARI	103
ANNEX	105
ÍNDEXS DE TAULES I FIGURES	135
RELACIÓ DELS EQUIPS INTEGRANTS DE LA XARXA GEM ESPANYA 2010	139

Global Entrepreneurship Monitor

PRÒLEG

PRÒLEG

La creació d'empreses s'ha convertit en un dels temes que susciten més interès entre els investigadors i les Administracions públiques, en constatar que és un dels principals motors de desenvolupament econòmic i social d'un país, per la seva influència tant sobre la generació de llocs de treball com sobre el creixement econòmic.

Com a tal motor, molts atorguen als emprenedors la dura responsabilitat de treure l'economia del seu estancament actual, i consideren l'activitat emprenedora com el remei que portarà Catalunya cap a la recuperació econòmica.

Aquesta tasca, a manera de salvavides econòmic, és probablement massa ambiciosa per ser duta a terme per l'emprenedoria tota sola; però, malgrat això, els emprenedors tenen un paper important en la necessària modernització del teixit econòmic i en l'establiment d'una nova estructura econòmica a Catalunya. Tanmateix, també cal un canvi en la percepció que hom té de l'emprenedoria i del tipus de foment que se'n fa. Per ser coherent amb les noves necessitats de l'era postcrisi i per formar una economia moderna i sostenible s'ha de deixar de costat els barems purament quantitius de l'emprenedoria i posar fi al foment indiscriminat de la creació d'empreses. La qualitat de l'activitat emprenedora és l'objectiu que s'ha de fixar Catalunya, però la qualitat no es mesura necessàriament pel nivell de creació d'ocupació o d'intensitat tecnològica, la qualitat en l'emprenedoria s'aconsegueix mitjançant un aprofitament eficient dels recursos i les capacitats que ja hi ha dins del territori, incloent els seus recursos humans, on cada emprenedor optimitza el seu propi capital humà en el desenvolupament de la seva iniciativa empresarial.

Les futures exigències de competitivitat requereixen que Catalunya aconseguixi un dinamisme emprenedor d'alta qualitat, en què el capital humà està cridat a tenir un paper clau i on la creació d'empreses i l'activitat emprenedora seran essencials per traduir el capital humà en valor econòmic.

En conseqüència, per dur a terme una bona formulació de polítiques de foment de l'activitat emprenedora cal no només comptar amb un coneixement detallat del fenomen al territori d'interès, sinó també tenir la capacitat de poder comparar indicadors homogenis de l'emprenedoria entre territoris, comunitats autònomes, regions o països.

Amb aquesta motivació, el Global Entrepreneurship Monitor per a Catalunya té com a objectiu no només captar el pols emprenedor del país sinó estudiar-ne l'evolució d'una forma tant crítica com prescriptiva. Aquesta vuitena edició l'informe GEM Catalunya 2010 aprofundeix encara més que en anys anteriors en l'anàlisi de l'activitat emprenedora catalana.

Global Entrepreneurship Monitor

RESUM EXECUTIU

RESUM EXECUTIU

L'Informe GEM-Catalunya 2010 analitza l'activitat emprenedora així com la proporció de la població adulta a Catalunya involucrada en activitats empresarials i de creació d'empreses durant l'any 2010. A més, es revisen una sèrie de factors comunament identificats com a determinants a l'hora d'explicar la creació de noves empreses. A continuació es detallen els resultats més importants d'aquest estudi.

El 2010, la taxa d'activitat emprenedora (TEA) entre la població adulta catalana va ser de 5,04, la qual cosa representa un nombre estimat de 248.000 persones emprenedores a Catalunya. A la província de Barcelona la proporció d'adults involucrats en activitats de creació d'empresa va ser encara més elevada, amb un 5,52. Aquests resultats indiquen un descens en comparació amb l'any anterior. Tanmateix, si considerem tot el procés empresarial, que inclou des dels individus que han manifestat intenció emprenedora fins als empresaris consolidats, s'observa un augment en la proporció de la població adulta de Catalunya involucrada en el procés empresarial. Un de cada cinc adults a Catalunya (21,83%) va estar involucrat en alguna de les etapes del procés empresarial, això és, va manifestar intenció de crear una empresa pròpia (7,50%), va estar activament involucrat en el procés de creació d'una empresa (2,38%), o ja comptava amb una empresa pròpia (11,95%). La taxa de participació en el procés empresarial a Catalunya va ser més alta el 2010 que abans de la crisi. En el cas de la província de Barcelona, el 20,21% de la població adulta va estar involucrada en el procés empresarial. Concretament, el 8,39% afirmava tenir la intenció de crear una empresa pròpia, el 2,81% de la població adulta estava involucrada en el procés de crear la seva pròpia empresa, mentre que finalment el 9,01% de la població adulta comptava amb una empresa pròpia.

Si s'analitzen les diferents etapes del procés empresarial separatament, podem observar com la intenció emprenedora va créixer significativament en el 2010, nodrida tant per individus que consideraven la carrera emprenedora per primera vegada com per antics emprenedors naixents que van retrocedir en el procés empresarial quan van decidir posposar la creació de les seves empreses per a més endavant. Com a resultat, la taxa d'adults a Catalunya que van iniciar les operacions d'una nova empresa va caure gairebé la meitat en comparació amb l'any anterior (empresaris nous el 2010: 0,90, fet que va suposar una caiguda del 47,96%).

Conseqüentment, el relleu emprenedor (proporció de nous emprenedors respecte del total d'empresaris) entre la població adulta de Catalunya sofreix un deteriorament i això amenaça el manteniment de l'estoc d'empresaris. Per primera vegada des que es realitza l'estudi GEM a Catalunya el flux net d'empresaris, això és, el nombre d'empresaris nous per cada nou exempresari, ens indica que hi va haver més tancaments que creació empresarial durant l'últim any.

Malgrat això, és possible destacar un factor molt positiu: es detecta a Catalunya una gran millora en la taxa de supervivència entre les empreses creades. Així, el 20,97% de les empreses creades a Catalunya durant l'any 2005 es mantenia actiu en el mercat l'any 2010. La taxa de supervivència a cinc anys per a les empreses creades el 2005 a la província de Barcelona va ser del 18,58%, mentre que aquesta taxa va ser del 15,87% per a les empreses creades a la resta d'Espanya.

Si comparem Catalunya amb la resta de l'Estat espanyol es pot constatar com l'activitat emprenedora catalana va continuar sent molt superior (TEA Catalunya: 5,04 per TEA Resta d'Espanya:

3,55). Catalunya va començar la seva desacceleració emprenedora el 2007, abans que la resta d'Espanya. Tanmateix, la caiguda emprenedora a la resta d'Espanya va ser molt més severa (-44%) que a Catalunya i es va concentrar principalment l'any 2009. No obstant això, la caiguda emprenedora a la resta de l'Estat espanyol s'ha estabilitzat ràpidament l'últim any, cosa que no sembla haver ocorregut al territori català.

Quant a les motivacions de l'activitat emprenedora a Catalunya i la província de Barcelona, l'emprenedoria es basa, de manera bastant generalitzada, en l'aprofitament d'oportunitats de negoci. Contràriament al que es pot suposar durant un període de recessió econòmica, la creació d'empresa motivada per la falta d'una alternativa laboral a Catalunya està perdent importància (del 20,3% el 2007 al 12,9% el 2010). Aquesta tendència contrasta amb l'observada a la resta d'Espanya, on el 2010 la necessitat va ser la raó principal que va motivar més de la quarta part de tota l'activitat emprenedora en fase inicial (TEA per necessitat a la resta d'Espanya: 25,9%).

En l'informe GEM-Catalunya 2010 s'ha introduït un nou element d'anàlisi que està relacionat amb els incentius potencials vers les activitats empresarials derivats d'experiències empresarials anteriors. És d'esperar que les persones amb experiència prèvia en activitats emprenedores no solament coneguin els diferents aspectes relacionats amb la creació d'empreses, sinó que, a més, la seva motivació per involucrar-se en activitats empresarials es vegi augmentada fruit d'aquesta experiència empresarial prèvia.

En aquest sentit, els resultats de l'estudi GEM-Catalunya mostren com entre els catalans l'experiència emprenedora té un paper important com a incentiu a l'hora d'involucrar-se en una nova iniciativa empresarial. Així, s'observa com el 2010 el 19,15% de la població adulta va manifestar tenir experiència emprenedora prèvia, i dins d'aquest grup el 69,71% va afirmar que aquesta experiència emprenedora havia estat positiva. La rellevància d'aquest factor queda plasmada en confirmar que el 43,8% de les persones que van crear la seva empresa a partir de l'any 2009 comptava amb experiència emprenedora prèvia i que aquesta experiència havia estat positiva en el 85,7% dels casos.

Quant al perfil de la persona emprenedora resident a Catalunya, destaca no només el seu alt nivell de capital humà i la seva sòlida posició financera, sinó que, a més, s'observa una millora el 2010 respecte d'anys anteriors, la qual cosa es pot entendre com un senyal de millora en la qualitat del teixit emprenedor català. El 65% dels emprenedors naixents comptava amb estudis universitaris, mentre que més del 50% dels empresaris les empreses dels quals tenien menys de 3,5 anys de vida posseïen formació universitària. Com a resultat d'aquest increment en el nivell de capital humà, el nivell de formació entre els individus involucrats en activitats emprenedores (TEA) va ser superior al mostrat pels empresaris consolidats.

Malgrat la conjuntura econòmica desfavorable, l'activitat empresarial de les dones a Catalunya ha continuat incrementant-se, i ho ha fet de manera notable. No només notem una proporció més gran d'emprenedores establertes sinó que la participació de les dones dins del procés empresarial ha crescut a un ritme més accelerat en comparació amb el mostrat pels homes, donant indicis d'una convergència de gènere en el teixit empresarial català. A més, els resultats de l'informe GEM-Catalunya mostren que hi ha diferències en la velocitat d'entrada en el procés emprenedor entre homes i dones; possiblement, és la necessitat de conciliar la vida familiar amb l'activitat empresarial una de les causes més importants que hi ha darrere d'aquest comportament.

En contrast, és possible observar el 2010 un important canvi de tendència en l'activitat emprenedora entre els joves menors de 35 anys. Fins al 2010, l'activitat emprenedora en aquest segment de la població catalana havia resistit davant la conjuntura econòmica desfavorable. Tanmateix, el 2010 els joves van representar el segment de la població que va registrar la major caiguda interanual en l'activitat emprenedora. Malgrat això, es pot constatar com les empreses creades pels joves entre el 2006 i el 2008 van mostrar una major resistència a les repercussions negatives de la conjuntura econòmica actual.

De fet, podem afirmar que la supervivència de les noves empreses a Catalunya no està condicionada ni pel gènere ni per l'edat de l'empresari. Al contrari, l'anàlisi longitudinal dels resultats de l'estudi GEM-Catalunya mostra que un nivell de capital humà més elevat, específicament d'educació formal, està fortament associat amb majors taxes de supervivència empresarial.

Quant a l'entorn social per a l'emprenedoria, el 2010 es va notar una millora global respecte dels resultats de l'any anterior. El 2010 es va trencar la tendència negativa relacionada amb el nivell de confiança en el clima econòmic i empresarial català. La percepció d'oportunitats de negoci en el curt termini va experimentar una millora tant entre la població catalana en general (2009: 16,40% davant de 2010: 19,74%), com entre els emprenedors en fase inicial (TEA) (2009: 26% davant de 2010: 34,52%).

D'altra banda, entre els empresaris novells que van crear la seva empresa en els últims 18 mesos, la percepció de por social al fracàs empresarial va disminuir, passant del 22,39% el 2008 al 17,95% el 2010. A més, i contràriament a anys anteriors, el 2010 es va observar una millora en la valoració social de la creació d'empreses com a opció de carrera professional. La població catalana també va recuperar la confiança en les seves habilitats emprenedores, i el 2010 el 95% dels emprenedors naixents va manifestar confiar en les seves habilitats com a empresari.

El perfil de les empreses de recent creació a Catalunya es va caracteritzar per una millora en la qualitat d'aquestes iniciatives el 2010 en termes d'exportació, ocupació, expectatives de creixement, innovació i intensitat tecnològica.

En el cas de l'activitat exportadora, els resultats de l'informe GEM-Catalunya 2010 contrasten radicalment amb les conclusions obtingudes per a l'any 2009. Així, mentre l'informe GEM-Catalunya 2009 indicava que els empresaris que van crear la seva empresa entre 2007 i 2008 mostraven una baixa intensitat exportadora, els resultats per a l'any 2010 apunten cap a una recuperació en l'activitat exportadora entre les empreses de recent creació (últims 42 mesos). D'aquesta manera, la proporció d'empresaris catalans en fase inicial les empreses dels quals tenen una presència en mercats internacionals va passar del 22% el 2009 al 27,5% el 2010. En el cas de les empreses ubicades a la província de Barcelona, el 28,9% dels empresaris en fase inicial van reportar activitat exportadora el 2010, valor que va ser superior a l'assolit el 2009 (20%).

Al contrari que en anys anteriors, les expectatives de creixement entre els nous emprenedors catalans van experimentar una millora el 2010. De manera similar, el nombre mitjà de treballadors a les empreses de recent creació (empresaris novells) va canviar la seva tendència negativa dels últims anys i va presentar un augment el 2010 (2,21 treballadors) respecte al 2009 (1,83 treballadors).

S'observa una lleugera recuperació de la innovació en procés entre les noves empreses catalanes. L'any 2010, el 2,6% dels empresaris novells que van crear la seva empresa en els últims 18 mesos va emprar processos innovadors (2009: 2,5%), mentre que aquesta taxa va assolir el 8% entre els empresaris que van crear les seves empreses en els últims tres anys (2009: 7,4%). A més, la creació d'empreses en sectors tecnològics a Catalunya va experimentar una lleugera recuperació el 2010. El 18,8% de les persones que actualment estan creant la seva empresa (empresaris naixents), així com el 17,9% dels empresaris novells que van crear la seva empresa en els últims 18 mesos han promogut iniciatives empresarials en sectors tecnològics. Aquest resultat és encara més marcat entre les iniciatives empresarials ubicades a la província de Barcelona, on el 26,7% de les empreses de recent creació operen en sectors amb certa implementació tecnològica.

Un descobriment important sobre l'emprenedoria a Catalunya durant l'últim any és que el 2010 el perfil de les noves iniciatives empresarials promogudes pels empresaris novells va ser molt similar al de les empreses consolidades que van aconseguir sobreviure a les adversitats econòmiques dels últims anys, deixant preveure una potencialment alta taxa de supervivència entre aquestes empreses de recent creació a Catalunya.

També hem pogut constatar com el perfil de les empreses supervivents ha anat canviant durant els últims anys. Abans del 2008, les empreses amb alta supervivència es caracteritzaven per tenir estratègies innovadores i expansives, tanmateix, durant aquests últims anys de conjuntura econòmica desfavorable, les empreses que han sobreviscut en el mercat s'han mostrat més adverses al risc i han adoptat estratègies competitives més conservadores.

Aquest any, l'informe GEM-Catalunya ha dedicat un capítol monogràfic a la creació d'empreses en àrees rurals. Les zones rurals de Catalunya són d'especial importància per al desenvolupament emprenedor català. De fet, el motor emprenedor de Catalunya al llarg de l'última dècada ha tingut un caràcter particularment rural.

Les zones rurals de Catalunya van tenir una activitat emprenedora més gran (TEA rural el 2010: 6,13) que la mostrada per les àrees urbanes del territori català (TEA urbana el 2010: 4,91), i a jutjar per la destacada resistència a la desacceleració emprenedora que mostra el món rural català, la importància de l'emprenedor rural en la creació d'empreses de Catalunya perdurà. L'esmentada resistència, junt amb una superior taxa de creació d'empreses, han provocat que la proporció d'empresaris entre la població adulta que resideix en zones rurals de Catalunya assoleixi el 21,96%.

La Catalunya rural destaca per tenir un bon entorn social propici per a l'emprenedoria. L'ocupació creada per les noves empreses rurals no ha variat de manera substancial malgrat la conjuntura econòmica, i les expectatives de creació d'ocupació són més grans entre els emprenedors rurals que els urbans. Tanmateix, no s'està optimitzant el potencial emprenedor en termes d'una creació d'empresa de qualitat, almenys no tant com es pot apreciar a les zones urbanes de Catalunya. Contràriament al que s'observa en zones urbanes, a la Catalunya rural els universitaris són minoria entre els emprenedors.

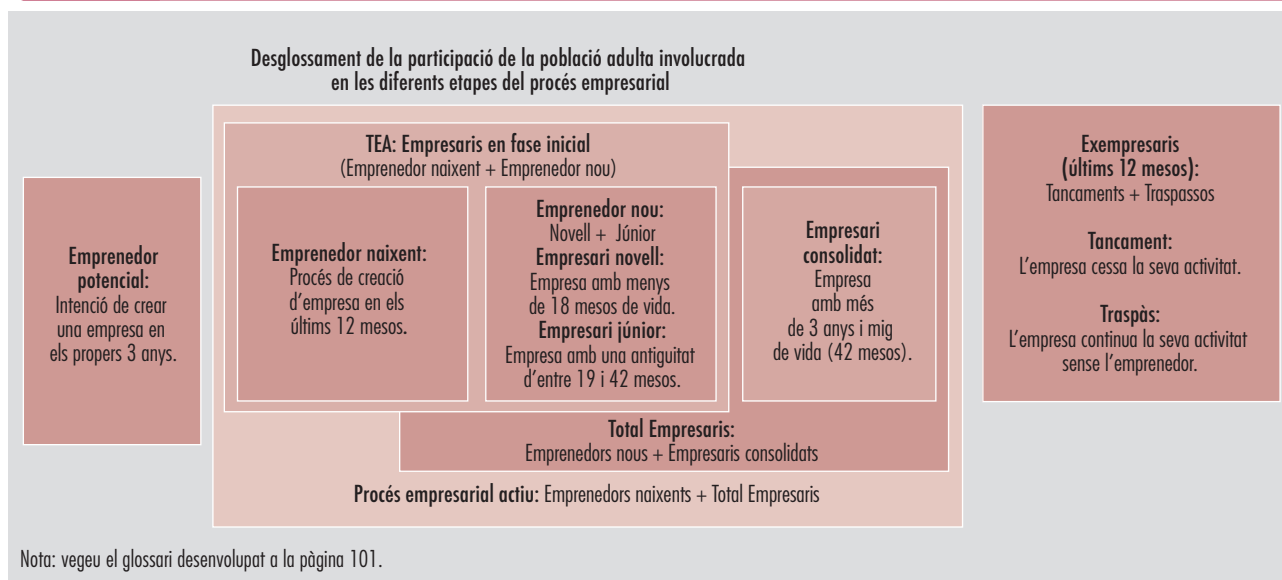
Malgrat això, la taxa d'emprenedors en fase inicial entre els joves rurals va pujar un 33,8% l'últim any fins a establir-se en el 7,52 (TEA), dos punts percentuals per sobre de la mostrada pels joves urbans (TEA entre els joves urbans: 5,53). No obstant això, 2010 va comportar una caiguda pro-

nunciada (-55,3%) de la taxa de dones emprenedores en fase inicial en zones rurals (TEA femenina rural: 3,36) i la taxa d'abandonament i tancaments empresarials entre les dones rurals va augmentar de manera considerable l'últim any.

Amb tot això, la qualitat de l'activitat emprenedora en zones rurals ha continuat sent alta. L'activitat exportadora va ser superior entre les iniciatives empresarials promogudes per emprenedors rurals de Catalunya. Així, els emprenedors rurals en fase inicial van mostrar una major intenció d'expandir de mercat.

Tanmateix, les empreses creades pels emprenedors rurals estan caracteritzades per la poca utilització d'innovació i tecnologia avantgardista en els seus processos de producció. Això es pot explicar per la configuració sectorial de les noves iniciatives empresarials rurals, entre les quals el 2010 van predominar sectors de baixa intensitat tecnològica. Així, durant el 2010 es va observar un creixement en la proporció d'iniciatives creades en zones rurals que operaven en sectors extractius i transformadors.

Glossari terminològic del procés empresarial

Global Entrepreneurship Monitor

CAPÍTOL 1

L'activitat emprenedora i empresarial el 2010

Conclusions

CAPÍTOL 1

L'activitat emprendedora i empresarial el 2010

Amb l'objectiu de conèixer l'activitat emprendedora i la seva evolució, dins del Projecte GEM (Global Entrepreneurship Monitor) s'elabora la taxa d'activitat emprendedora total (Total Entrepreneurial Activity o TEA). Aquest indicador mesura el percentatge de la població adulta (entre 18 i 64 anys) involucrada en l'inici d'un negoci, del qual posseeix, com a mínim, una part del capital.

Entenent que l'activitat emprendedora és tota aquella activitat empresarial, inclosa l'autoocupació, que es posa en marxa en qualsevol sector i que no ultrapassa els 42 mesos de vida, la taxa d'activitat emprendedora registrada pel projecte GEM entre la població catalana compresa entre els 18 i 64 anys d'edat ha estat de 5,04 l'any 2010. Atès que la unitat d'anàlisi de l'observatori GEM és la persona emprendedora i no l'empresa per ella mateixa, es possible estimar el nombre dels qui estaven involucrats en activitats emprendedores (TEA) a Catalunya, per al mes de juny del 2010. Sobre la base de les dades disponibles a l'Institut Nacional d'Estadística (INE), se sap que la població estimada de 18 a 64 anys el 2010 en aquesta comunitat autònoma era de 4.920.656 habitants.

Així, és possible calcular un nombre aproximat de 248.000 persones emprendedores en fase inicial de creació d'empreses a Catalunya.

En aquest informe, no solament presentarem les dades i estadístiques comparatives sobre l'evolució del fenomen emprendedor i el procés empresarial, sinó que també analitzarem el perfil de les persones que creen empreses en un context econòmic que podria catalogar-se d'hostil. També informarem sobre el perfil de les iniciatives empresarials que s'estan creant a Catalunya i sobre l'acollida de l'entorn social català on s'ubiquen aquestes companyies. Finalment prestem una atenció especial, en l'últim capítol de l'informe, a l'activitat emprendedora en les zones rurals de Catalunya.

Emprenedors en fase inicial (TEA Catalunya) 5,04
(canvi interanual -20,98%)

L'activitat emprendedora en fase inicial a Catalunya ha experimentat un descens notable el 2010. La taxa de 5,04 de la població adulta a Catalunya involucrada en activitats de creació d'empresa el 2010 representa una caiguda interanual de més del 20%.

Tanmateix, malgrat el descens en la creació d'empresa en fase inicial es pot apreciar un augment molt més important en la proporció de la població adulta a Catalunya involucrada en tot el procés empresarial, que inclou tant els empenedors en fase inicial com els empenedors potencials (els que preveuen iniciar una carrera empresarial dins dels tres pròxims anys) i els empresaris consolidats (amb empreses de més de 42 mesos de vida).

Taxa de població adulta de Catalunya involucrada en el procés empresarial: 21,83
(canvi interanual +20,81%)

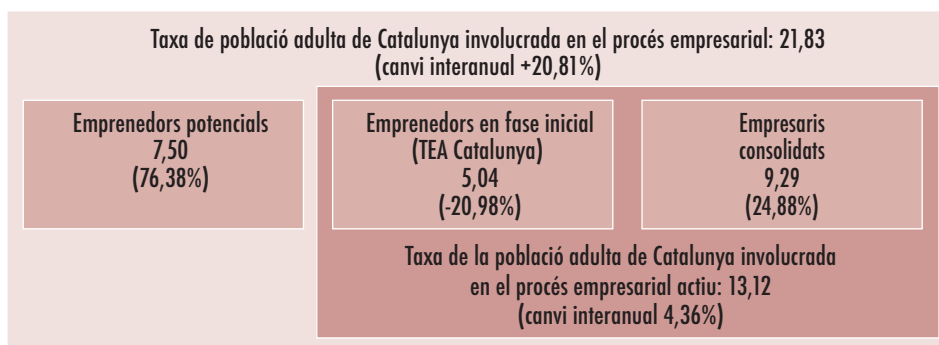
Emprenedors potencials
7,50
(76,38%)

Emprenedors en fase inicial
(TEA Catalunya)
5,04
(-20,98%)

Empresaris consolidats
9,29
(24,88%)

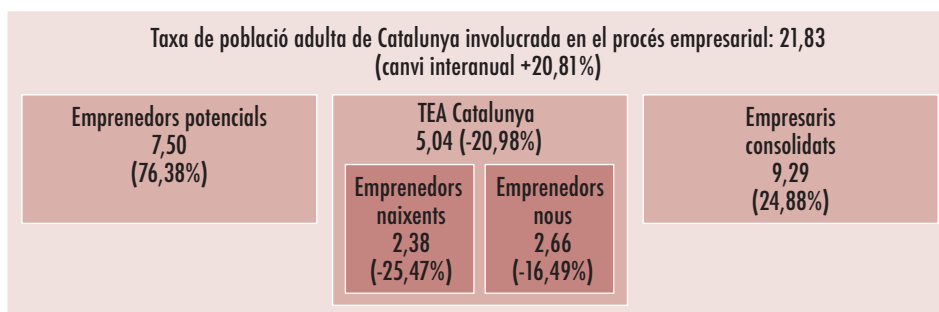
Gran part de l'increment en la participació dels catalans en el procés empresarial el 2010 ha estat a causa del creixement interanual del 76,38% de la taxa de població adulta que afirmava tenir la intenció de crear una empresa en els tres pròxims anys. Contràriament al que hom pot sospitar, l'augment de la intenció empenedora a Catalunya el 2010 no ha estat conseqüència de l'increment de les taxes de desocupació. De fet la proporció d'adults en situació d'atur entre els empenedors potencials ha davallat un 10% l'últim any. La taxa d'empresaris consolidats a Catalunya també ha crescut el 2010 i ha passat de 7,44 el 2009 a 9,29 el 2010, un increment interanual del 24,88%.

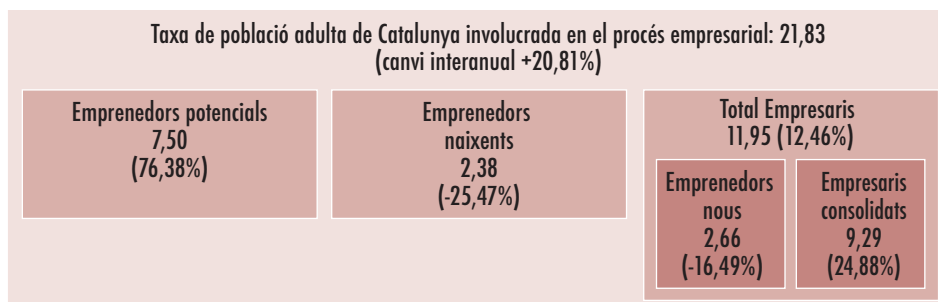
No obstant això, per poder tenir una millor apreciació de la participació activa de la població en el procés empresarial, hem de sostreure del procés els empenedors potencials. Aquests empenedors han manifestat una possible futura intenció empenedora, però no estan involucrats de forma activa en la creació o consolidació d'una empresa. En el 2010 la taxa de la població adulta a Catalunya involucrada de ple en el procés empresarial era de 13,12, proporció que és un 4,36% superior a la mostrada el 2009.

L'activitat empenedora en fase inicial (TEA) està composta, per una banda, per l'activitat d'empenedoria naixent, que representa els individus que estan activament involucrats en el procés de creació d'una empresa però que encara no han començant les seves activitats, i per una altra, pels nous empenedors, que han creat empreses durant els últims 42 mesos. En el cas de Catalunya, es pot apreciar com el descens de la TEA el 2010 és conseqüència del descens d'ambdós components, encara que la caiguda és superior en els empenedors naixents.

La taxa de la població adulta a Catalunya que intentava activament obrir el seu propi negoci en els 12 mesos previs a l'estudi va caure més del 25% fins a situar-se en el 2,38. La taxa de nous empenedors amb empreses de creació recent va ser el 2010 del 2,66% de la població adulta, cosa que representa una caiguda del 16,49% respecte de l'any anterior.

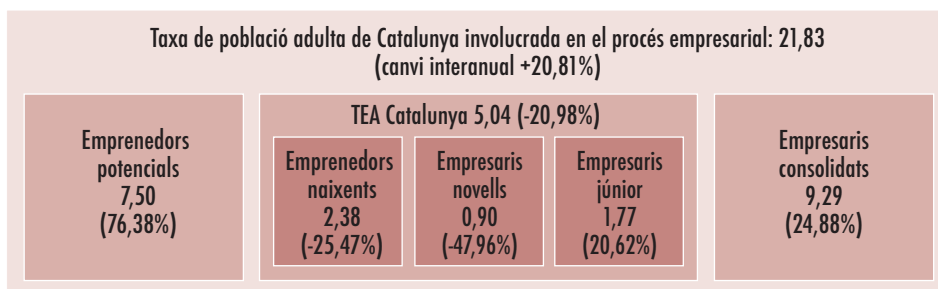

Més positiu per a Catalunya és el creixement interanual en la taxa d'empresaris, prenent en consideració tant els nous emprenedors amb empreses de creació recent com els empresaris consolidats. Catalunya tenia el 2010 una taxa d'empresaris un 12,46% superior a la mostrada el 2009, que representa el 11,95% de la seva població adulta.

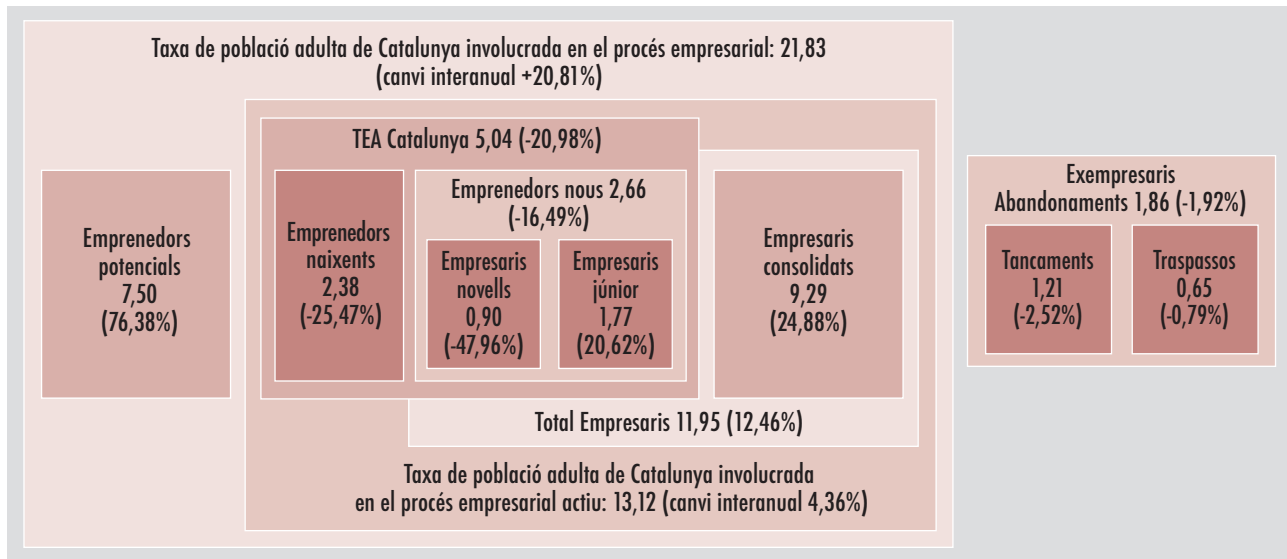
Per tenir una imatge encara més precisa de l'activitat de creació d'empresa de l'últim any, la taxa de nous emprenedors s'ha dividit a fi de diferenciar els que van iniciar les seves activitats empresarials l'any anterior a l'estudi (l'empresari novell) i els empresaris denominats júnior, que definim com a nous emprenedors les empreses dels quals es van crear en els dos i tres anys previs a l'any en què es du a terme l'estudi. A l'efecte d'aquest informe, els empresaris júnior van crear la seva empresa els anys 2007 i 2008.

Aquesta precisió permet observar com la proporció de la població adulta de Catalunya que ha iniciat una empresa des del començament del 2009 ha caigut gairebé la meitat respecte a la mateixa dada de l'any anterior, fins a situar-se en el 0,90. Per ell mateix, el descens en la taxa d'empresaris novells explica l'evolució negativa de la proporció d'emprenedors nous entre la població adulta de Catalunya. La taxa d'empresaris júnior, al contrari, ha augmentat més d'un 20% l'últim any. Aquest increment entre els empresaris júnior, és a dir, que van obrir les seves empreses el 2007 i 2008, és reflex dels alts nivells de supervivència de les iniciatives creades pels nous emprenedors a Catalunya.

La major supervivència de les iniciatives empenedores a Catalunya es reflecteix també en el descens de la taxa d'exempresaris. La taxa d'exempresaris a Catalunya per al 2010 ha estat d'1,86, la qual cosa significa que l'1,86% de la població adulta va declarar haver abandonat la seva participació en una iniciativa empresarial durant els 12 mesos precedents a l'enquesta. D'aquests, el 35% va traspasar els seus negocis a un altre empresari i el 65% restant (l'1,21% de la població adulta) no va donar continuïtat a les seves iniciatives i les va tancar del tot. La proporció d'exempresaris que han tancat les seves empreses ha baixat a Catalunya un 2,52% durant l'últim any.

Resumint, a Catalunya, observem que el 2010 no només hi havia menys gent que declarava haver tancat una empresa l'últim any, sinó que a més hi havia una major proporció d'adults involucrada en el procés empresarial. Això s'acompanya d'una major proporció de la població adulta de Catalunya que el 2010 s'identificava com a empresari.

La proporció de la població adulta involucrada en activitats de creació d'empresa el 2010 a la província de Barcelona ha estat una mica més important que en el conjunt de Catalunya, amb una TEA de 5,52. Tanmateix, igual que a Catalunya, la província va experimentar un descens interanual en la seva activitat empenedora en fase inicial, en aquest cas del 17,98%. Malgrat la important caiguda de la TEA de Barcelona i Catalunya, l'activitat empenedora a Catalunya continua sent molt superior a la taxa de la resta de l'estat Espanyol, la qual és de només de 3,55. No obstant això, la proporció d'empenedors en fase inicial entre la població adulta a Catalunya va estar per primera vegada per sota de la taxa mitjana del conjunt de països Europeus que han participat en l'estudi GEM el 2010.

La província de Barcelona aconsegueix compensar el seu descens en activitat empenedora en fase inicial amb un augment interanual del 9,96% de la proporció de la seva població adulta involucrada en el procés empresarial. A la província, i per al 2010, un 20,21% de la població adulta estava involucrada en alguna fase del procés empresarial. Aquesta taxa és similar a l'observada en el conjunt de Catalunya (21,83) i a la taxa mitjana d'Europa (22,06). La proporció d'adults involucrats en el procés empresarial a la resta d'Espanya és una mica més baixa (17,38%).

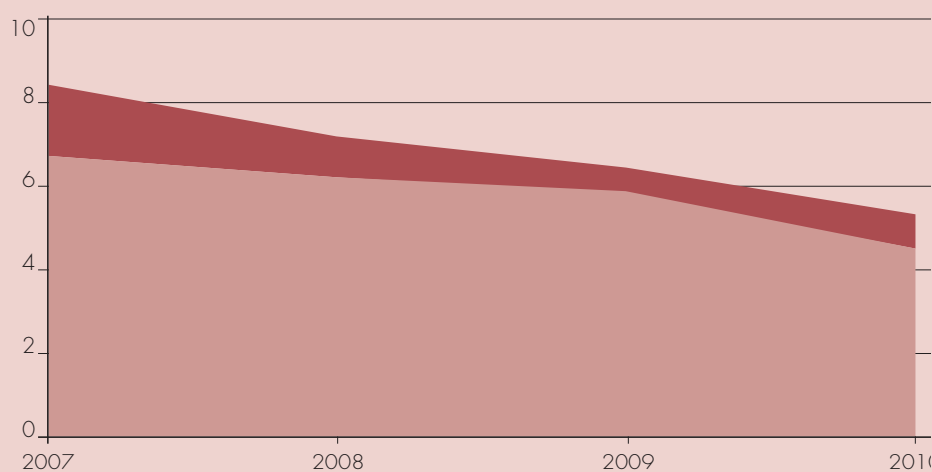
Similar al del conjunt de Catalunya, l'increment de la participació dins del procés empresarial a la província de Barcelona el 2010 es deu als empenedors potencials, que assoleixen una taxa de 8,39 –la qual cosa significa un augment del 65,16% respecte de l'any anterior. Aquesta taxa d'intenció empenedora és superior a la de la resta d'estat espanyol (5,40) però es queda per sota de la taxa europea (10,34).

Requadre 1.1 Oportunitat i necessitat en el procés emprenedor

L'observatori GEM analitza la motivació subjacent a l'emprenedoria classificant les iniciatives de negoci, a grans trets, en: les creades davant de l'aprofitament d'una oportunitat de negoci i les creades per necessitat davant de la falta d'alternatives d'ocupació.

La figura següent resumeix les xifres relatives als diversos comportaments emprenedors obtingudes per a l'any 2010. Els resultats ens permeten visualitzar fàcilment que del total de l'activitat emprenedora Catalana, la gran majoria de les iniciatives s'han creat per l'aprofitament d'una oportunitat de negoci.

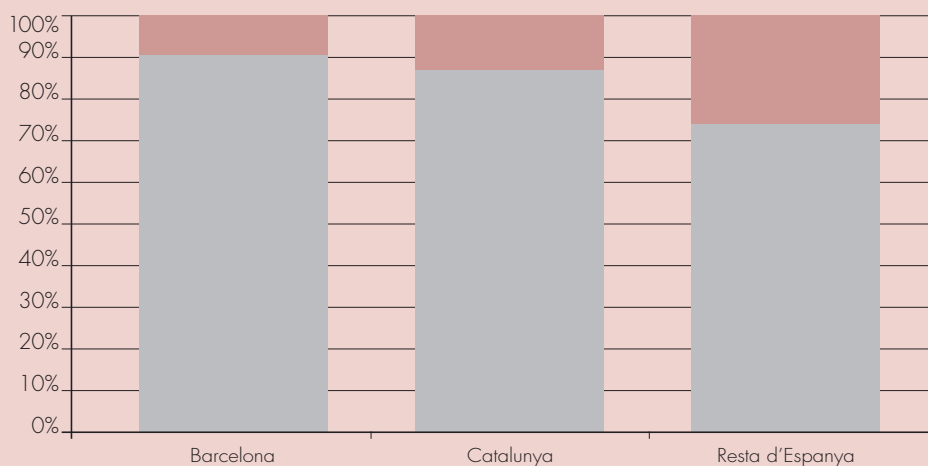
Figura 1.1. Evolució dels motius que impulsen l'activitat emprenedora a Catalunya

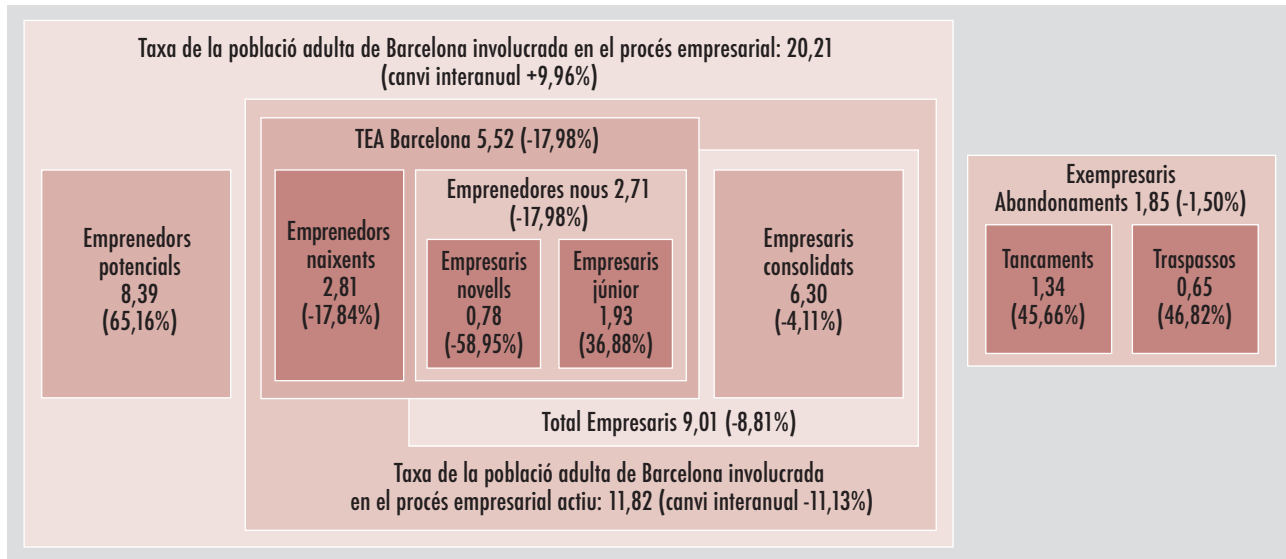

Igual que en edicions anteriors, l'emprenedoria a Catalunya es basa, de manera força generalitzada, en l'aprofitament d'oportunitats. Contràriament al que es pot suposar durant un període de recessió econòmica, la creació d'empresa motivada per la manca d'una alternativa laboral a Catalunya perd importància. Des del 2007, data anterior a la desacceleració econòmica, el pes de la TEA per necessitat a Catalunya va baixar 7 punts percentuals (del 20,3% al 12,9%). Si ens limitem a la província de Barcelona, observem una proporció de creació d'empresa per necessitat encara més baixa (9,0%). I malgrat la pèrdua d'activitat emprenedora per oportunitat en el darrer any, l'impacte de la desacceleració econòmica des del 2007 va desfavorir comparativament més aquelles iniciatives emprenedores motivades per la necessitat.

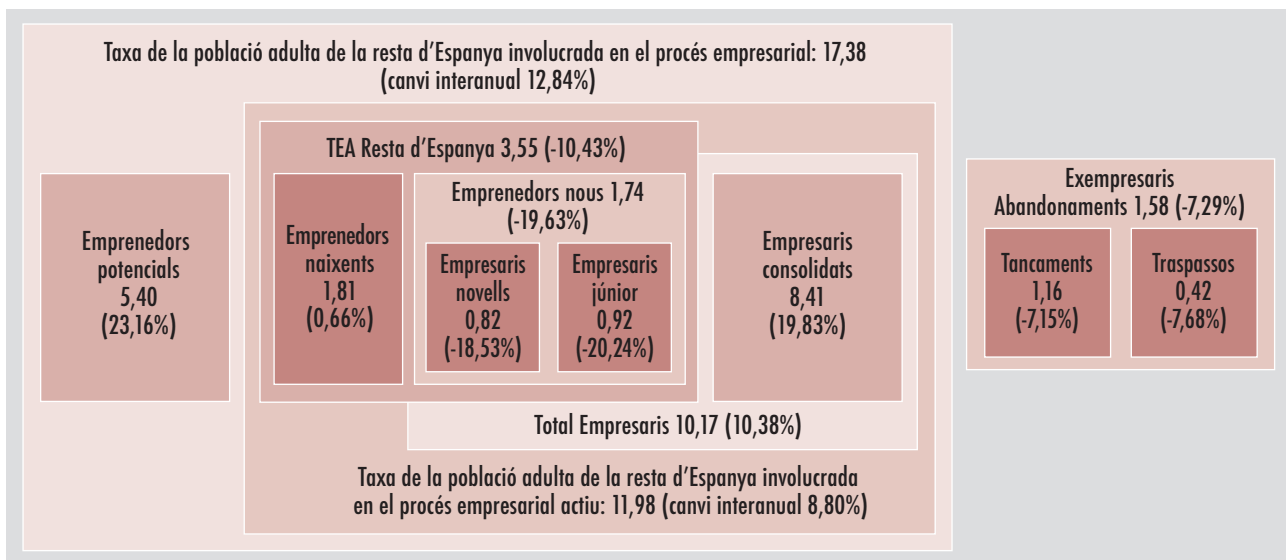
La tendència cap a una activitat emprenedora impulsada per oportunitats de negoci a Catalunya contrasta amb la tendència observada a la resta d'Espanya, on la necessitat és la raó que motiva més de la quarta part de tota l'activitat emprenedora en fase inicial (% de la TEA per necessitat de la resta d'Espanya: 25,9%).

Figura 1.2. Motius de l'emprenedoria a Barcelona, Catalunya i la resta d'Espanya el 2010

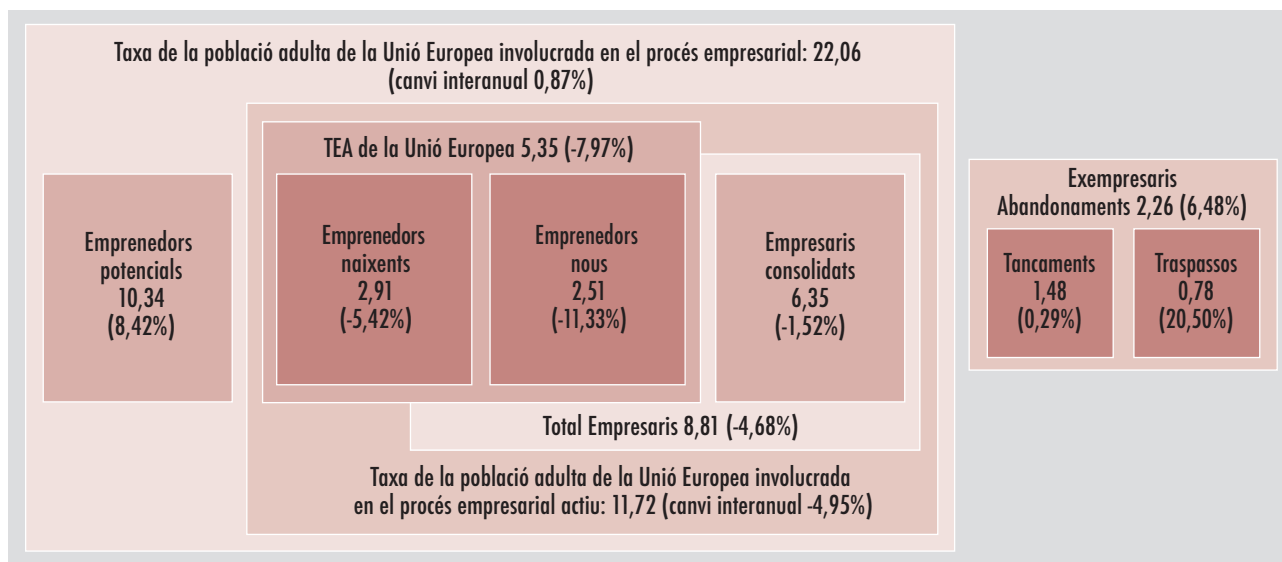

En el cas de la taxa de població adulta involucrada en el procés empresarial actiu, la província de Barcelona va experimentar un descens d'11,13% en comparació a la taxa de 2009 fins a situar-se el 2010 en 11,82. Europa també va veure com la proporció de la seva població adulta involucrada en el procés empresarial actiu va baixar el 2010 fins a situar-se en un nivell similar a la barcelonina, d'11,72. Mentre que en el conjunt de Catalunya el descens en el procés empresarial actiu es va situar en les primeres fases de naixents i novells, la proporció d'emprenedors a Barcelona va disminuir tant entre els adults involucrats en fase inicial com en el cas dels empresaris consolidats. Per la seva part, la resta d'Espanya mostra una caiguda només entre els seus nous emprenedors i en el conjunt d'Europa el descens ha estat generalitzat a través de totes les fases del procés empresarial actiu, encara que la caiguda va ser d'una menor intensitat.

El descens a la província de Barcelona de la taxa d'empresaris novells, els que han iniciat les seves empreses des del començament del 2009, és encara més important que la davallada experimentada en el conjunt de Catalunya. Aquesta taxa va tenir una caiguda interanual de gairebé el 60%

el 2010 fins a situar-se en 0,78 de la població adulta de la província. A la resta d'Espanya la caiguda interanual va ser del 18,5%. Però alhora, mentre que la taxa d'emprenedors júnior de la resta d'Espanya va baixar més del 20%, la província de Barcelona va veure augmentar la seva taxa el 36,88% fins a situar-se en l'1,93¹.

Si ens limitem a observar el nombre d'empresaris que ja han iniciat les operacions de les seves iniciatives empresarials (Total Empresaris) la dada entre la població adulta de Barcelona el 2010 és menys atractiva que per a tot Catalunya. Mentre que aquesta taxa va pujar a Catalunya, a la província de Barcelona va baixar fins a situar-se en 9,01, un 8,81% menys que l'any anterior. La tendència de Barcelona el 2010 ha estat similar a la del conjunt d'Europa, on el total d'empresaris entre la població adulta també va baixar l'últim any fins a situar-se en 8,81.

Pel que fa als empresaris consolidats, amb empreses de més de tres anys i mig de vida, la tendència negativa de Barcelona és una vegada més molt similar a la del conjunt d'Europa. Mentre que la taxa d'empresaris consolidats entre la població adulta de la província de Barcelona va baixar un 4,11% el 2010 fins a situar-se en 6,30, a Europa la taxa va caure un 1,52% fins a 6,35. Per contra, tant la taxa d'empresaris consolidats a la resta d'Espanya com en el conjunt de Catalunya va pujar de manera considerable el 2010, com a resultat de les importants taxes de creació d'empresa prèvia a la desacceleració econòmica, així com a la destacada capacitat de supervivència de les noves iniciatives empresarials.

El panorama per a la província de Barcelona el 2010 és poc encoratjador pel que fa als exempresaris. Malgrat la dada positiva que suposa la reducció interanual en un 1,50% de la taxa d'abandonaments fins a situar-se en 1,85, és la descomposició de la taxa entre els traspassos i tancaments empresarials la que ofereix una imatge més grisa del pols empresarial de la província. No només la taxa de tancaments representa el 72,43% de tots els abandonaments empresarials a Barcelona, sinó que aquesta taxa suposa un augment interanual del 45,66%. La tendència per a la resta d'Espanya va ser més semblant al que va succeir en el conjunt de Catalunya, on tant la proporció de la població adulta que ha declarat haver tancat una empresa pròpia, com els exempresaris que diuen haver traspassat els seus negocis, han disminuït el 2010.

1. L'estudi GEM no permet desagregar els nous emprenedors entre empresaris novells i júnior per a la resta de països d'Europa involucrats en el projecte.

A manera de resum, a la província de Barcelona observem que el 2010 no només hi havia més proporció de gent que va declarar haver tancat les seves empreses, sinó que malgrat que hi havia més persones involucrades en el procés empresarial la majoria van romandre només amb les intencions, formant part de la categoria d'emprenedors potencials. La proporció d'adults a Barcelona involucrada en el procés empresarial actiu o que es van declarar ser empresaris el 2010 ha disminuït el darrer any. La situació és la mateixa en el conjunt d'Europa on només els emprenedors potencials milloren la seva proporció entre la població adulta europea.

Requadre experts **Polítiques de foment**

Mentre que dos terços dels experts valoren negativament l'impacte de les polítiques que vénen del Govern central, la gran majoria dels experts enquestats (72,50%) manifesta que les polítiques autonòmiques posades en marxa per la Generalitat tenen repercussions positives sobre l'emprenedoria dins dels territoris català. Aquesta percepció positiva de la política empenedora catalana és especialment favorable en el cas de la Finestreta Única d'Atenció a l'emprenedor potencial.

Per a la resta d'Espanya l'escenari és més encoratjador i deixa veure una situació del procés empresarial que probablement s'assimilarà al que Catalunya experimentarà l'any que ve. Llevat de les fases específiques de nova creació d'empresa, enteses com els emprenedors novells i emprenedors júnior, tota la resta del procés empresarial ha millorat el 2010. Catalunya va començar la seva desacceleració empenedora el 2007, i l'any 2008 va ser el de major descens. A la resta d'Espanya, la caiguda empenedora més gran va tenir lloc el 2009, però la caiguda va ser molt més severa que a Catalunya. Tanmateix, hi ha indicis que la resta d'Espanya potencialment podria avançar Catalunya en la recuperació.

Requadre 1.2 **La creació d'empreses en el context internacional i espanyol**

La figura 1.1 mostra que la taxa d'activitat empenedora a escala mundial és d'11,68%. A més, s'aprecia com les taxes d'activitat empenedora més grans es reporten en països en vies de desenvolupament. D'altra banda, hi ha una concentració de països desenvolupats amb un nivell d'activitat empenedora que es troba per sota del 6% (això inclou tant Catalunya com Barcelona). En el cas d'Europa, la taxa mitjana d'activitat empenedora és de 6,01, tanmateix, per als països de la Unió Europea la TEA mitjana és de 5,35.

Respecte del territori espanyol, destaca el fet que certes comunitats autònomes (Extremadura, Andalusia i les Illes Balears) mostraven en el passat taxes d'activitat empenedora que solien ser del nivell de Catalunya o Barcelona, però que, tanmateix, conseqüència de la situació econòmica, mostren per al 2010 una caiguda de la seva activitat empenedora.

Entre les províncies de Catalunya, Barcelona lidera l'activitat empenedora el 2010. La província que liderava el 2009, Girona, va passar a tenir la menor taxa d'activitat empenedora el 2010, fins a assumir un canvi interanual del -40,9%.

Figura 1.3 L'activitat emprendedora en el món

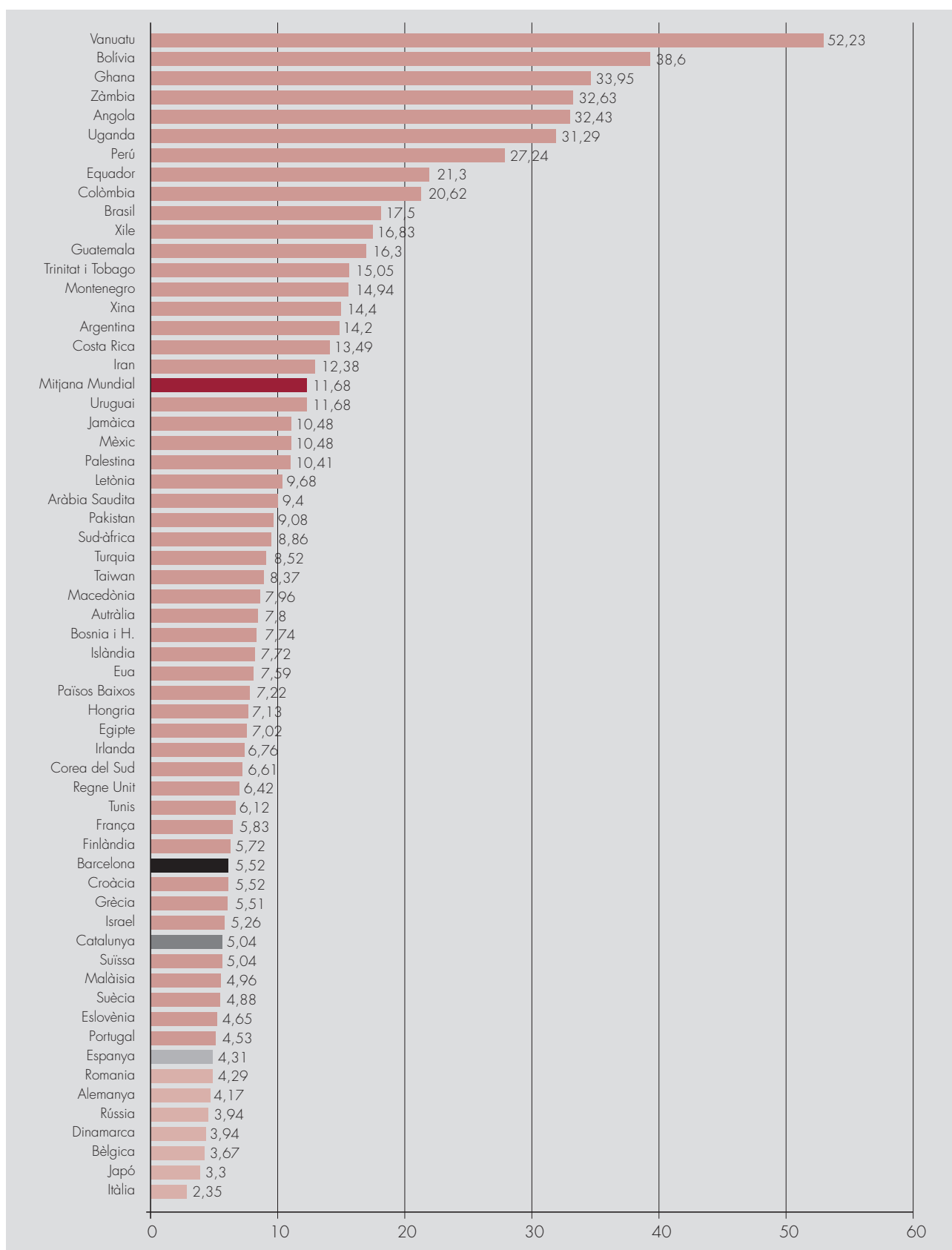

Figura 1.4 L'activitat emprendedora a Europa

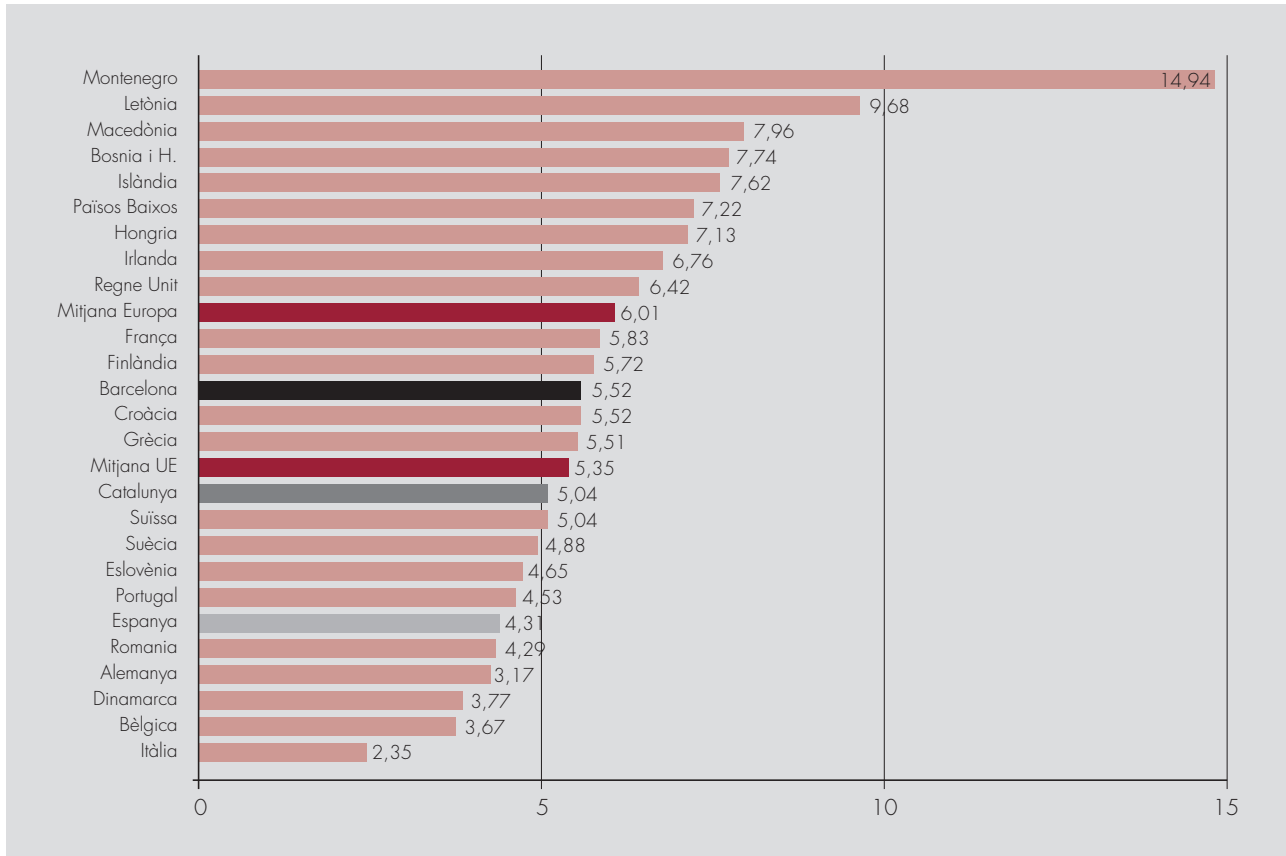

Figura 1.5 L'activitat emprendedora a Espanya

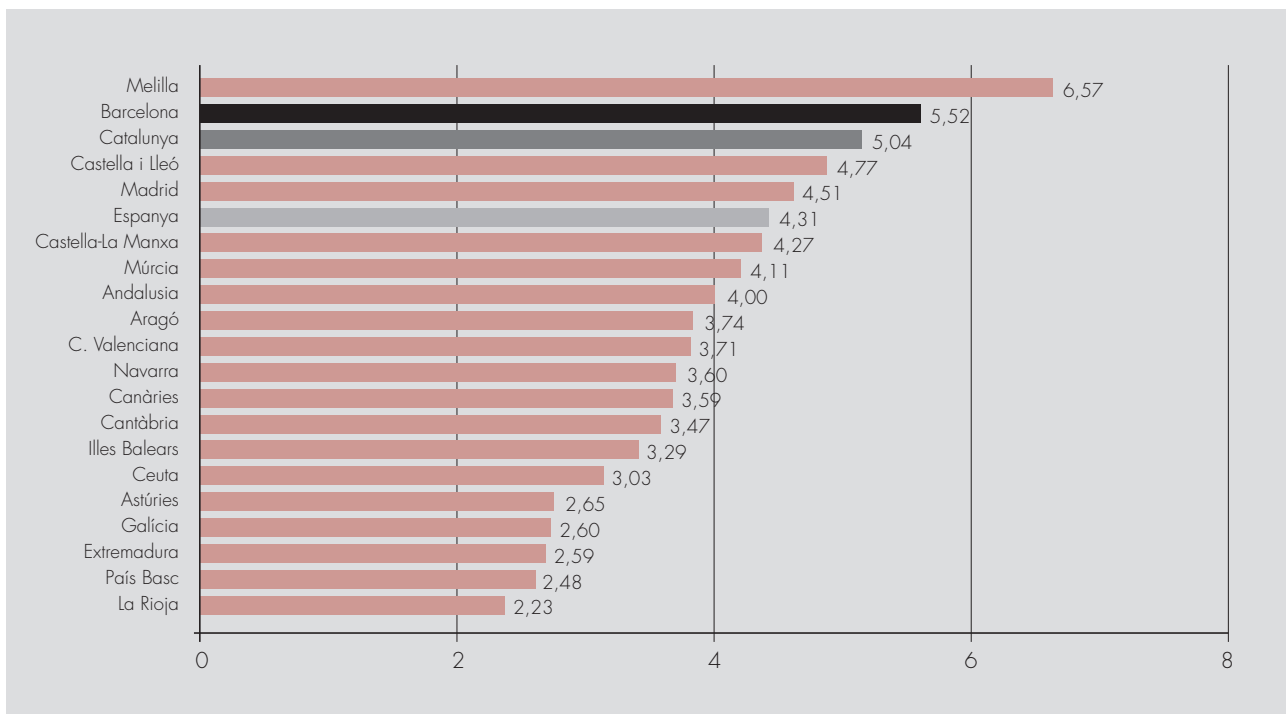
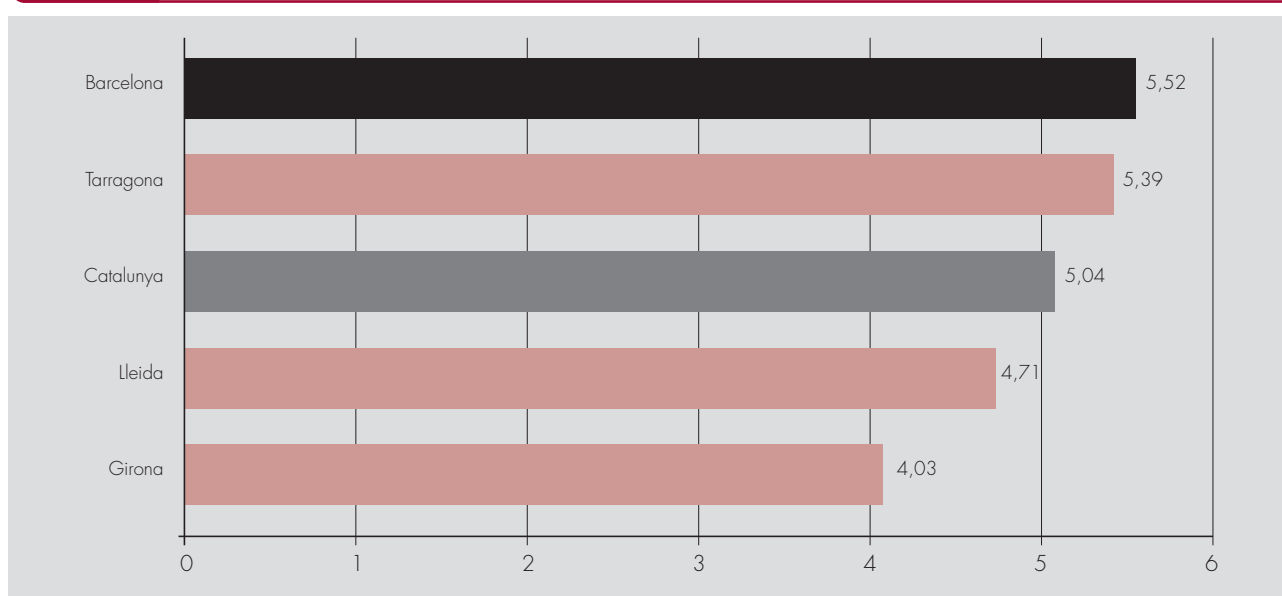

Figura 1.6 L'activitat emprendedora a Catalunya**Conclusions**

- La taxa d'activitat emprendedora de Catalunya el 2010 ha estat de 5,04.
- Això suposaria un nombre aproximat de 248.000 persones emprendedores en fase inicial de creació d'empreses a Catalunya.
- L'activitat emprendedora en fase inicial a Catalunya ha sofert un descens interanual de més del 20% el 2010.
- Tanmateix, s'observa un augment en la proporció de la població adulta a Catalunya involucrada en tot el procés empresarial.
- La creixent intenció emprendedora explica gran part de l'increment en la participació dels catalans en el procés empresarial el 2010.
- No obstant això, la taxa d'empresaris consolidats a Catalunya també va créixer el 2010 i va passar del 7,44 el 2009 al 9,29 el 2010.
- Tanmateix, la proporció de la població adulta de Catalunya que ha iniciat una empresa des del començament del 2009 ha caigut gairebé la meitat en comparació amb la mateixa dada de l'any anterior.
- La proporció d'exempresaris que han tancat les seves empreses ha baixat a Catalunya en un 2,52% l'últim any.
- L'activitat emprendedora a Catalunya és molt superior a la taxa de la resta de l'estat Espanyol, la qual és de només de 3,55.
- L'activitat de creació d'empresa el 2010 a la província de Barcelona ha estat una mica més important que en el conjunt de Catalunya amb una TEA del 5,52.
- Mentre que la taxa d'empresaris júnior de la resta d'Espanya va baixar més del 20%, la província de Barcelona va veure augmentar la seva taxa el 36,88%.
- Catalunya va començar la seva desacceleració emprendedora abans de la resta d'Espanya.
- Tanmateix, la caiguda emprendedora a la resta d'Espanya va ser molt més severa que a Catalunya i es va concentrar en l'any 2009.
- Ara, i a partir dels resultats observats per a l'activitat emprendedora, la resta d'Espanya potencialment podria avançar Catalunya en la seva recuperació emprendedora.

CAPÍTOL 2

La dinàmica emprenedora en temps d'incertesa

2.1 Concepció

2.2 Naixement

2.3 Activitat emprenedora en fase inicial

2.4 Supervivència

Conclusions

CAPÍTOL 2

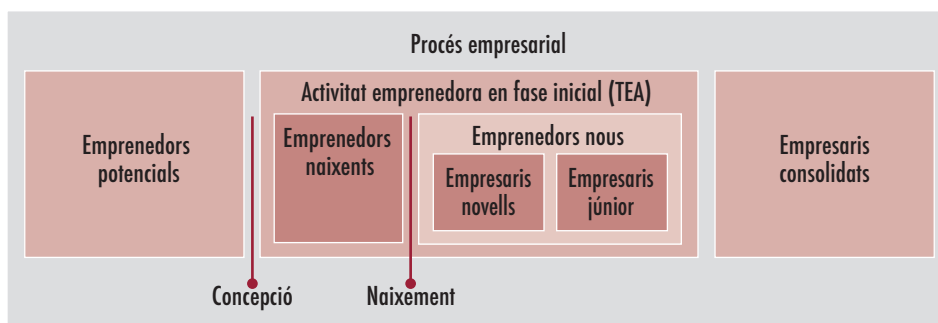
La dinàmica emprendedora en temps d'incertesa

Al llarg de les últimes dècades diversos estudis han documentat com les diferents característiques d'un entorn econòmic donat ajuden en major o menor mesura l'activitat emprendedora, alhora que també han ressaltat l'important paper que les activitats emprendedores tenen sobre el nivell de desenvolupament d'una societat, així com l'efecte revitalitzador que la creació d'empreses provoca de forma sistemàtica sobre l'economia, en termes de desenvolupament econòmic (Audretsch i Fritsch, 2002; Acs, Armington i Zhang, 2007; Lafuente i Vaillant, 2010).

Les diferents intuïcions teòriques i empíriques derivades d'aquests estudis acadèmics revelen com la contribució que la creació d'empreses té en el desenvolupament econòmic d'una societat s'expressa no només en termes de nivells d'ocupació més grans, sinó també a través de nivells d'innovació superiors. Això ha fet que l'activitat emprendedora s'hagi fet eco dins de les diferents Administracions públiques, fins a convertir la creació d'empreses en un tema crític dins de l'agenda política a escala mundial (Barack Obama, discurs per al Summit on Entrepreneurship, 26 d'abril, 2010, Washington²).

Un nombre creixent d'experts estan atribuint l'actual desacceleració econòmica a un fenomen estructural més que conjuntural, especialment en el cas espanyol. Les prescripcions per poder implementar l'ajust estructural necessari i possibilitar una recuperació econòmica duradora passa per la transformació del teixit empresarial català, fet que posa de manifest la importància de la creació d'empresa i del dinamisme emprendedor per estimular el desenvolupament d'una nova base per a l'economia catalana.

Com a resultat, en aquest capítol s'analitza l'evolució de les diferents etapes que formen part del procés emprendedor a Catalunya durant el període de desacceleració econòmica comprès entre els anys 2008 i 2010.

2.1 Concepció

La primera etapa del procés emprendedor analitzada es relaciona amb la concepció empresarial, la qual representa el salt des de la intenció emprendedora (emprenedors potencials) a l'activisme emprendedor (emprenedors naixents). Els últims anys han estat testimonis d'una evolució certament caòtica en termes de concepció emprendedora, conseqüència, creiem, de la situació econòmica adversa que travessa el país.

2. <http://www.america.gov/st/texttrans-english/2010/April/20100426195555sblebahc0.6099207.html>

A Catalunya, la taxa d'emprenedors potencials el 2010 va assolir el 7,50, la qual cosa suposa un increment substancial respecte al valor obtingut per a l'any 2009 (4,25%). Per contra, la proporció d'emprenedors naixents entre la població adulta catalana ha anat caient de manera continuada des de l'any 2007 (4,14) fins a assolir 2,38 el 2010. Una situació similar s'observa per al cas dels residents a la província de Barcelona, on la taxa d'emprenedors potencials mostra un creixement important el 2010 (8,39) respecte al 2009 (5,08), i la proporció d'emprenedors naixents va passar de 3,95 el 2008 a 2,81 el 2010.

D'aquesta manera, podem concloure que els adults residents a Catalunya que indiquen tenir la intenció de crear una nova empresa dins dels tres anys posteriors a l'enquesta no sembla que compleixin amb els seus projectes empresarials. No només els canvis en l'àmbit dels emprenedors potencials no es tradueixen en canvis dins de la taxa d'emprenedors naixents, sinó que també es nota que en els últims anys part dels emprenedors naixents han posposat els seus plans emprenedors, la qual cosa implica un retrocés dins del procés empresarial de tornar a formar part dels emprenedors potencials, en lloc de donar a llum les seves iniciatives i passar a ser empresaris novells.

Requadre experts **Finances**

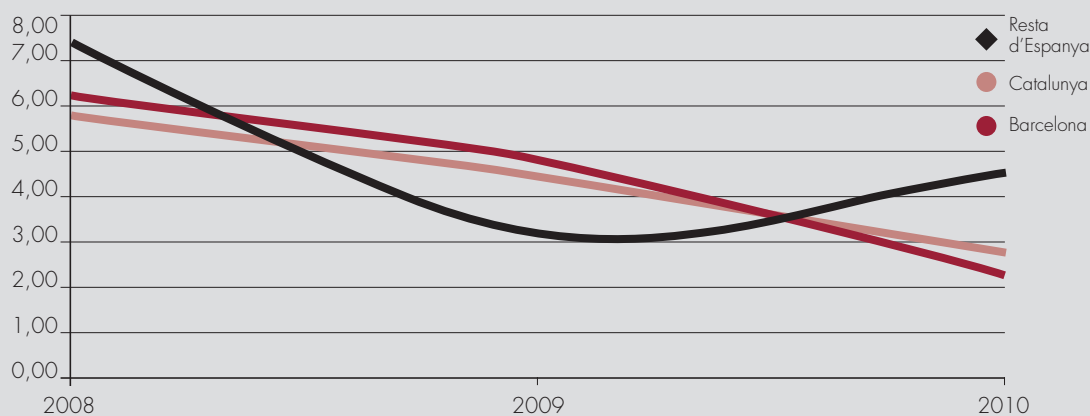
Segons els experts, l'accés a fonts de finançament continua sent limitat a Catalunya i representa un obstacle per al potencial emprenedor del territori. Tanmateix, malgrat que els comentaris que els inversors privats com a font de finançament per a l'emprenedoria són encara insuficients, els experts consultats perceben una millora de la seva presència en l'economia catalana.

2.2 Naixement

En segon lloc s'analitza la ràtio de creació d'empreses, que documenta el pas entre la categoria d'emprenedors naixents a la d'empresaris novells. L'objectiu d'aquesta ràtio és aproximar la transició d'emprenedor naixent en un període determinat a empresari novell l'any següent.

Com s'observa a la figura 2.1, la relació entre emprenedors naixents i empresaris novells (les empreses dels quals tenen menys de 18 mesos de vida) està experimentant un descens important en els últims anys.

Figura 2.1 La creació d'empreses. Ràtio d'empresaris novells respecte del total d'empresaris naixents

Dins del període de conjuntura econòmica, la ràtio de creació d'empreses per a la província de Barcelona va passar del 62,34% entre els anys 2007 i 2008 al 22,81% l'any 2010. Per al conjunt de Catalunya la situació no ha estat gaire millor, ja que s'observa una caiguda en la ràtio de creació entre el període 2007-2008 (58,33%) i el 2010 (28,18%). Contràriament al cas de Catalunya, a la resta d'Espanya la ràtio de creació va millorar l'últim any. Encara que no s'aconsegueix recuperar el nivell observat en el 2008 (74,63%), el 2010 la taxa d'emprenedors novicis de la resta d'Espanya representava el 45,56% de la taxa d'emprenedors naixents de l'any anterior, el doble de la ràtio de la província de Barcelona.

2.3 Activitat empenedora en fase inicial

Per entendre millor l'evolució de l'activitat empenedora en fase inicial les figures 2.2 a 2.4 mostren la descomposició de la TEA en els seus diferents components. Com es pot apreciar, les tendències observades en els diferents nivells d'empenedoria mostren patrons molt heterogenis entre els diferents territoris analitzats.

Figura 2.2 Descomposició de la TAE en fase inicial a Catalunya en el període 2007-2010

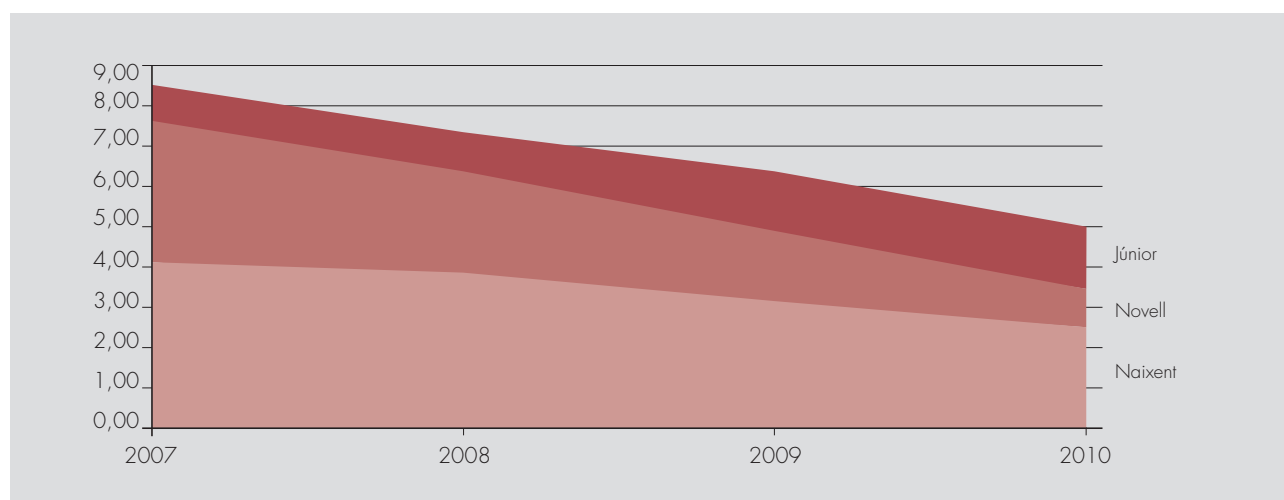

Figura 2.3 Descomposició de la TAE en fase inicial a Barcelona en el període 2007-2010

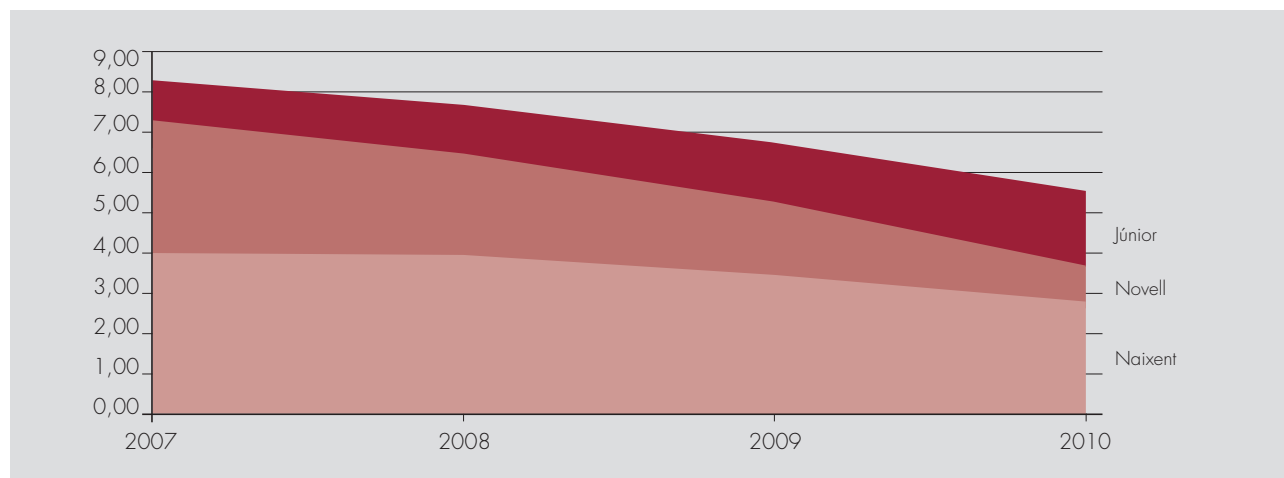
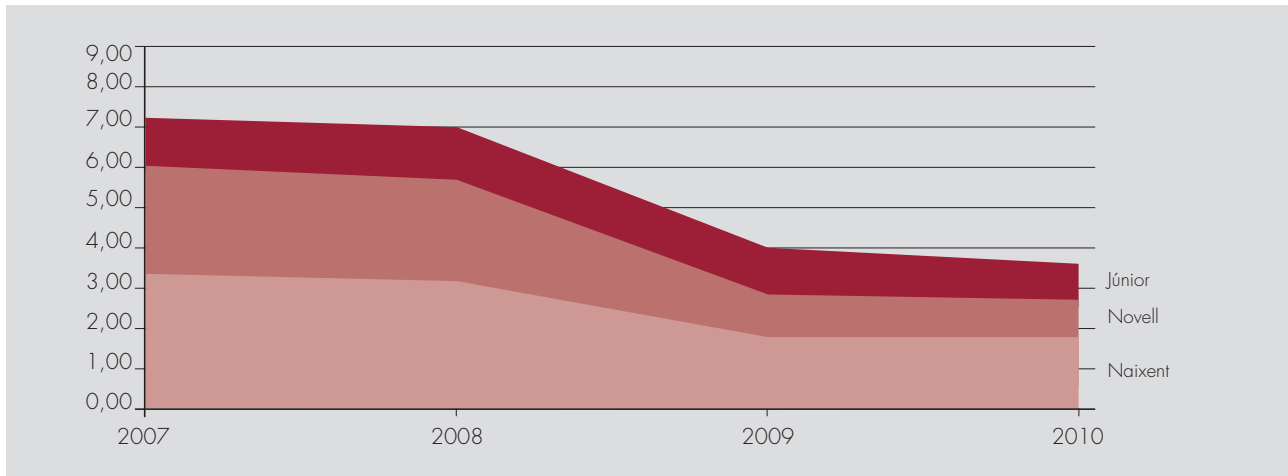

Figura 2.4 Descomposició de la TAE en fase inicial a la resta d'Espanya en el període 2007-2010

El descens de la taxa d'activitat empenedora (TEA) a tot Catalunya ha estat, igual que per a la província de Barcelona, relativament constant al llarg dels últims quatre anys, passant en el cas de Catalunya del 8,39% el 2007 al 5,04% el 2010, i del 8,27% el 2007 al 5,52% el 2010 a la província de Barcelona. Per contra, la pèrdua d'activitat empenedora a la resta d'Espanya es va concentrar principalment en l'any 2009. Així, mentre que s'observa una lleugera estabilització de la caiguda de la TAE a Catalunya i Barcelona l'any 2009, a la resta de l'Estat espanyol hi va haver una important caiguda de l'activitat empenedora. De fet, la TAE a la resta d'Espanya va caure més el 2009 (-44%) del que ho va fer a Catalunya o a Barcelona durant tot el període 2007-2010. Tanmateix, la caiguda empenedora a la resta de l'Estat s'ha estabilitzat ràpidament aquest l'últim any, cosa que no sembla haver succeït al territori català.

Si dividim els nous empenedors entre els que van crear les seves empreses l'any anterior a l'enquesta GEM (empresaris novells) i els empenedors amb empreses d'entre 18 i 42 mesos d'existència (empresaris júnior), veiem com, malgrat la crisi econòmica, tant al conjunt de Catalunya com a Barcelona hi ha hagut una transferència molt més fluida dels empresaris novells cap a la categoria de júnior al llarg de període observat. Tanmateix, la taxa d'empresaris novells ha sofert un preocupant descens en els últims anys. En el cas de Catalunya va passar del 3,47% el 2007 al 0,90% el 2010, mentre que a la província de Barcelona va caure fins al 0,78% el 2010 (3,36% el 2007). En el cas de la resta de l'Estat espanyol, es pot observar com hi va haver una important destrucció de l'empenedoria novella en el 2009 i, al contrari que a Catalunya, les altes taxes d'empresaris novells del passat no van sobreviure per arribar a formar part dels empresaris júnior d'avui.

Es pot apreciar la importància del descens de l'empenedoria si observem a la figura 2.5 l'evolució de la proporció que suposen els empresaris novells entre els nous empenedors amb empreses de menys de 42 mesos d'operació. Mentre que el 2007 els empresaris novells representaven el 81,84% dels nous empenedors de Catalunya (77,42% a la província de Barcelona), el 2010, després de tres anys de desaceleració empenedora, els novells representen només el 33,73% dels nous empenedors a Catalunya (28,78% a la província de Barcelona).

La falta de relleu entre els nous empenedors fa preveure una important caiguda de la taxa en el futur ja que, si es manté la tendència actual observada, els empresaris júnior d'avui passaran a formar part de la categoria de consolidats, i no hi haurà suficients empenedors novells que compensin la balança de nous empenedors.

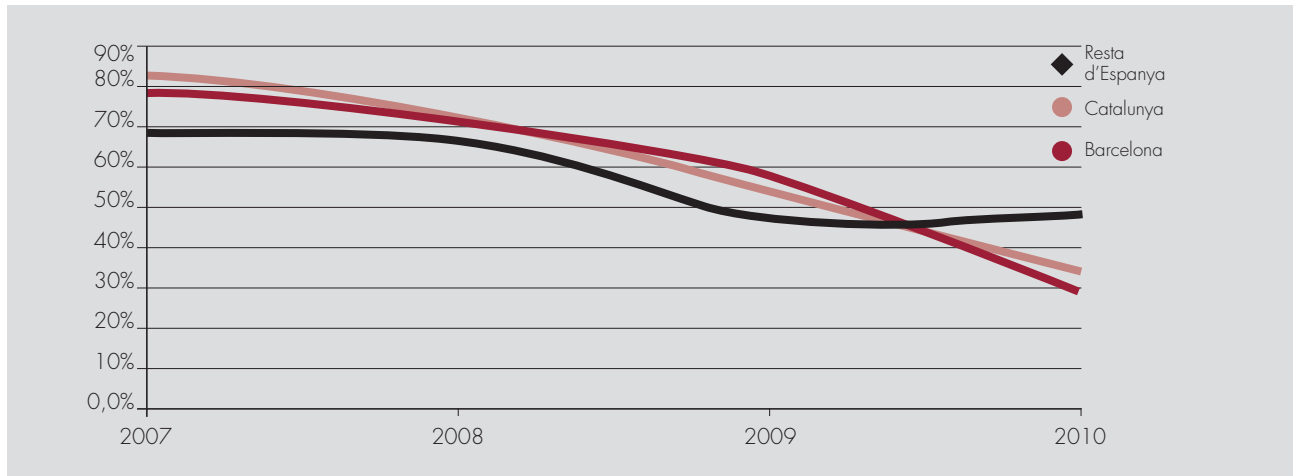
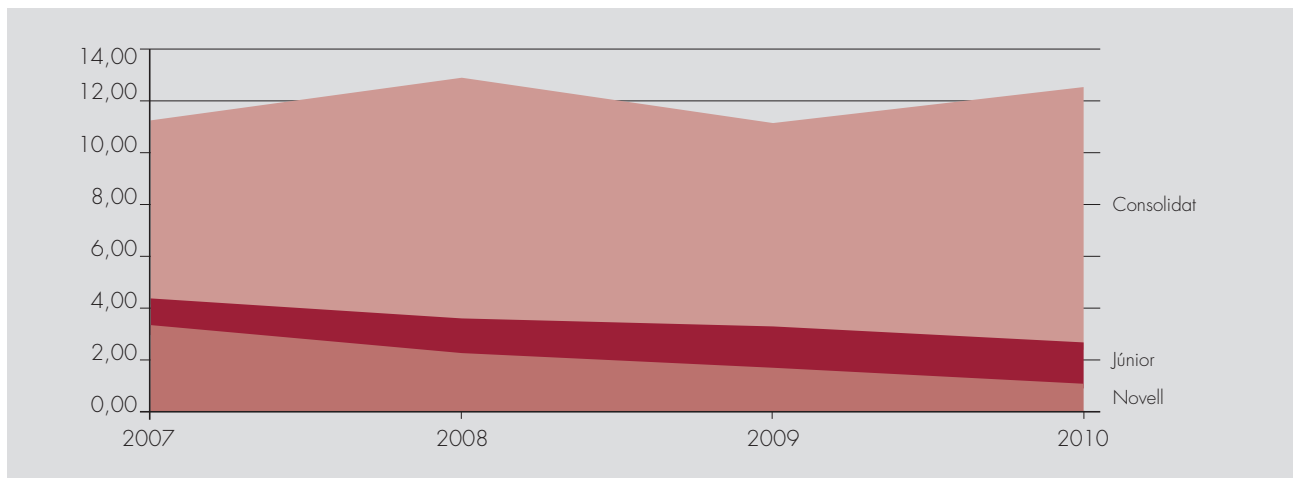
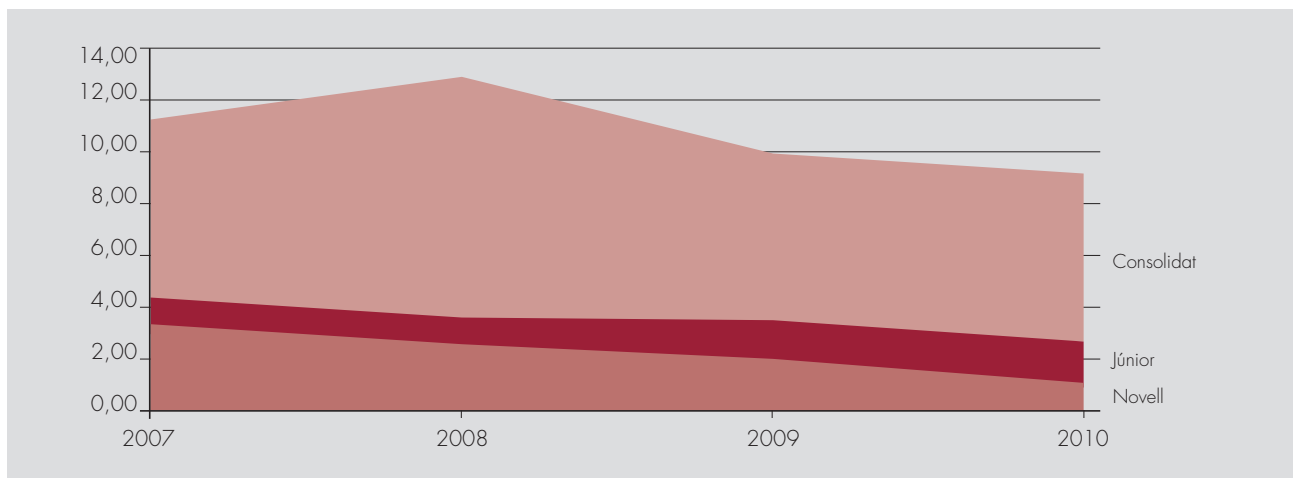
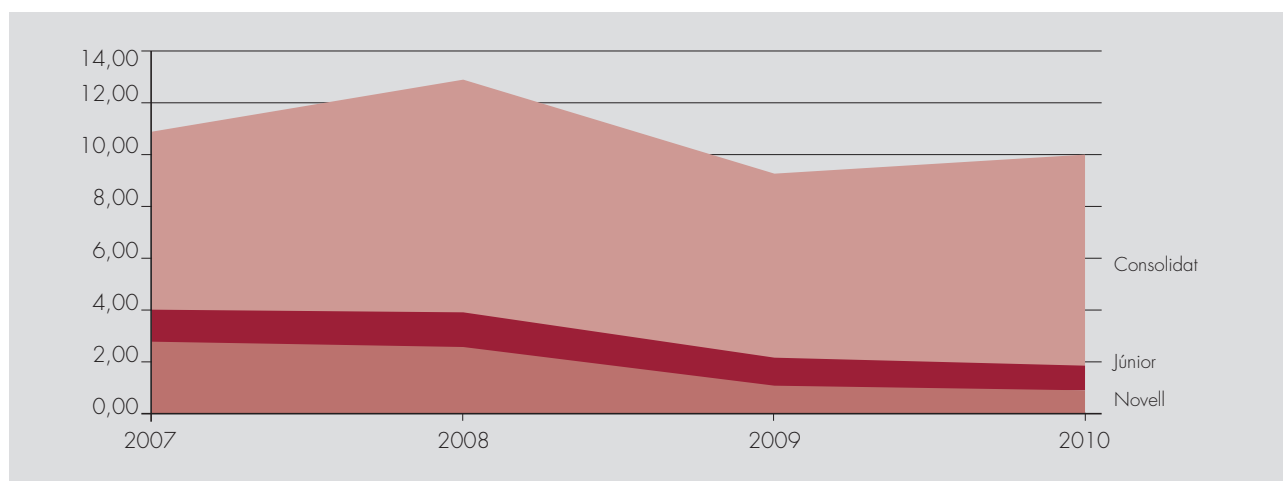
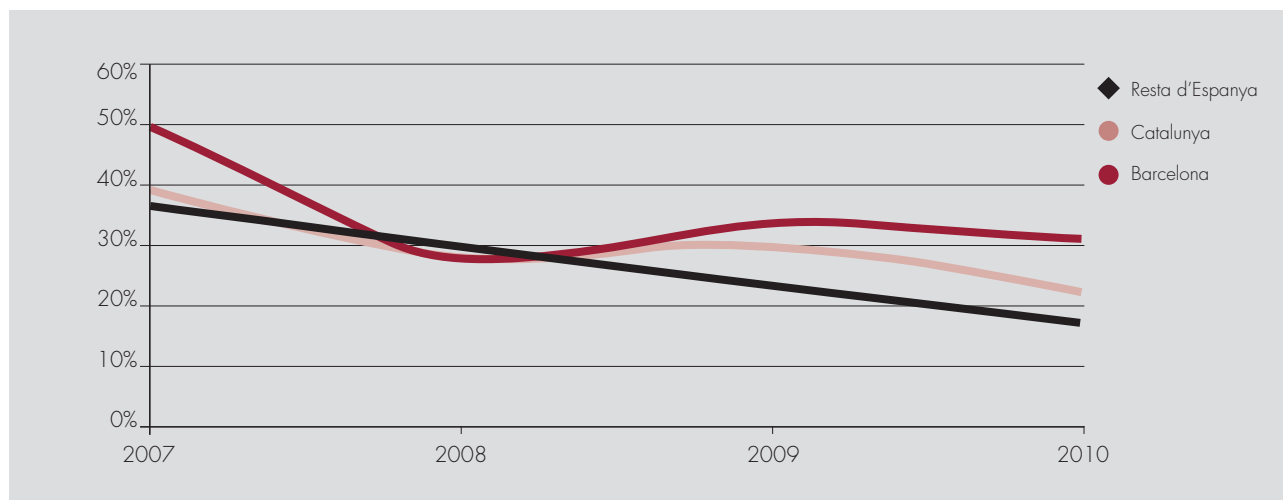
Figura 2.5 Entrada de nous emprededores**Figura 2.6** Descomposició de l'activitat empresarial a Catalunya en el període 2007-2010**Figura 2.7** Descomposició de l'activitat empresarial a Barcelona en el període 2007-2010

Figura 2.8 Descomposició de l'activitat empresarial a la resta d'Espanya en el període 2007-2010

Respecte a l'evolució en la proporció de tots els empresaris entre la població adulta, s'observa com per a tot el territori català durant el període 2007-2010 la taxa ha oscil·lat entorn de l'11% de la població adulta de la Comunitat Autònoma, assolint una de les seves millors marques el 2010 amb 11,95%.

La taxa d'empresaris a la província de Barcelona ha anat disminuint des del 2008, quan va assolir el seu punt més alt (12,57%), fins al 9,01% el 2010. Tanmateix, la proporció d'empresaris entre la població adulta de la província el 2010 continua sent més alta que al començament de la crisi. A la resta de l'Estat espanyol, també s'ha observat per al 2010 un lleuger repunt en la proporció d'empresaris, que és en tot cas insuficient per compensar la important caiguda experimentada l'any anterior.

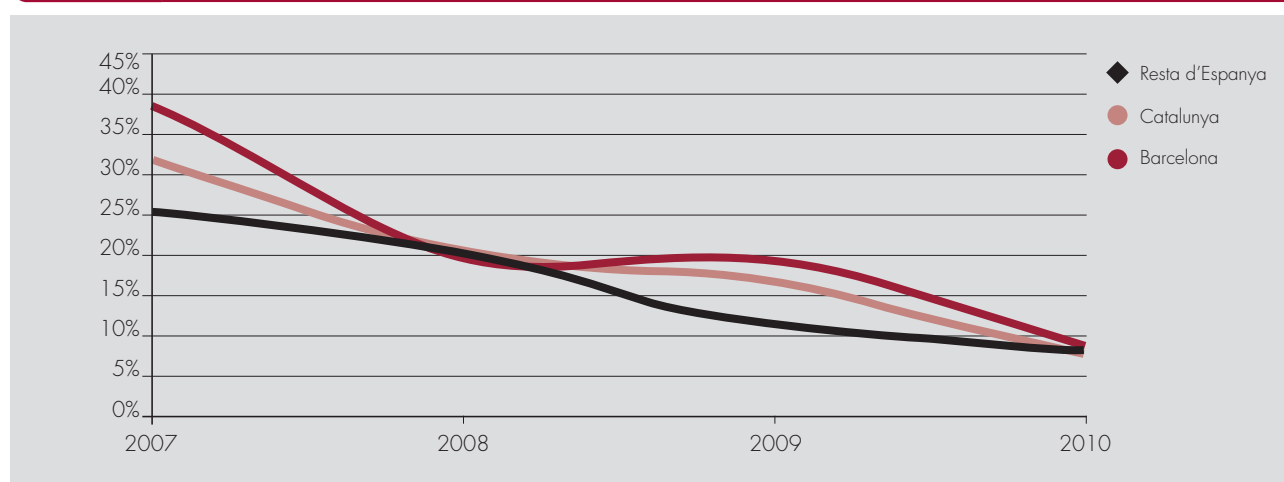
Si es fa una distinció entre els nous emprenedors, ja siguin empresaris nous o júnior, respecte dels empresaris consolidats (amb empreses de més de 42 mesos), es pot observar com a tret comú als tres territoris analitzats (Catalunya, Barcelona i la resta d'Espanya) una pèrdua gradual de relleu empresarial entre la població adulta. La resta d'Espanya es veu especialment desfavorida en aquest aspecte, ja que els nous emprenedors representen només el 17,14% del total d'empresaris, menys

Figura 2.9 Relleu de nous emprenedors (nous emprenedors respecte del total d'empresari)

de la meitat de la proporció mostrada l'any anterior al començament de la desacceleració econòmica (36,42% el 2007). Barcelona i Catalunya també han sofert descensos en la seva proporció de nous emprenedors entre els empresaris, però aquestes caigudes han estat de menor magnitud. L'any 2010 els nous emprenedors han representat el 22,29% dels empresaris en el conjunt de Catalunya, mentre que aquesta relació ha assolit el 30,08% en el cas de la província de Barcelona.

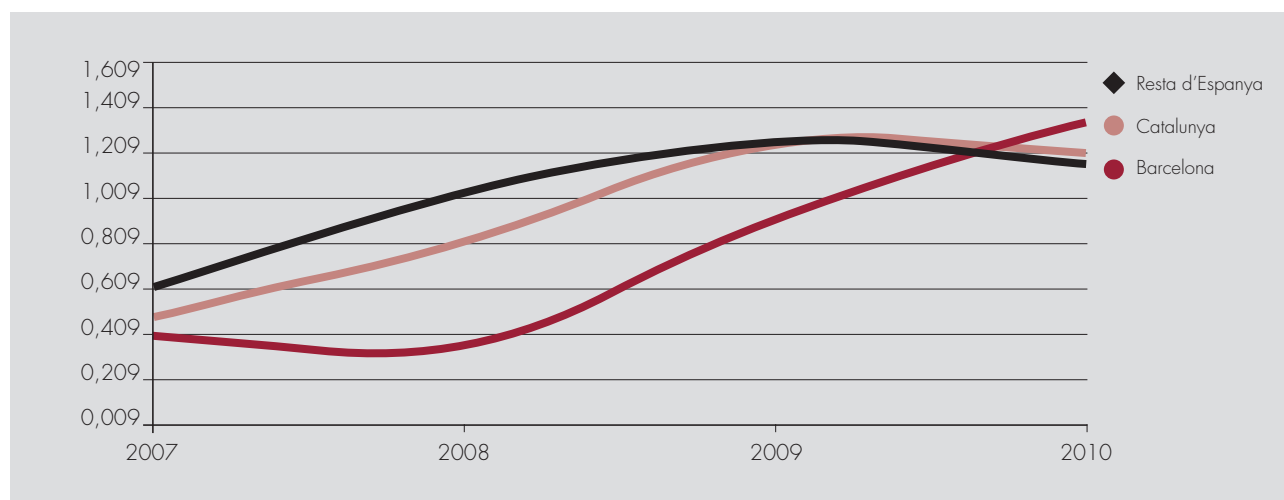
La situació per a Catalunya i Barcelona és més preocupant si aïllem únicament els empresaris nous i analitzem l'evolució de la fracció que representen en el total dels empresaris al llarg d'aquests últims anys de crisi econòmica. Mentre que els empresaris nous representaven el 31,61% de tots els empresaris catalans el 2007 (38,36% a Barcelona), el 2010 aquesta proporció ha baixat el 7,52% a Catalunya i el 8,66% en el cas de Barcelona. Atesa la magnitud d'aquesta caiguda en el relleu empresarial a Catalunya, el manteniment de l'estoc empresarial del territori depèn de la supervivència de les empreses creades.

Figura 2.10 Relleu d'empresaris nous (empresaris nous respecte del total d'empresaris)

Com a complement a l'anàlisi anterior, l'any 2009 va ser testimoni del major augment en la taxa de cessament emprenedor a Catalunya. Tanmateix, mentre que tant a Catalunya com a la resta d'Espanya la taxa d'exempresaris va caure el 2010, el cessament empresarial a la província de Barcelona s'ha mantingut creixent. La proporció de la població adulta a Barcelona que declara haver tancat una empresa pròpia en els últims 12 mesos va passar a 1,34 el 2010, i aquest valor és gairebé quatre vegades superior a la taxa de tancaments registrada el 2008 (0,34).

Figura 2.11 Evolució de la taxa d'exempresaris (proporció de tancaments entre la població adulta)

En la provincia de Barcelona como en todo Cataluña la evolución del índice de regeneración nos indica que mientras que en el 2007 por cada cien emprendedores nacientes, involucrados en el proceso de crear una empresa, había constancia de unos 10-12 individuos (11,5 en todo Cataluña y 10,2 en Barcelona) que habían cerrado sus empresas en el último año. Para el 2010 la cifra de ex-empresarios ha aumentado a 50 cierres por cada 100 emprendedores nacientes. La situación es aún peor en el resto del estado español donde sufren hasta 64 abandonos empresariales por cada cien emprendedores nacientes. Sin embargo, y al contrario que en Cataluña, el índice de regeneración del resto de España mejoró en ese último año.

La comparació de la proporció d'abandonaments empresarials als diferents territoris té una importància relativa. La proporció d'exempresaris entre la població adulta és informativa, tanmateix, ho és més encara l'índex de regeneració empresarial que compara la proporció d'abandonaments empresarials l'últim any amb la quantitat d'adults que declaren estar activament involucrats en el procés de creació d'empreses. Aquest índex de regeneració s'ha deteriorat durant aquest període de desacceleració econòmica. A la província de Barcelona, com a tot Catalunya, l'evolució de l'índex de regeneració ens indica que, mentre que el 2007 per cada 100 emprenedors naixents –involucrats en el procés de crear una empresa– hi havia constància d'uns 10-12 individus (11,5 a tot Catalunya i 10,2 a Barcelona) que havien tancat les seves empreses l'últim any, el 2010 la xifra d'exempresaris havia augmentat a 50 tancaments per cada 100 emprenedors naixents. La situació és encara pitjor a la resta de l'Estat espanyol, on hi ha fins a 64 abandonaments empresarials per cada cent emprenedors naixents. Tanmateix, i al contrari que a Catalunya, l'índex de regeneració a la resta d'Espanya ha millorat aquest últim any.

L'amplitud de la crisi empenedora, malgrat tot, només es pot apreciar en tota la seva magnitud si comparem la proporció d'exempresaris dels últims dotze mesos amb la taxa d'empresaris nous que han aconseguit iniciar les operacions de les seves empreses l'últim any. Mentre que el 2007 a Catalunya i a la província de Barcelona hi havia entre 7 i 9 empresaris nous per cada nou exempresari (7,3 en el conjunt de Catalunya, i 8,4 a Barcelona), el 2010 la taxa d'empresaris nous ha estat inferior al nombre d'exempresaris entre la població adulta. El 2010 Barcelona va acumular un 70,97% més d'abandonaments empenedors (1,34) que de creació empenedora (empresaris nous: 0,78). La situació és similar, tot i que menys dramàtica, si es considera tot Catalunya, on la taxa d'exempresaris recents (1,21) va ser un 34,51% més elevada que la d'empresaris nous (0,90).

Figura 2.12 Regeneració empresarial (proporció d'individus que han tancat la seva empresa respecte del total d'emprenedors naixents)

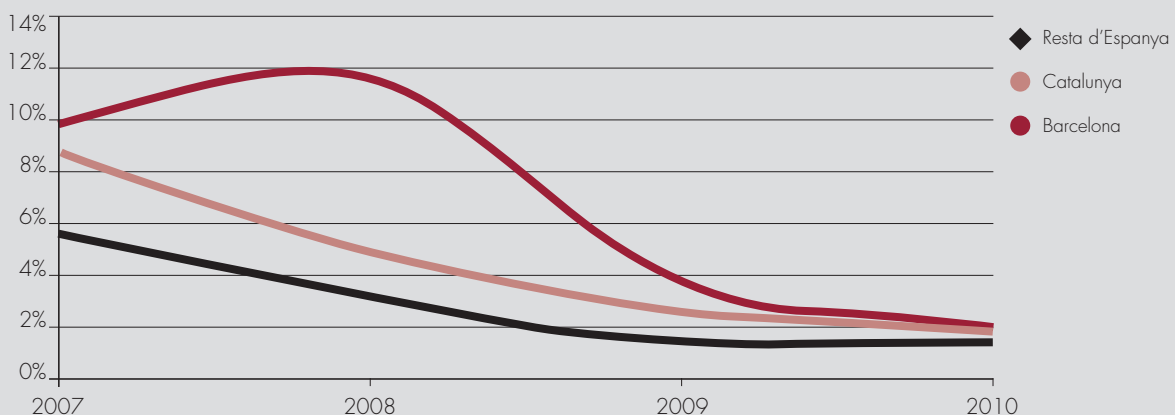
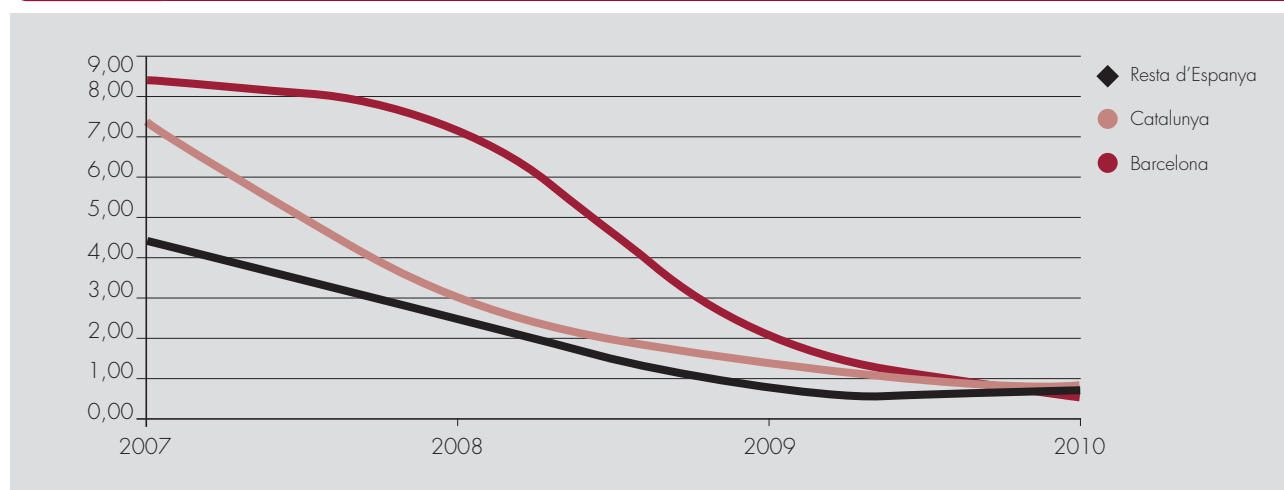

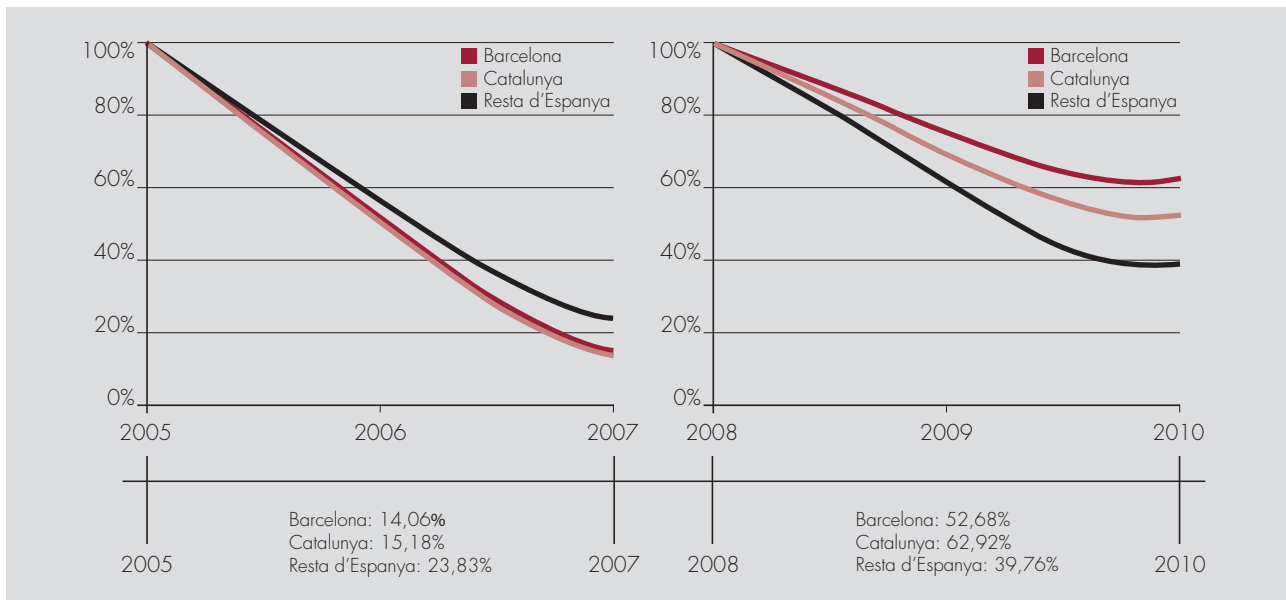
Figura 2.13 Flux net d'empresaris (nombre d'empresaris novells per cada nou exempresari)

2.4 Supervivència

A pesar que l'activitat empenedora a Catalunya i Barcelona ha experimentat una notable caiguda en els últims anys, és possible identificar factors positius durant aquest període que mereixen ser destacats. Un dels més importants és la gran millora en la taxa de supervivència de les empreses creades. Sobre la base de les diferents enquestes anuals que du a terme l'estudi GEM tant a Catalunya com a Espanya, és possible analitzar l'evolució per a la proporció d'empresaris que declaren haver creat una empresa un any donat i apreciar els nivells de supervivència d'aquestes empreses que van ser creades en diferents moments del temps.

Aquesta comparació relacionada amb l'evolució de la supervivència de les empreses creades pels empenedors no només ens permet avaluar-ne la permanència en el mercat, sinó que a més permet valorar aspectes qualitius de la creació d'empreses. En aquest informe prestem especial atenció als nivells de supervivència mostrats durant els primers dos i tres anys d'operació de l'empresa

D'aquesta manera, a la figura 2.14 es pot observar com la taxa de supervivència de les empreses creades a dos anys ha anat augmentant significativament des de l'any 2007. Més en concret, per a les empreses creades durant l'any 2005, la taxa de supervivència era només del 14,06% a Catalunya (15,18% a la província de Barcelona), mentre que a la resta del territori espanyol la proporció d'empreses creades el 2005 que encara operaven en el mercat el 2007 era del 23,83%. Els resultats per a l'any 2010 mostren com la taxa de supervivència a Catalunya per a les empreses creades l'any 2008 va augmentar fins a arribar a representar el 52,68% d'aquestes empreses. L'evolució és similar per a les empreses creades l'any 2008 a la província de Barcelona, on la taxa de supervivència a dos anys observada va assolir el 62,92% el 2010. Per a les empreses creades a la resta d'Espanya, s'observa, d'una banda, com la taxa de supervivència era superior a la catalana abans de la desacceleració econòmica (empreses creades l'any 2005: 23,83%). D'altra banda, durant el període de contracció econòmica, la dita taxa va experimentar una millora, però a un ritme menor a l'observat per a Catalunya, amb una taxa de supervivència a dos anys de les empreses creades l'any 2008 del 39,76%.

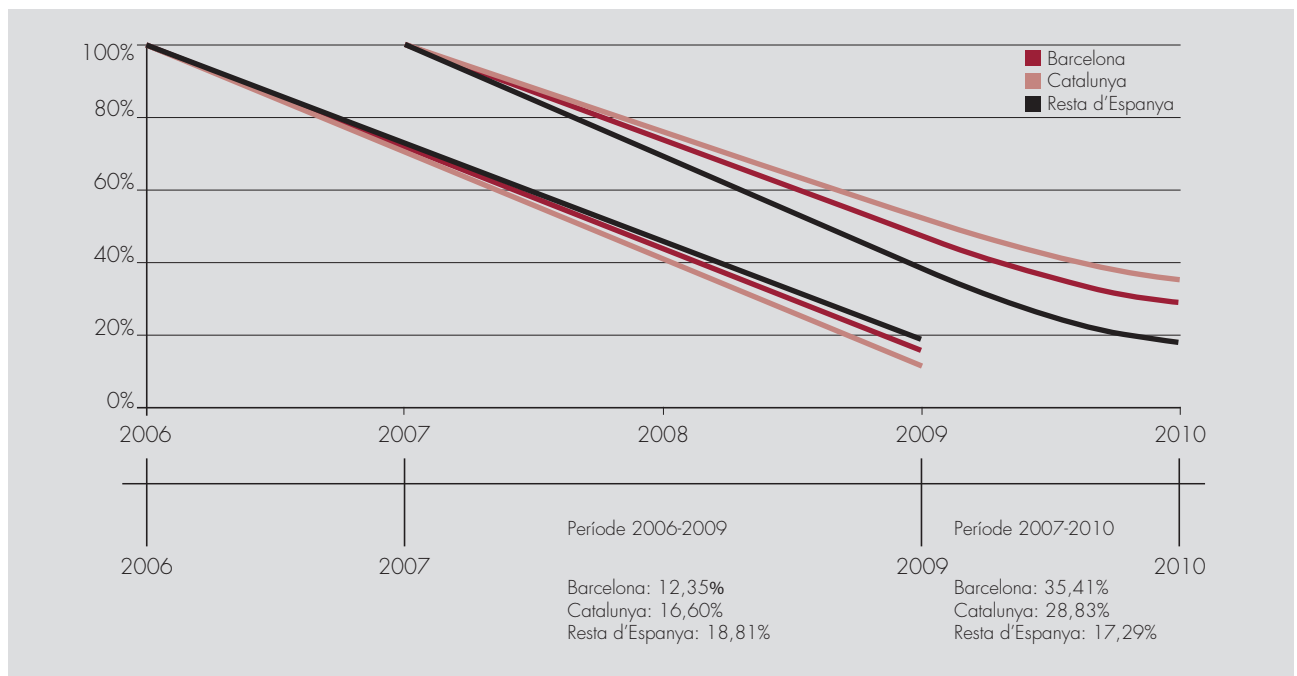
Figura 2.14 Taxa de supervivència al cap de 2 anys

Quant a la taxa de supervivència a tres anys, la figura 2.15 mostra com a Catalunya, així com a la província de Barcelona, la supervivència de les empreses creades l'any 2007 va millorar considerablement en comparació amb els nivells de supervivència observats en les empreses creades el 2006. Així, en el cas de Barcelona la taxa de supervivència a tres anys va passar del 16,60% el 2009 al 28,82% el 2010, mentre que per al conjunt de Catalunya el 35,41% de les empreses creades el 2007 es mantenen al mercat l'any 2010 (taxa de supervivència a tres anys el 2009: 12,35%). Per contra la taxa de supervivència a tres anys reportada per a la resta d'Espanya ha anat disminuint en els últims anys. Mentre que en el 2009 aquesta taxa era del 18,81%, el 2010 va caure lleugerament fins a assolir el 17,29%.

Finalment destacar que el 20,97% de les empreses creades a Catalunya durant l'any 2005 es mantenen actives en el mercat l'any 2010. La taxa de supervivència a cinc anys per a les empreses creades el 2005 a la província de Barcelona va ser del 18,58%, mentre que aquesta taxa va ser del 15,87% per a les empreses situades a la resta d'Espanya.

D'aquesta manera es pot concloure que, malgrat la caiguda de l'activitat emprenedora a Catalunya, les empreses que s'han creat des de l'any 2008 mostren nivells de resistència a les conseqüències negatives de la conjuntura econòmica més grans, la qual cosa n'afavoreix la supervivència en el mercat.

A més, de l'anàlisi de les fluctuacions en els nivells d'emprenedoria a Catalunya es desprèn que hi ha dos grups dins de la massa emprenedora catalana. D'una banda, un nucli estable que comprèn un conjunt de persones de característiques relativament homogènies que mantenen la seva activitat emprenedora, fet que provoca que aquest component dins de la taxa de creació d'empreses es mantingui constant en el temps. D'altra banda, les grans variacions en la taxa d'activitat emprenedora observada a Catalunya en els últims anys obeeixen a la presència d'un segment de la població que té iniciatives emprenedores amb poca esperança de vida. Això reafirma el nostre argument que la creació d'empreses s'ha d'entendre més des d'una òptica orientada a la qualitat de l'emprenedoria en el territori que des d'una perspectiva quantitativa.

Figura 2.15 Taxa de supervivència al cap de 3 anys

Conclusions

- Els canvis en el nivell d'emprenedors potencials no es tradueixen en canvis dins de la taxa d'emprenedors naixents.
- També es nota que en els últims anys part dels emprenedors naixents han posposat els seus plans emprenedors per restar amb "només la intenció".
- La taxa d'activitat emprenedora a la resta d'Espanya va caure més el 2009 (-44%) del que ho va fer a Catalunya durant tot el període 2007-2010.
- Tanmateix, la caiguda emprenedora a la resta de l'Estat espanyol s'ha estabilitzat ràpidament l'últim any, cosa que no sembla haver succeït al territori català.
- La proporció d'empresaris entre la població adulta és més alta que al començament de la crisi.
- Tanmateix, la taxa de nous emprenedors a la província de Barcelona i a Catalunya ha sofert una caiguda sostinguda al llarg dels últims quatre anys.
- La taxa d'empresaris novells també ha sofert un preocupant descens en els últims anys.
- Com a conseqüència, Catalunya experimenta una pèrdua gradual de relleu empresarial entre la població adulta.
- Atesa la magnitud de la caiguda en el relleu empresarial a Catalunya, el manteniment de l'estoc empresarial del territori depèn de la supervivència de les empreses creades.
- Per primera vegada des que es realitza l'estudi GEM a Catalunya, el flux net d'empreses ens indica que hi va haver més tancaments que creació empresarial durant l'últim any.
- Tanmateix, hi ha un factor molt positiu i que està relacionat amb la supervivència empresarial. Així, la taxa de supervivència entre les empreses de recent creació ha anat augmentant de manera significativa des de l'any 2007.
- El 20,97% de les empreses creades a Catalunya durant l'any 2005 es mantenen actives en el mercat l'any 2010, un 5% més que a la resta d'Espanya.

CAPÍTOL 3

El perfil de l'emprenedor català

3.1 Perfil per a l'any 2010

3.2 Perfil de l'emprenedor supervivent

Conclusions

CAPÍTOL 3

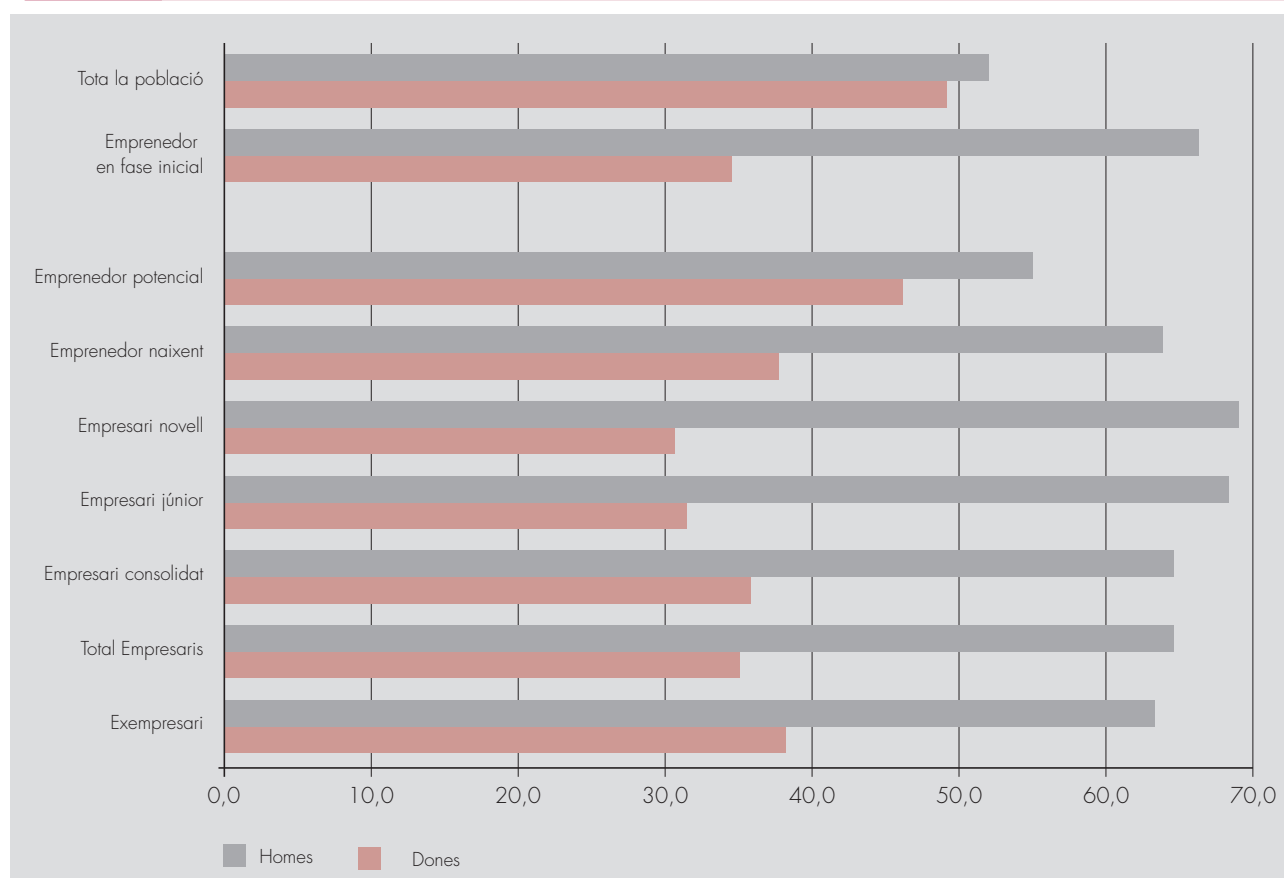
El perfil de l'emprenedor català

El perfil de qui decideix crear una empresa en qualsevol economia no només permet conèixer les característiques de l'empresari, sinó que a més aporta informació sobre el potencial de la seva empresa. El perfil de l'empresari així com dels individus que decideixen endinsar-se en el procés emprenedor a Catalunya és indicatiu dels recursos i del capital humà que s'injecten en el teixit empresarial del país i que influeixen en el potencial ritme de desenvolupament, de generació d'ocupació i d'evolució innovadora; i conseqüentment, que impacten en la qualitat de vida dels habitants de Catalunya. Així doncs, aquest capítol analitza el perfil de l'adult involucrat en les diferents fases de l'activitat emprenedora, comparant-lo amb el perfil de la població adulta en general així com amb els empresaris ja establerts. També presentarem les tendències en el perfil del nou emprenedor al llarg dels tres últims anys, prestant especial atenció a les conseqüències de l'actual conjuntura econòmica i identificant els trets dels qui continuen creant empreses en tal context. Les variables del perfil que analitzarem són el gènere, l'edat, el nivell d'educació formal, la renda familiar a la llar, i l'ocupació.

3.1 Perfil per a l'any 2010

La figura 3.1 ens permet observar la distribució dels individus dins de cada etapa del procés empresarial segons el gènere, incloent a més els empresaris que van abandonar el mercat. En termes poblacionals

Figura 3.1 Configuració de gènere en el procés emprenedor català

Requadre experts Suport a la creació d'empresa femenina

Consistent amb els resultats concernents a la presència d'una diferent velocitat d'entrada emprendedora entre les dones, els experts consideren que la creació d'empreses es fomenta entre les dones (73% dels experts). Tanmateix, el 80% dels experts no aprecia que la xarxa de suport social a les dones emprendedores sigui adequada. Així, mentre que la majoria de programes de suport a la creació d'empreses tenen un alt component econòmic, es podria dir que les dones també necessiten una xarxa de suport social més gran per poder posar en marxa les seves iniciatives empresarials.

s'observa, a Catalunya, una distribució de gènere altament balancejada (51,9% d'homes i 48,1% de dones), la qual cosa preval dins dels emprendadors potencials, és a dir, que han manifestat les seves intencions de crear una empresa abans de finals del 2013 (54,3% d'homes). Situació similar s'observa per a les persones que rauen a la província de Barcelona, on el 50,3% dels emprendadors potencials per al 2010 són dones. Tanmateix, el resultat més destacat està relacionat amb l'elevada presència d'homes entre els empresaris naixents, la proporció dels quals assoleix el 62,7% en el conjunt de Catalunya, mentre que aquesta taxa assoleix el 69,2% en el cas de la província de Barcelona.

Un patró similar s'observa en el cas dels nous emprendadors –que han iniciat una empresa que porta menys de 42 mesos de vida– en què la participació masculina creix fins a assolir el 67,5% a Catalunya (56% a Barcelona). Aquest resultat és consistent tant per al cas dels empresaris novells, que comprèn aquells individus l'empresa dels quals té menys de 18 mesos d'operació en el mercat (68,4% d'homes), com per als individus catalogats com a empresaris júnior, és a dir, aquells les empreses dels quals van ser creades entre 2007 i 2008 (68% d'homes).

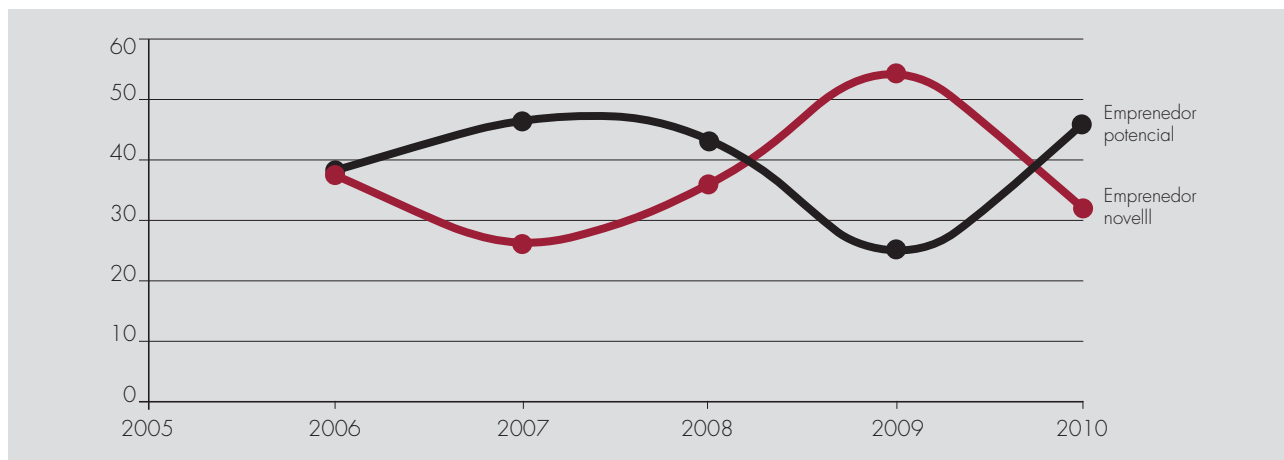
És important remarcar que en termes longitudinals hi ha una persistència quant a la presència més gran d'homes dins del grup d'emprenedors en fase inicial. Tanmateix, els resultats del GEM també mostren importants variacions a través del temps quant a la participació femenina en el conjunt d'emprenedors, que podrien tenir la seva explicació en el temps que transcorre fins que la persona decideix entrar en el procés empresarial.

De la comparació interanual de la composició de gènere entre els emprendadors catalans és possible observar que, en comparar homes i dones, hi ha diferents velocitats a l'hora d'entrar en el procés emprendedor de manera activa.

Així, els períodes on la composició de gènere dins dels emprendadors potencials mostra una certa paritat (anys 2007 i 2008) són seguits per períodes on s'observa clars increments en la presència femenina dins del conjunt d'empresaris (empresaris novells i júnior) (anys 2008 i 2009, respectivament). De manera similar, el mateix patró s'observa per al cas dels emprendadors en fase inicial.

Aquest resultat es veu reforçat per l'anàlisi dels períodes en què hi ha una baixa presència d'emprenedores potencials (2006 i 2009). En aquest cas, aquests períodes són seguits per períodes en què s'observa un increment en la concentració masculina dins del grup d'empresaris novells i júnior, així com d'emprenedors en fase inicial (2007 i 2010, respectivament).

D'aquesta manera, es pot concloure que els homes mostren una velocitat d'entrada en el procés empresarial més gran, fet que es confirma en el requadre 3.1. A més, és important ressaltar que el

Figura 3.2 Participació femenina (percentatge) dins del procés emprenedor a Catalunya (període 2006-2010)

fet que les dones tinguin una menor velocitat d'entrada no comporta cap repercussió negativa, sinó que, per contra, aquesta diferència podria estar associada a la presència de certes restriccions que les dones han d'atacar abans d'involucrar-se de manera activa en activitats emprenedores, com per exemple la necessitat de conciliar de manera eficient la vida familiar i l'activitat empresarial.

Finalment, dels resultats del GEM-Catalunya s'observa com el pes de les dones entre els abandonaments empresarials mostra una tendència decreixent en els últims anys, passant del 69% el 2008 al 37% el 2010. De manera similar, la taxa d'exempresàries a Barcelona va passar del 67% el 2008 al 29,2% l'any 2010. D'altra banda, la brusca caiguda observada en la proporció d'empresàries 'novelles' tant a Barcelona com per a la totalitat de Catalunya, junt amb l'increment observat en la proporció d'empresàries consolidades, permeten deduir que el 2010 l'abandonament femení va estar principalment associat al tancament d'empreses de creació molt recent.

Requadre 3.1 Anàlisi tècnica: perfil de l'individu i l'activitat emprenedora a Catalunya

	Emprenedor potencial	Emprenedor naixent	Nou emprenedor	Empresari en fase inicial
Gènere (home)	1,18%	0,49%	1,66%	2,17%**
Jove (menor de 35 anys)	4,65%**	0,97%	0,39%	1,31%
Estudis superiors	-0,92%	1,12%	0,66%	1,74%*
Pseudo R-2	1,53%	1,38%	1,66%	1,57%
Wald-test *(chi2)	14,67***	7,60*	7,51*	11,60***

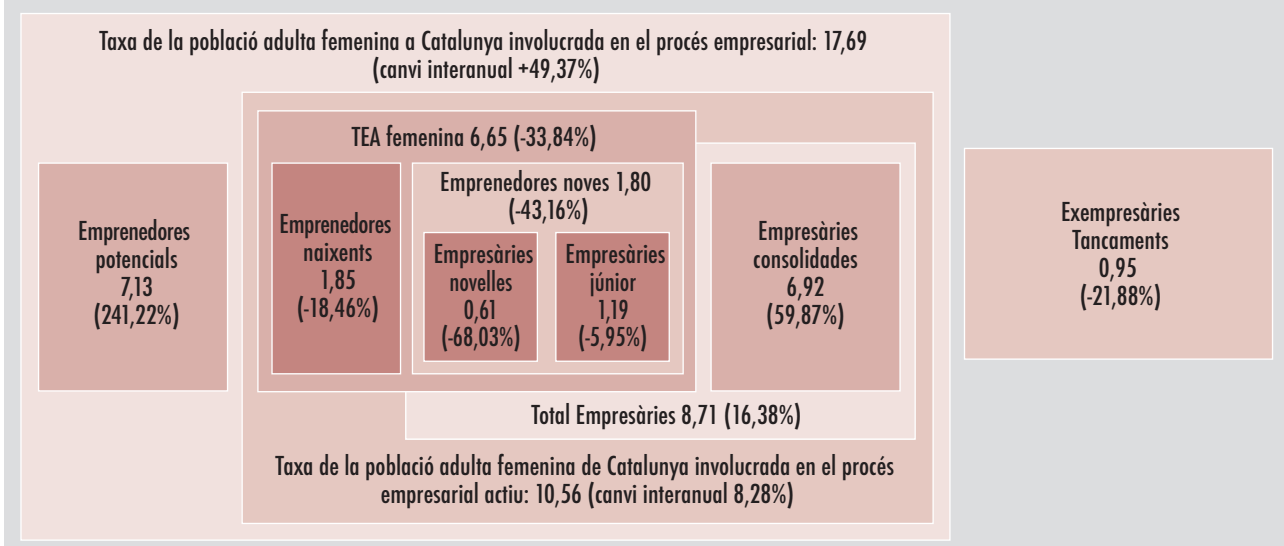
Nombre d'observacions: 2.000 (*), (**), (***) indiquen un nivell de significança del 10%, el 5% i l'1%, respectivament.

Els resultats de la regressió logística ajustada a esdeveniments estranys mostren la relació entre les variables relacionades amb el perfil de l'individu i les diferents etapes del procés empresarial a Catalunya.

Dels resultats es desprèn que, respecte de les persones no involucrades en activitats emprenedores, la probabilitat de ser emprenedor potencial creix un 4,65% en els individus menors de 35 anys. D'altra banda, destaca el fet que els homes tenen una major probabilitat de posar en marxa les seves iniciatives empresarials. Així, la probabilitat de ser nou emprenedor o empresari en fase inicial s'incrementa en el cas dels homes en un 1,66% i 2,17%, respectivament.

Requadre 3.2 Convergència empresarial entre les dones

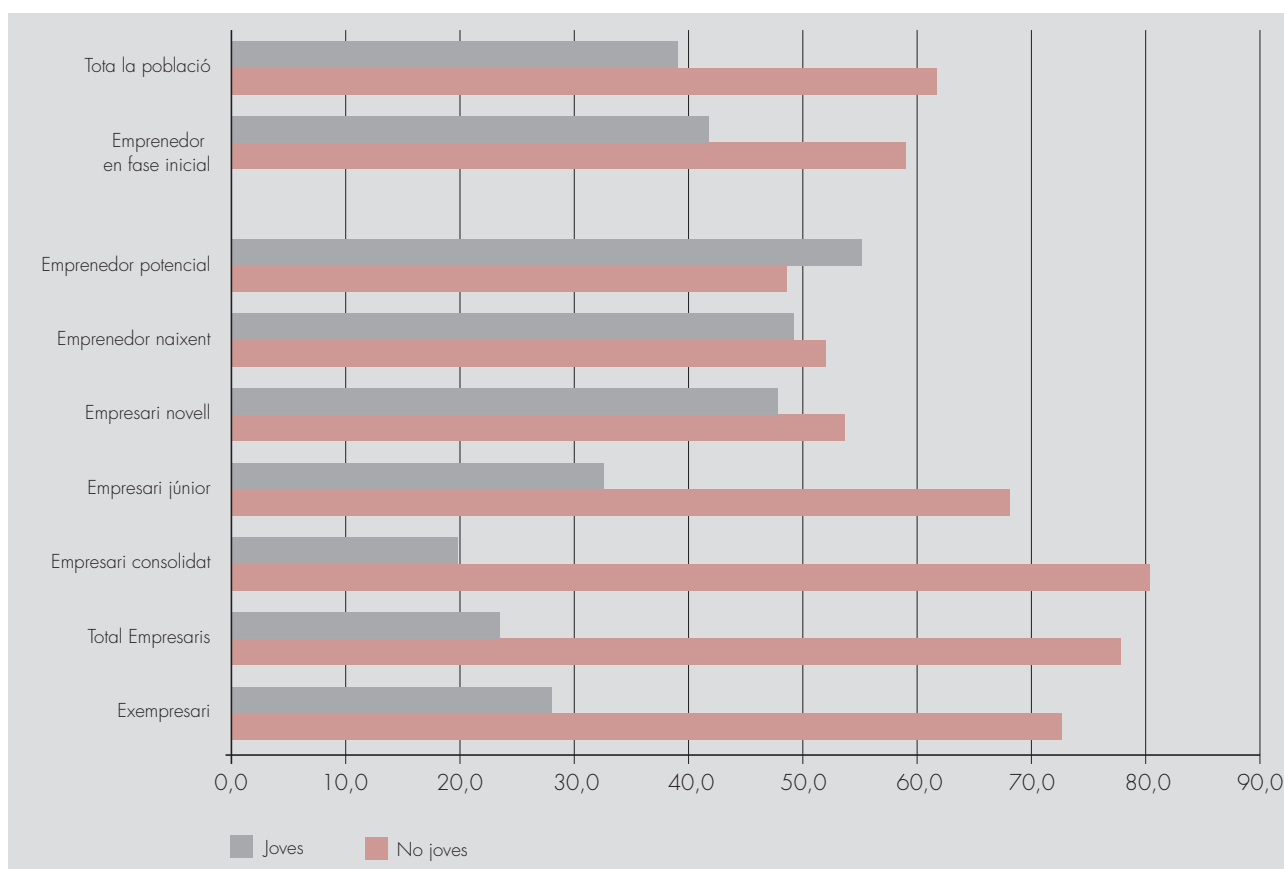
Malgrat la conjuntura econòmica desfavorable, l'activitat empresarial de les dones a Catalunya continua incrementant-se, i ho fa notablement. L'últim any la taxa de dones adultes que estaven involucrades en alguna fase del procés empresarial va pujar un 49,4% fins a situar-se en 17,7. Gran part d'aquest increment s'explica pel creixement en el grup de dones que ha manifestat intenció emprenedora i que participen en el procés com a emprenedores potencials, però que encara no han iniciat cap projecte empresarial concret. Però, si ens limitem a la taxa d'emprenedores que estan activament involucrades en el procés empresarial (10,56) o només a les empresàries que ja han iniciat els seus negocis (8,71), l'increment de la presència femenina és destacable. No només notem una major proporció de dones emprenedores sinó que també s'està incrementant la seva participació en el procés empresarial a un ritme de creixement superior a la dels homes, donant indicis de la convergència de gènere en el teixit empresarial català.

Quant a l'edat de les persones involucrades en les diferents etapes del procés empresarial, inclòs l'abandonament, els resultats del GEM mostren com tant a Barcelona com a la totalitat de Catalunya, a mesura que s'avança en el procés empresarial la presència de joves menors de 35 anys perd pes. D'aquesta manera, per una part s'observa com el 49% dels emprenedors naixents són joves, mentre que aquesta proporció cau al 47,4% en el cas dels empresaris novells (les empreses dels quals es van crear en els últims 18 mesos), i al 33,3% quan es consideren els empresaris júnior (empresaris que van crear la seva empresa en el 2007 i 2008). En el cas dels joves que resideixen a la província de Barcelona el patró és similar, ja que el 47,1% dels emprenedors naixents el 2010 tenen menys de 35 anys, però la taxa de joves cau fins al 31,4% en el cas dels empresaris júnior.

L'escassa presència de joves empresaris és especialment marcada en el cas dels nous emprenedors i els empresaris 'consolidats', en què tant a Barcelona com a la totalitat del territori català la presència de joves empresaris menors de 25 anys és nul·la. Atès que el procés empresarial requereix quatre anys, tres anys i mig després de la creació de l'empresa és normal que hi hagi una menor proporció de joves entre els emprenedors consolidats.

En termes longitudinals, és important destacar que aquest patró, relacionat amb la cada vegada menor participació de joves dins del procés empresarial, és consistent al llarg del temps. A partir dels resultats és possible visualitzar que la proporció de joves amb potencial empresarial el 2010 (53,3%) va caure respecte a l'any 2009 (60,2%). Malgrat que això podria suposar una activitat

Figura 3.3 Configuració d'edat de l'emprenedor català

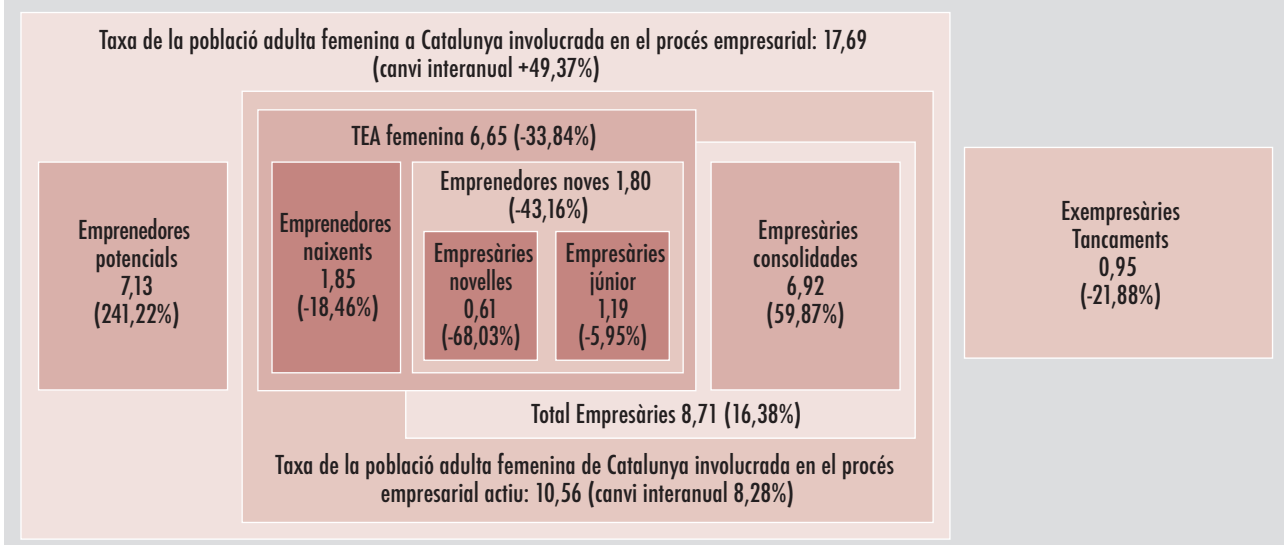
emprenedora més elevada, aquest resultat no es veu acompanyat d'un increment en la participació juvenil dins dels empresaris naixents per al mateix període (49% el 2010 vs. 53,5% el 2009). Això, junt amb la caiguda en la proporció de joves empresaris novells (l'empresa dels quals es va crear a partir del 2009), podrien ser indicatiu que, com a conseqüència de les repercussions negatives de la situació econòmica i la presència de fortes barreres d'entrada al món empresarial, els joves a Catalunya prefereixen no posar en marxa les seves iniciatives empresarials, cosa que explica l'alta presència de joves entre els emprenedors potencials (53,3%). Aquest retrocés és igualment marcat en el cas dels joves residents a Barcelona, ja que la proporció d'emprenedors naixents menors de 35 anys va passar del 50% el 2008 al 47,1% el 2010, mentre que entre els emprenedors potencials la proporció de joves va experimentar un brusc increment, passant del 47% el 2008 al 68,2% el 2010.

D'altra banda, la proporció de joves dins del conjunt d'empresaris 'júnior' (que comprèn els individus que van crear la seva empresa en els anys 2007 i 2008) es va veure incrementada passant del 29,4% el 2009 al 33,3% el 2010. A més, la proporció de joves empresaris 'consolidats' també va créixer el 2010 (20%) respecte al 2009 (15,8%).

Així doncs, es pot dir que els joves Catalans estan creant menys empreses; tanmateix, aquests resultats també assenyalen que les empreses creades per joves catalans entre el 2006 i el 2008 mostren una major resistència a les repercussions negatives de la conjuntura econòmica. En conseqüència, l'increment observat en la taxa d'abandonament juvenil el 2010 (26,9%) respecte al valor observat el 2009 (15,3%) s'explica principalment per la sortida del mercat d'empreses de recent creació.

Requadre 3.3 Inflexió de la taxa d'activitat emprendedora entre els joves catalans menors de 35 anys

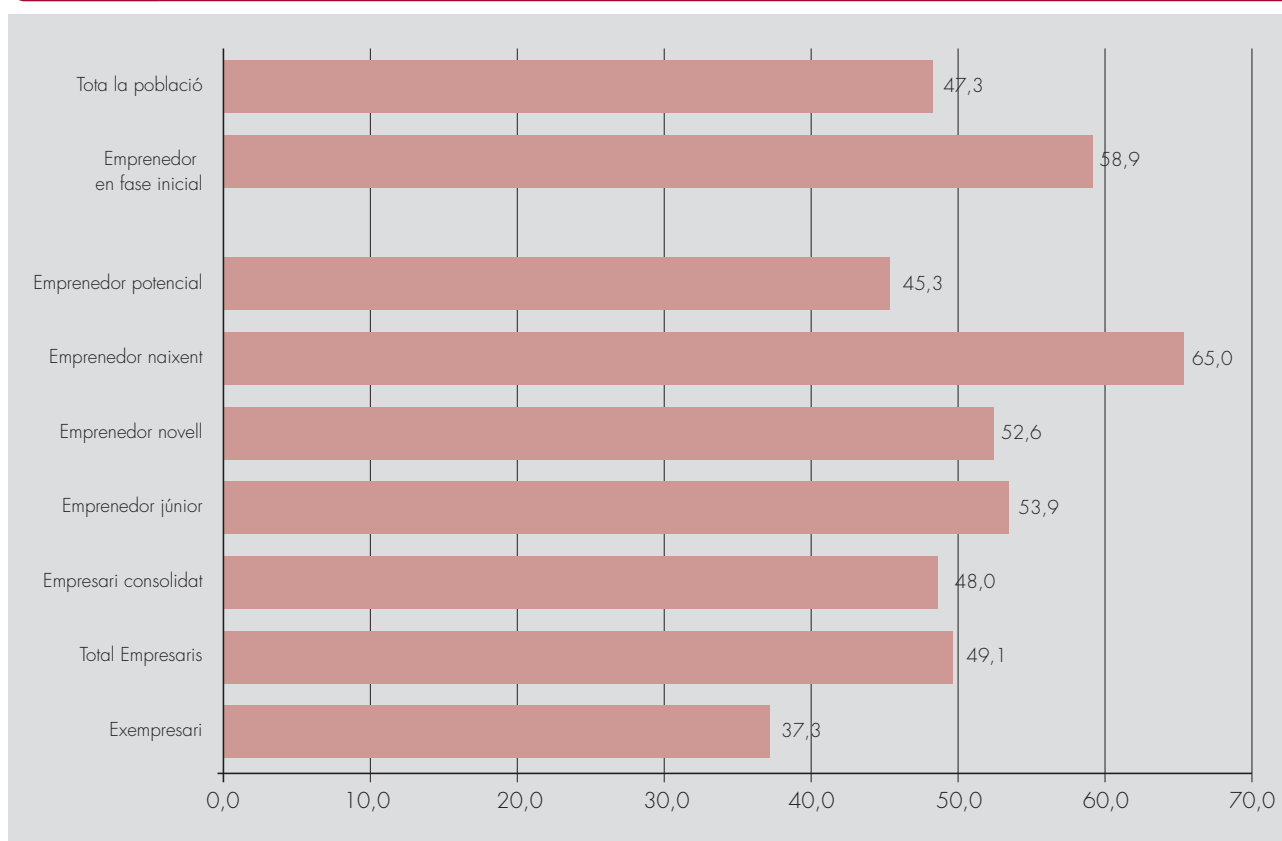
Després de diversos anys de fort increment en la participació dels joves (menors de 35 anys) en el procés empresarial, l'any 2010 es va observar un menor creixement de la proporció de joves emprendadors. De fet, la proporció de joves empresaris que ja han creat els seus propis negocis és gairebé igual a la reportada per al 2009, mentre que si considerem també els joves en el procés de creació (emprenedors naixents) es pot observar una caiguda relativa a l'any passat. L'activitat de creació d'empreses en fase inicial dels joves (TEA) ha perdut un terç del seu pes l'últim any fins a situar-se en el 5,70. L'esmentada activitat emprendedora continua sent superior a la del conjunt de la població adulta a Catalunya; tanmateix, els joves representen el segment de la població a Catalunya que registra la major caiguda interanual de la seva activitat emprendedora.

El nivell d'estudis formals que assoleix un individu és un factor important que contribueix a incrementar el seu capital humà, i fer-ne una anàlisi en relació amb la creació d'empreses té especial rellevància, ja que aquest component educatiu no només afecta les expectatives empresarials de les persones, sinó que, d'altra banda, obre un ventall més gran de possibilitats professionals per a l'individu incrementant el cost d'oportunitat d'elegir una carrera empresarial.

El primer resultat que es desprèn de l'estudi GEM mostra com l'empresari català compta amb un alt nivell d'educació formal. La presència de persones amb estudis universitaris és especialment notòria en el cas dels emprendadors naixents (65%), els empresaris novells (52,6%) i 'júnior' (53,9%). En el cas de la província de Barcelona, la presència de persones amb formació universitària és especialment alta entre els emprendadors naixents (88%) i els empresaris 'júnior' (54,3%).

Comparant les dades del 2010 amb les obtingudes per al 2009, es nota un lleuger increment en la presència d'individus amb nivells d'educació formal més alts dins dels emprendadors en fase inicial. En el cas de Catalunya, els empresaris en fase inicial amb estudis universitaris van passar del 56,0% el 2009 al 58,9% el 2010, i de manera similar, a Barcelona la taxa d'universitaris entre els empresaris en fase inicial va créixer entre 2009 (64,2%) i 2010 (68,7%). La proporció d'universitaris tant entre els emprendadors naixents com entre els 'nous' emprendadors va augmentar el 2010 respecte a l'any anterior, i destaca el resultat mostrat pels individus en procés de crear la seva pròpia empresa (emprenedors naixents) en què la taxa d'universitaris assoleix a Catalunya el 65% (88% a Barcelona), proporció que està molt per sobre de la dada reportada per a la població en general.

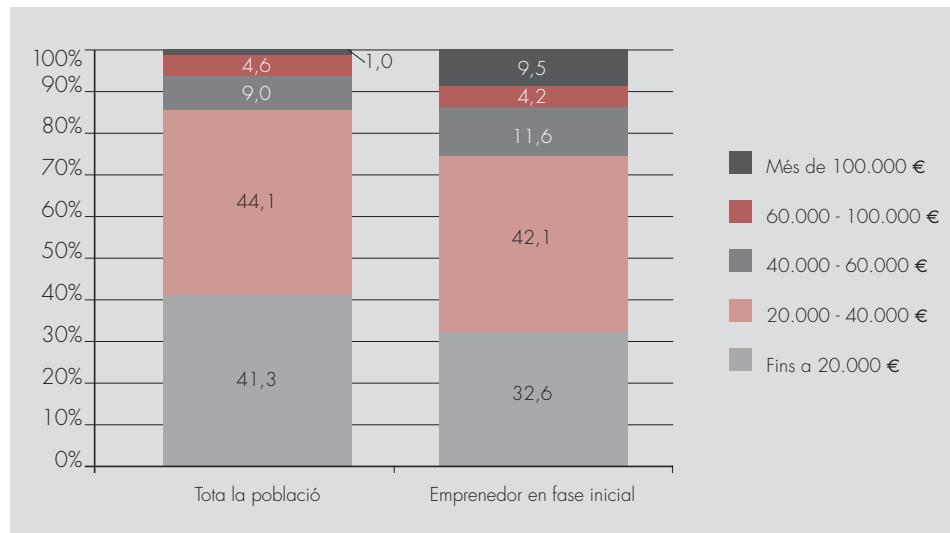
Figura 3.4 Educació universitària entre els emprenedors a Catalunya

D'altra banda, els resultats mostren com el nivell educatiu dels empresaris que van crear la seva empresa entre el 2007 i 2008 (empresaris 'júnior') experimenta una millora significativa. La proporció d'empresaris barcelonins amb estudis universitaris era del 33,3% el 2009 i va créixer fins al 54,3% el 2010, mentre que per a la totalitat de Catalunya aquesta proporció va passar del 37% el 2009 al 54% el 2010. A més, durant el període 2008-2010 s'observa una tendència positiva en termes de persones amb formació universitària, i això és notori per als nous emprenedors i els empresaris consolidats que resideixen tant a Barcelona com en tot el territori català.

Aquests resultats no només assenyalen la millora en la qualitat del teixit emprenedor català, sinó que a més poden ser vistos com un indicatiu sobre la potencialment superior capacitat de supervivència entre aquelles empreses creades per empresaris que compten amb una formació més bona, ja que nivells de capital humà més alts es poden associar amb una major capacitat per suportar les conseqüències negatives de la situació econòmica que travessa el país durant els últims anys.

El nivell de renda anual és un altre component a tenir en compte a l'hora d'analitzar el comportament associat a la creació d'empreses dins d'un territori. La disponibilitat de recursos financers s'acostuma a associar amb la capacitat d'autofinançament de la persona, cosa que pot representar un element important a l'hora de posar en marxa iniciatives empresarials.

Els resultats concernents al nivell de renda mitjà dels emprenedors catalans mostren com, l'any 2010, el 25,3% d'emprenedors en fase inicial tenia un nivell d'ingressos superior als 40.000 euros anuals, proporció que està molt per sobre del valor observat per a la població general (14,5%).

Figura 3.5 Nivell de renda entre els empredadors a Catalunya

El mateix patró s'observa per al cas de Barcelona, on el 23,8% dels empresaris en fase inicial van reportar ingressos superiors als 40.000 euros anuals (entre la població en general, el 15,9% té una renda superior a 40.000 euros anuals).

Un segon apunt important es relaciona amb la capacitat econòmica de les persones en les diferents etapes del procés empresarial. D'una banda, s'observa com la proporció d'empredadors potencials amb rendes anuals superiors a 40.000 euros (Barcelona: 13,8%, Catalunya: 17,5%) és inferior a la proporció d'empredadors naixents amb rendes altes (Barcelona: 29,6%, Catalunya: 29,1%).

Tanmateix, en el cas de les empreses creades durant l'any 2009 (empresaris novells), s'observa com el 67% d'aquests empresaris comptava amb nivells de renda alts (superiors a 40.000 euros anuals). A més, la proporció d'empresaris novells amb rendes altes mostra una clara tendència creixent des de l'any 2007 (2007: 25,9%, 2008: 27,3%, i 2009: 34%). D'acord amb això, aquest

Requadre 3.4 Capital llavor i activitat empredadora a Catalunya

	2007	2008	2009	2010
Capital llavor total (euros)	107.611,15	81.248,27	118.271,52	125.113,21
% Empresaris naixents que aporten el 100% del capital llavor	29,7	44,7	46,9	43,1

Les dades de la taula superior mostren com, a Catalunya, el capital llavor mitjà necessari per arrencar un negoci superava els 125.000 € el 2010. La inversió inicial mitjana mostra una tendència creixent des de l'any 2008, fet que és consistent amb el nostre argument sobre la millora en la qualitat de les empreses de nova creació a Catalunya.

A més, s'observa com el 43,1% dels empresaris naixents a Catalunya declaren que aportaran el 100% del capital llavor necessari per començar el seu negoci. Aquest resultat és similar a l'obtingut el 2009 i el 2008, i tal com es va apuntar en l'informe GEM-Catalunya 2009, l'elevada proporció d'empredadors naixents que aporten el 100% de la inversió inicial per al seu negoci està associada amb les fortes restriccions imposades a l'empredoria per part de les entitats financeres.

resultat pot reflectir la presència de fortes restriccions creditícies en el mercat, cosa que fa necessari comptar amb una font de finançament pròpia si es vol iniciar una activitat empresarial.

Una altra observació interessant és que a Catalunya el 63,6% dels empresaris que van abandonar les seves carreres empresarials van reportar uns ingressos anuals inferiors a 20.000 € (81,8% en el cas de Barcelona), i aquesta proporció és la més elevada per al període comprès entre 2006 i 2010.

Requadre 3.5 El perfil de l'emprenedor a la província de Barcelona

Barcelona 2010	Tota la mostra	Emprenedor en fase inicial ¹
Gènere		
Home	50,8	63,0
Dona	49,2	37,0
Edat		
18-24 anys	13,4	3,0
25-34 anys	30,3	38,0
35-44 anys	24,4	45,0
45-54 anys	16,9	10,0
55-64 anys	15,0	4,0
Mitjana (anys)	38,8	36,5
Educació formal		
Sense estudis	6,3	0,0
Primària	31,0	19,2
Secundària	13,2	12,1
Estudis superiors	49,5	68,7
Renda anual		
Fins a 20.000 €	37,2	23,8
De 20.001 a 40.000 €	46,9	52,4
Més de 40.000 €	15,9	23,8
Més de 100.000 €	1,2	14,3
Estat ocupacional		
Treballador/a	63,9	94,1
Jubilat/ada	5,6	0,0
Tasques de la llar	7,0	0,0
Estudiant	8,5	3,0
Aturat/ada	15,1	3,0

1. Inclou emprenedors naixents i nous emprenedors

Nota: El perfil típic de l'adult de la província de Barcelona involucrat en activitats de creació d'empresa en fase inicial (TEA) és d'un home relativament jove amb un nivell alt d'educació formal, una capacitat econòmica superior a la de la població en general i una ocupació estable. Aquest perfil és similar al trobat a la resta de Catalunya, on tanmateix, destaca el fet els emprenedors són més joves i tenen un nivell d'estudis més alt.

Una altra característica del perfil de l'emprenedor que ajuda a avaluar la qualitat de l'emprenedoria en un territori donat és l'estatus ocupacional en el moment de crear l'empresa. L'ocupació de qualsevol persona a l'hora de posar en marxa una iniciativa empresarial pot proporcionar un indicatiu sobre el cost d'oportunitat que està assumint així com les seves possibles motivacions emprenedores, en termes d'oportunitat o necessitat.

En aquest sentit, els resultats derivats de l'enquesta GEM ens permeten observar com el 21,7% dels individus amb intencions d'iniciar alguna activitat empresarial en els pròxims 3 anys declara ser a l'atur. Aquest valor és inferior a l'obtingut per a l'any 2009 (24,5%) i alhora ve acompanyat d'un increment en la proporció d'empresaris potencials que compten amb un lloc de treball (63,3% el 2009 i 69,7% l'any 2010).

Els resultats obtinguts per a les persones que actualment es troben en procés de crear la seva empresa ens mostren que, l'any 2010, el 9,6% d'aquests emprenedors naixents es trobaven a l'atur. Aquest resultat presenta una clara millora respecte al 2009 (15%), i és congruent a més amb el nostre argument anterior sobre la importància de comptar amb una posició econòmica relativament solvent a l'hora de plantejar una iniciativa empresarial. Destaca a més l'elevada proporció d'exempresaris que es trobaven aturats en el moment de tancar el seu negoci (43%). Aquest valor és superior a l'assolit el 2009 (29,8%) i té la seva causa en la conjuntura econòmica actual.

Un últim aspecte a tenir en compte té a veure amb els potencials incentius envers les activitats empresarials derivats d'anterior experiència empresarial. Així, és d'esperar que els individus amb experiència prèvia en activitats emprenedores no només siguin coneixedors dels diferents aspectes que s'han de tenir en compte a l'hora d'iniciar o llançar un nou projecte empresarial, sinó que a més es podria dir que la seva motivació a involucrar-se en activitats empresarials es veu incrementada fruit d'aquesta prèvia experiència empresarial.

Per poder introduir aquest component de naturalesa exògena dins de l'estudi i poder analitzar la possible presència de persistència empresarial a Catalunya, aquest any s'han incorporat a l'enquesta del projecte GEM-Catalunya preguntes relacionades amb l'experiència empresarial prèvia de l'individu.

La taula 3.1 presenta una primera foto sobre la presència de persones amb experiència empresarial prèvia a Catalunya. Així, s'observa com l'any 2010 el 19,15% de les persones enquestades afirmava haver estat empresària en el passat. A més, dins d'aquest grup de persones prop del 70% considerava que la seva anterior experiència empresarial havia estat reeixida.

Amb efectes il·lustratius, la taula 3.2 mostra les principals característiques de l'individu amb experiència empresarial a Catalunya. En aquest sentit, s'observa com a Catalunya els homes compten amb més experiència empresarial. En termes d'edat, els resultats ens permeten veure com els indi-

Taula 3.1 Experiència empresarial prèvia a Catalunya

	Nombre de persones	Proporció
Experiència empresarial prèvia	383	19,15%
Èxit empresarial previ	267	69,71%

Taula 3.2 Perfil de la persona amb experiència empresarial prèvia a Catalunya

	Individus amb experiència empresarial prèvia	Individus sense experiència empresarial prèvia
Gènere:		
Homes	54,6%	50,2%
Dones	45,4%	49,8%
Edat (anys)	48,3	42,9
Educació:		
Sense estudis	8,4%	9,2%
Primària	37,9%	35,5%
Secundària	10,4%	10,7%
Estudis superiors	43,3%	44,6%
Nombre de persones	383	1.617

vidus amb experiència empresarial tenen 48 anys de mitjana, edat que és molt superior a l'observada en el grup de persones sense experiència empresarial (43 anys). Aquest resultat és fins i tot més marcat entre els joves menors de 35 anys, en què només el 13,8% manifesta tenir experiència empresarial. Quant al nivell de formació formal, destaca que el 43,3% de les persones amb experiència empresarial compta amb estudis universitaris. Tanmateix, no s'observen diferències marcades pel que fa a la configuració educacional dels individus amb i sense experiència empresarial a Catalunya.

Tanmateix, és possible observar un resultat completament diferent si s'analitza en profunditat aquest grup d'individus amb experiència empresarial. Els resultats presentats al requadre 3.6 indiquen que les persones que van tenir èxit en iniciatives empresarials anteriors compten amb un nivell d'educació formal, especialment universitària, superior respecte dels individus l'experiència empresarial dels quals va ser negativa. Una vegada més, es reforça el nostre argument sobre la importància de l'educació com a element clau dins del capital humà de l'empresari.

Requadre 3.6 Anàlisi tècnica. Perfil de l'individu amb experiència empresarial prèvia a Catalunya

	Experiència empresarial prèvia positiva	Experiència empresarial prèvia negativa
Gènere:		
Homes	53,9%	56,0%
Dones	46,1%	44,0%
Edat (anys)	48,9*	46,9
Educació:		
Sense estudis	6,4%**	12,9%
Primària	38,6%	36,2%
Secundària	10,2%	11,2%
Estudis superiors	44,8*%	39,7%
Nombre de persones	267	116

Nota: (*), (**), (***) indica que, per a cada variable considerada, la diferència de mitjanes entre les persones amb i sense experiència empresarial prèvia positiva és estadísticament significativa al 10%, el 5% i l'1%, respectivament (Test de Kruskal-Wallis).

Els resultats indiquen que els individus que van tenir èxit en anteriors iniciatives empresarials compten amb nivells educatius més alts. En concret, la proporció de persones amb experiència empresarial positiva que té estudis universitaris (44,8%) és significativament superior respecte de la proporció de persones amb experiència empresarial negativa que té estudis universitaris (39,7%).

Finalment, posem la nostra atenció en el possible benefici que l'experiència empresarial prèvia té amb vista a la creació de noves empreses. Per entendre la magnitud de l'efecte de persistència empresarial analitzem, des d'una perspectiva estàtica, l'efecte que l'experiència empresarial té sobre les diferents etapes del procés emprenedor a Catalunya.

Els resultats presentats a la taula mostren com les persones amb experiència empresarial prèvia es concentren principalment entre els emprenedors potencials (33,9%) i els nous emprenedors (35,4%) en què destaca l'alta presència de persones amb experiència empresarial entre els empresaris que van crear la seva empresa durant els últims 18 mesos (empresaris novells). Tenint en compte l'actual situació econòmica, aquest últim resultat podria indicar que les persones amb coneixements sobre el procés empresarial tenen més confiança per crear les seves empreses en un entorn econòmic advers.

A més, destaca l'elevat percentatge d'individus amb una reeixida experiència empresarial prèvia. La proporció de persones amb experiència empresarial positiva és especialment alta en el cas dels emprenedors potencials (86,4%), els naixents (88,9%) i entre aquells que van posar en marxa la seva empresa a partir de l'any 2009 (85,7%). Aquestes dades reforcen el nostre argument sobre la presència d'un efecte impuls derivat d'aquesta experiència, que es potencia d'una manera especialment rellevant entre els individus amb intencions empresarials, i entre els que van crear la seva empresa recentment, durant aquest període econòmic caracteritzat per la presència de fortes barreres a la creació d'empreses.

Controlant pel gènere, l'edat i l'educació de l'individu, els resultats de la regressió logística ajustada a esdeveniments estranys mostren la relació entre l'experiència empresarial prèvia de l'individu i les diferents etapes del procés empresarial a Catalunya.

Els resultats mostren com l'experiència empresarial prèvia exerceix un efecte positiu sobre l'individu a l'hora d'involucrar-se en activitats emprenedores a Catalunya. La probabilitat de ser emprenedor 'potencial' creix un 8,04% per a aquells individus amb experiència empresarial, i més encara si aquesta experiència prèvia és positiva (11,54%). A més, aquest efecte impuls creat per prèvies experiències empresarials és especialment rellevant entre els individus que efectivament posen en marxa les seves iniciatives empresarials, independentment de si aquesta experiència prèvia va ser positiva o no. Així, la probabilitat que un individu amb experiència empresarial es converteixi en un nou em-

Taula 3.3 Experiència empresarial prèvia i activitat emprenedora a Catalunya

	Experiència empresarial prèvia	Experiència empresarial prèvia positiva	Experiència empresarial prèvia negativa
Emprenedor potencial	33,9%	86,4%	13,6%
Emprenedor naixent	20,9%	88,9%	11,1%
Empresari novell	43,8%	85,7%	14,3%
Empresari júnior	31,3%	60,0%	40,0%
Nou emprenedor	35,4%	70,6%	29,4%
Emprenedor en fase inicial	28,6%	76,9%	23,1%
Empresari consolidat	23,4%	81,6%	18,4%
Total Empresaris	25,7%	78,8%	21,2%

1. Inclou emprenedors naixents i nous emprenedors.

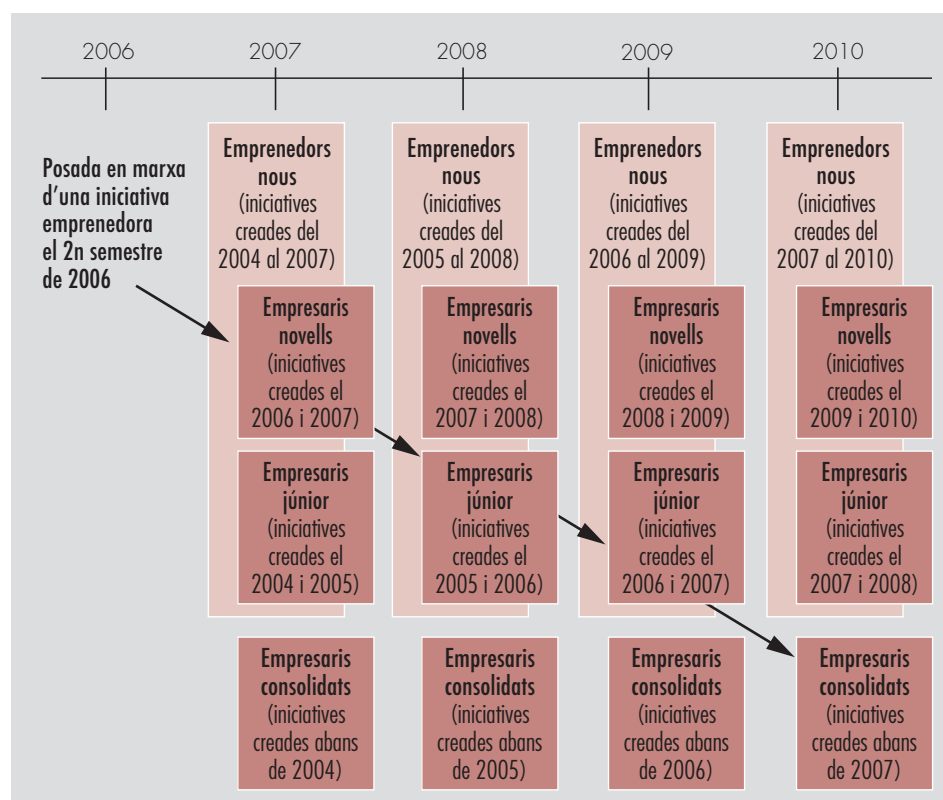
Requadre 3.7 Anàlisi tècnica: Persistència empresarial a Catalunya

	Emprendedor potencial	Emprendedor naixent	Nou emprendedor	Empresari en fase inicial
Model 1				
Experiència empresarial prèvia	8,04%***	0,77%	3,07%***	3,78%***
Pseudo-R2	4,62%	2,50%	5,05%	4,07%
Wald-test (chi ²)	44,47***	10,40**	22,88***	30,13***
Model 2				
Experiència empresarial prèvia positiva	11,54%***	1,59%	3,58%***	4,87%***
Experiència empresarial prèvia negativa	1,26%	-0,49%	3,34%**	2,48%
Pseudo-R2	5,57%	3,01%	5,06%	4,21%
Wald-test (chi ²)	53,56***	12,52**	22,93***	31,13***
Variables de control introduïdes en ambdós models: Gènere (home), edat, i educació (estudis universitaris). Nombre d'observacions: 2.000. (*), (**), (***) indiquen un nivell de significança del 10%, el 5% i l'1%, respectivament.				

presari s'incrementa un 3,07%, respecte de les persones sense aquesta experiència prèvia. El canvi en la probabilitat de ser nou empresari entre els individus amb experiència empresarial és similar quan es comparen individus amb experiències empresarials positives (3,58%) i negatives (3,34%).

3.2 Perfil de l'emprenedor supervivent

Les conclusions obtingudes en la secció anterior tenen especial importància a l'efecte de conèixer el perfil de l'emprenedor a Catalunya. Tenint en compte aquestes consideracions, en aquesta secció

Figura 3.6 Transició cap a la supervivència

abordem un aspecte de la mateixa importància o més, i que té relació amb el potencial de supervivència d'aquests individus que ara decideixen posar en marxa les seves iniciatives empresarials. Per a això analitzem, des d'una perspectiva longitudinal, les principals característiques dels individus que han posat en marxa la seva empresa recentment, en relació amb les característiques mostrades per aquells les empreses dels quals van aconseguir sobreviure i consolidar la seva posició al mercat (figura 3.6). Fruit d'aquesta anàlisi no només esperem comparar el perfil dels emprenedors nous i els empresaris consolidats, sinó que també esperem obtenir conclusions respecte de l'evolució de les característiques del nou emprenedor català, en termes de la qualitat del seu perfil.

En la secció anterior s'ha fet èmfasi en l'efecte que diferents aspectes relacionats amb el capital humà de l'individu tenen sobre el seu activisme empresarial. Aquesta anàlisi sobre els possibles canvis quant a al perfil de l'empresari a Catalunya guanya importància tenint en compte el context econòmic actual.

En aquest sentit, la taula 3.4 presenta algunes dimensions dels empresaris novells, és a dir el grup de persones que van crear la seva empresa en els 18 mesos previs a l'estudi GEM-Catalunya 2010. A més, la taula 3.4 mostra el comparatiu entre les persones amb empreses de recent creació (18 mesos) i els empresaris que en l'enquesta GEM del 2010 estan catalogats com a consolidats, tenint en compte la distinció entre les persones que van crear les seves empreses abans de l'any 2007 i les que van llançar el seu negoci justament l'any 2006.

Els resultats mostren que, a excepció de l'any 2008, en els últims cinc anys hi ha hagut una major presència d'homes dins del grup d'empresaris amb empreses que no superen els 18 mesos de vida. Com s'ha indicat anteriorment, aquest resultat només apunta a l'existència de diferents velocitats, en comparar homes i dones, a l'hora de posar en marxa iniciatives empresarials.

Taula 3.4 Perfil de l'empresari novell a Catalunya

	Any de creació de l'empresa				
	2005-2006	2006-2007	2007-2008	2008-2009	2009-2010
Proporció d'homes	62,8	74,3	64,5	46,3	68,4
Edat (anys)	39,4	37,7	38,2	34,9	36,5
Sense estudis formals	0,0	1,4	4,1	7,3	5,3
Educació primària	28,4	34,8	32,5	17,1	21,1
Educació secundària	17,6	20,3	24,2	11,0	21,1
Estudis superiors	54,1	43,5	39,2	64,6	52,6

* Exceptuant l'edat, que apareix expressada en anys, els valors de les altres variables representen percentatges.

Tanmateix, com es pot observar a la taula 3.4, una major presència d'homes dins dels empresaris novells no implica una major proporció d'homes dins del conjunt d'empresaris consolidats. D'una banda es pot notar que el 64,2% del total d'empresaris consolidats el 2010 són homes, taxa que és inferior al percentatge d'homes que van engegar la seva empresa l'any 2006 (74,3%). D'altra banda, i analitzant més en profunditat les empreses supervivents creades únicament l'any 2006, s'observa que només el 39% d'aquestes empreses van ser creades per homes (taula 3.5).

Històricament la configuració del teixit empresarial de Catalunya mostrava una major presència d'homes. Tanmateix, aquest resultat ens mostra que en els últims 5 anys la creació d'empreses femenina no només ha guanyat pes dins de les empreses de creació recent, sinó que a més les empreses creades per dones que sobreviuen operen en sectors que presenten menors nivells de

volatilitat, la qual cosa podria explicar-ne el nivell de supervivència més gran (67% de les empreses creades per dones el 2006 que sobreviuen el 2010 operaven en el sector serveis).

Taula 3.5 Perfil del nou empresari i de l'empresari consolidat a Catalunya

	Empresari novell (2009-2010)	Empresari novell (2006-2007)	Empresaris consolidats el 2010 (empreses creades el 2006)
Proporció d'homes	68,4	74,3	38,8
Edat (anys)	36,5	37,7	40,6
Sense estudis formals	5,3	1,4	0,0
Educació primària	21,1	34,8	17,8
Educació secundària	21,1	20,3	16,8
Estudis superiors	52,6	43,5	65,4

* Exceptuant l'edat, que apareix expressada en anys, els valors de les altres variables representen percentatges.

Respecte a l'edat de l'empresari consolidat, els resultats de la taula 3.5 indiquen que aquest component no mostra un patró diferenciat entre les empreses supervivents que van ser creades l'any 2006. En aquest cas, la diferència observada entre l'edat de l'empresari que va crear la seva empresa el 2006 (37,7 anys) i la de l'empresari consolidat el 2010 que va iniciar la seva empresa el 2006 (40,6 anys) s'explica pel mer envelliment natural que la persona experimenta.

D'aquesta manera, els resultats ens permeten concloure que la supervivència empresarial no està condicionada ni pel gènere ni per l'edat de l'empresari.

L'educació apareix com el factor més important a l'hora d'explicar la supervivència empresarial, des de la perspectiva del capital humà de l'empresari. Els resultats de la taula 3.5 indiquen que els empresaris amb nivells de capital humà més alts, específicament d'educació formal, creen empreses amb més capacitat de supervivència. Així, s'observa com el 43,5% dels empresaris que van iniciar el seu negoci l'any 2006 tenien estudis universitaris, i, de les empreses creades el 2006 que sobreviuen el 2010, el 65,4% havien estat creades per persones amb estudis universitaris.

Conclusions

- Hi ha diferències respecte a la velocitat d'entrada en el procés emprenedor entre homes i dones, i és possiblement la necessitat de conciliar la vida familiar i l'activitat empresarial una de les causes més importants que rau darrere d'aquest comportament.
- A causa, entre d'altres, de la presència de fortes restriccions creditícies, els joves menors de 35 anys són el segment de la població Catalana que registra la major caiguda interanual en l'activitat emprenedora.
- Tanmateix, les empreses creades pels joves entre el 2006 i el 2008 mostren una resistència més grans a les repercussions negatives de la conjuntura econòmica.
- El nivell de formació entre els emprenedors catalans experimenta un augment el 2010 respecte d'anys anteriors, la qual cosa es pot entendre com un senyal de millora en la qualitat del teixit emprenedor català.
- El 65% dels emprenedors naixents té estudis universitaris, i més del 50% dels empresaris amb empreses de menys de 3 anys de vida tenen formació universitària.

- El nivell de formació entre els individus involucrats en activitats emprenedores (TEA) és superior al mostrat pels empresaris consolidats.
- L'experiència emprenedora prèvia té un paper important com a incentiu a l'hora d'involucrar-se en una nova iniciativa empresarial.
- El 35,4% dels nous emprenedors catalans té experiència emprenedora prèvia (43,8% entre els empresaris que van crear la seva empresa a partir del 2009).
- Com a resultat de les fortes restriccions imposades a l'emprenedoria per les entitats financeres, el 43,1% dels emprenedors naixents a Catalunya aportaran el 100% del capital llavor necessari per començar el seu negoci.
- La supervivència de les noves empreses a Catalunya no està condicionada ni pel gènere ni per l'edat de l'empresari.
- Al contrari, l'anàlisi longitudinal mostra que un nivell de capital humà més alt, específicament d'educació formal, està fortament associat amb taxes de supervivència empresarial més grans

4

CAPÍTOL 4

L'entorn social a Catalunya

Conclusions

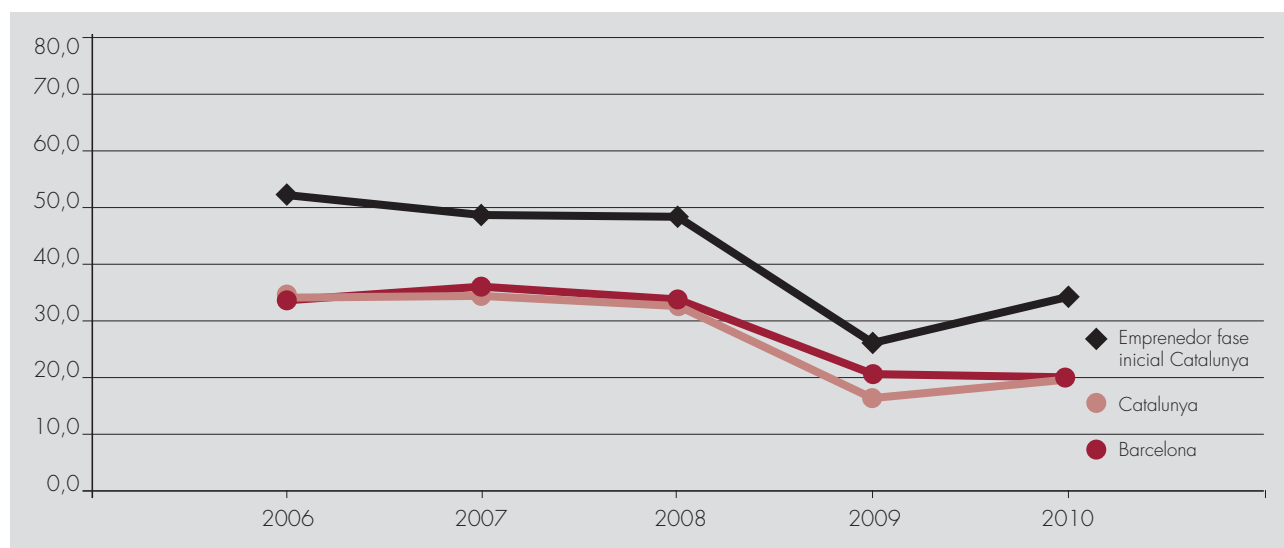
CAPÍTOL 4

L'entorn social a Catalunya

El procés de crear una empresa està clarament condicionat per factors formals aliens a l'empresari, com ara la legislació i la presència de diferents incentius provinents de polítiques governamentals dissenyades per fomentar la creació d'empreses. Tanmateix, la decisió de crear una empresa també s'explica per elements de caràcter informal relacionats amb l'entorn social i que són específics del territori on l'individu es desenvolupa. Així doncs, en aquesta secció s'analitzen diferents variables relacionades amb aquests elements informals, les quals estan comunament associades amb percepcions socials i que actuen com a potencials motivadors en la creació d'empreses.

Un primer factor a tenir en compte és la percepció d'oportunitats de negocis en el curt termini entre la població, atès que aquest element permet aproximar els nivells de confiança en el clima econòmic i empresarial. Durant el període 2007-2009 s'observa un clar deteriorament en la percepció sobre les oportunitats de negoci a Catalunya en el curt termini, i aquest resultat està clarament associat a les conseqüències negatives de la situació econòmica. Tanmateix, i contràriament a la tendència mostrada en els últims anys, els resultats de l'any 2010 mostren com entre la població adulta creix la proporció d'individus que té una valoració positiva sobre el clima empresarial català i que, per tant, perceben bones oportunitats de negoci en els pròxims 6 mesos. En el cas dels residents a Barcelona, el 19,70% de la població adulta percep bones oportunitats de negoci en el curt termini (6 mesos).

Figura 4.1 Percepció d'oportunitat de negoci en el curt termini (6 mesos)

Requadre experts Percepció d'oportunitat de negoci

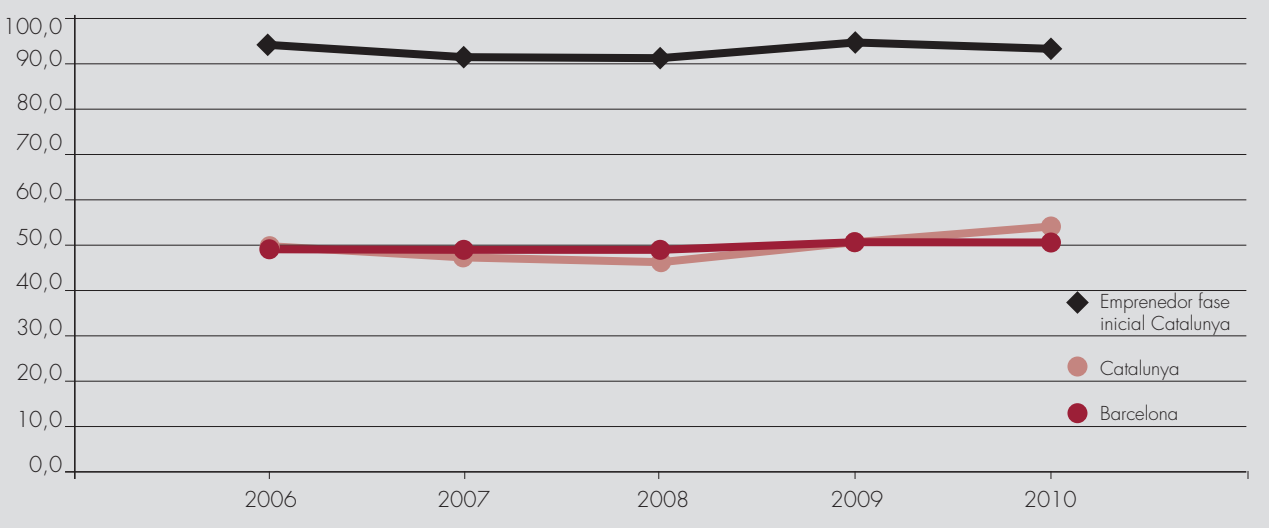
Els experts valoren positivament les oportunitats de negoci disponibles a Catalunya el 2010 (el 77,5% ho valora positivament, i gairebé la meitat dels experts veuen el mercat com a molt positiu). Tanmateix, els experts consideren que la població catalana en general és poc reactiva davant de la presència d'oportunitats empresarials. Amb tot, els individus que aconsegueixen aprofitar les oportunitats són vistos pels experts com a persones amb capacitats gerencials i emprenedores adequades.

Analitzant els resultats dels diferents grups d'emprenedors catalans, s'observa com, a excepció dels emprenedors potencials –el nivell d'optimisme dels quals va davallar fins arribar al 33,33% el 2010 (53,33% l'any 2009)–, el nivell de confiança entre els emprenedors catalans va experimentar una millora l'any 2010. Aquest increment en els nivells de confiança és particularment significatiu entre els emprenedors naixents, que actualment estan duent a terme accions per posar en marxa la seva empresa (44,83% el 2010). Entre els emprenedors naixents residents a Barcelona, el 42,55% indica que percep bones oportunitats de negoci en els pròxims 6 mesos, resultat, però, que és inferior a l'observat el 2009 (51,72%).

Entre els emprenedors en fase inicial el 2010 s'observa que el 34,52% percebia oportunitats de negoci de curt termini, resultat que és superior al mostrat el 2009 (26%). En el cas dels emprenedors en fase inicial que resideixen a la província de Barcelona el nivell de confiança en el clima empresarial es va posicionar en el 35,87%, tanmateix, aquest resultat és inferior respecte a l'assolit l'any 2009 (42,11%).

El segon factor considerat es relaciona amb la percepció que l'individu té sobre les seves habilitats empresarials. Un primer aspecte a tenir en compte és que entre la població adulta catalana la proporció de persones que té una valoració positiva de les seves habilitats empresarials mostra una tendència creixent des de l'any 2008 (46,62%), fins a assolir el 54,13% de la població el 2010. Cal destacar que en el cas de les persones que resideixen a la província de Barcelona, el nivell de confiança en les habilitats empresarial ha millorat lleugerament en els anys 2008 (48,37%) i 2010 (51,22%).

Figura 4.2 Confiança en habilitats empresarials

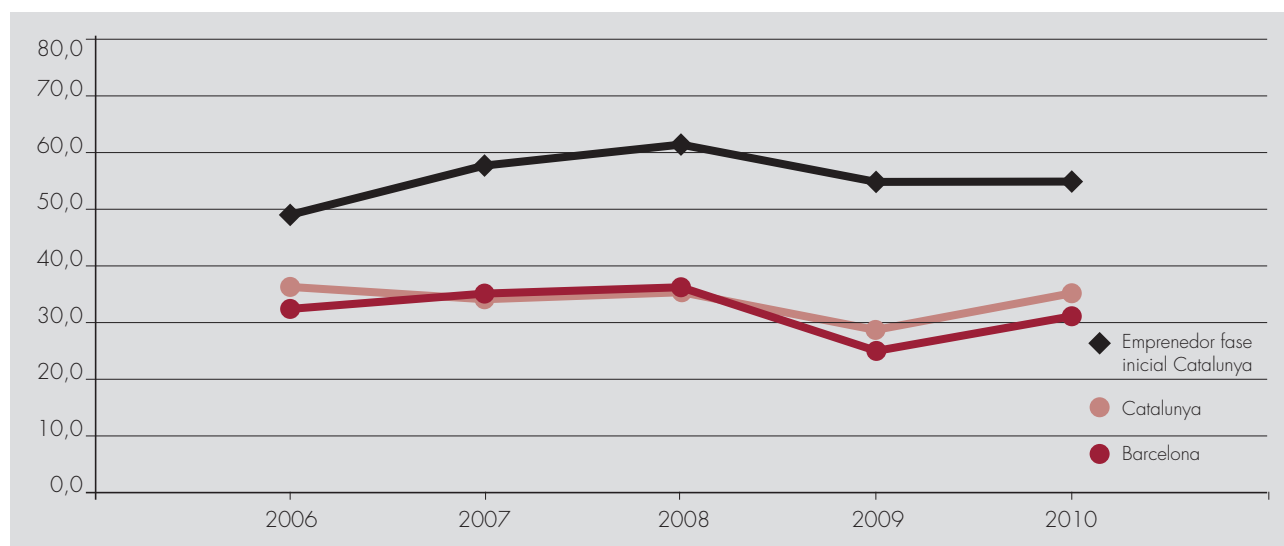

Analitzant el resultat per als individus involucrats en les diferents etapes del procés emprenedor, s'observa com el 82,59% dels emprenedors potencials confien en les seves habilitats empresarials. Aquest resultat, que és inferior a l'obtingut el 2009 (85,29%), complementa l'anàlisi mostrada al llarg d'aquest informe ja que, tenint en compte l'actual situació econòmica, la manca de confiança en les habilitats empresarials pot explicar en part per què aquests individus no aconsegueixen entrar plenament en el procés emprenedor. Addicionalment, s'ha d'indicar que el 2010 el 76,82% dels emprenedors potencials que residien a Barcelona manifestaven confiar en les seves habilitats empresarials.

Els resultats per als emprenedors naixents i en fase inicial són força més positius, fet que reafirma la presència d'una forta relació entre la confiança de la persona en les seves habilitats empresarials i l'activisme empresarial. A Catalunya el nivell de confiança en les habilitats empresarials va assolir el 95% dels emprenedors naixents el 2010 (95,92% a Barcelona), mentre que el 94,39% dels emprenedors en fase inicial manifestava tenir confiança en les seves habilitats empresarials (95,96% a Barcelona).

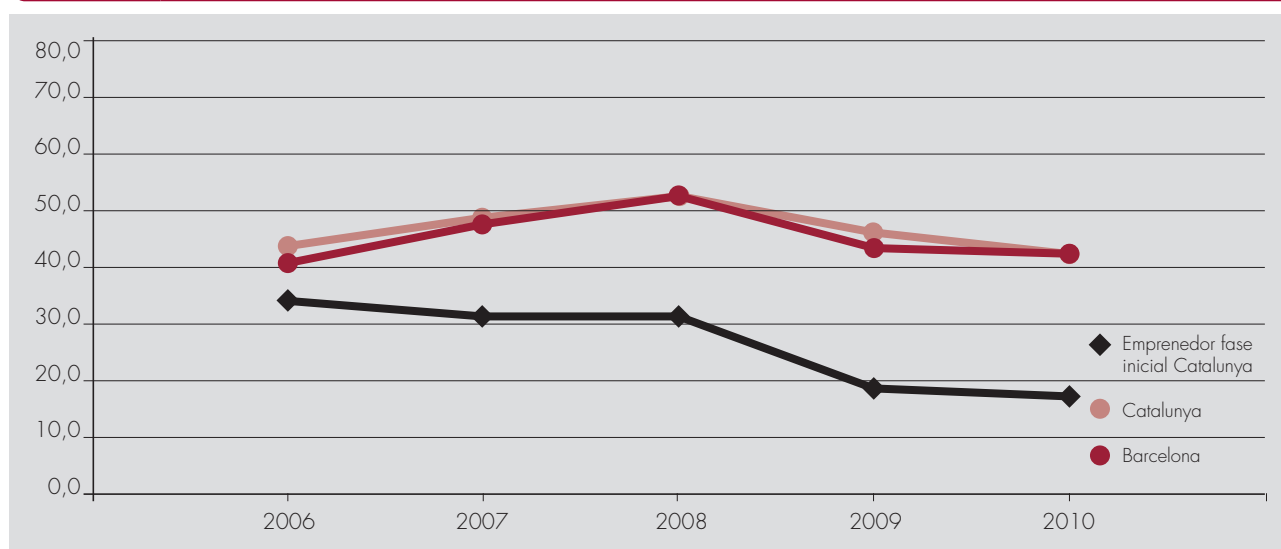
En tercer lloc, es confirma una forta relació positiva entre la presència d'exemples emprenedors i la creació d'empreses. L'any 2010, el 32,86% de la població adulta a Catalunya coneixia un emprenedor, mentre que aquesta proporció era superior al 40% entre els individus involucrats en les diferents etapes del procés de creació d'empreses. Així, la proporció de nous emprenedors que l'any 2010 coneixien una persona que havia creat una empresa en els últims 2 anys (48,67%) va disminuir respecte del resultat del 2009 (58,93%). Consistent amb els resultats obtinguts en l'informe GEM-Catalunya 2009, aquest resultat pot estar associat amb la caiguda en el nombre d'empreses creades a Catalunya des de l'any 2008 com a resultat de la situació econòmica. Resultats similars s'observen per al cas dels emprenedors que resideixen a la província de Barcelona, on el 24,49% dels nous emprenedors que van crear una empresa en els últims 42 mesos van afirmar conèixer un emprenedor recent (empresari novell: 26,67% i empresari júnior: 25%).

Figura 4.3 Coneixement personal d'emprenedors recents

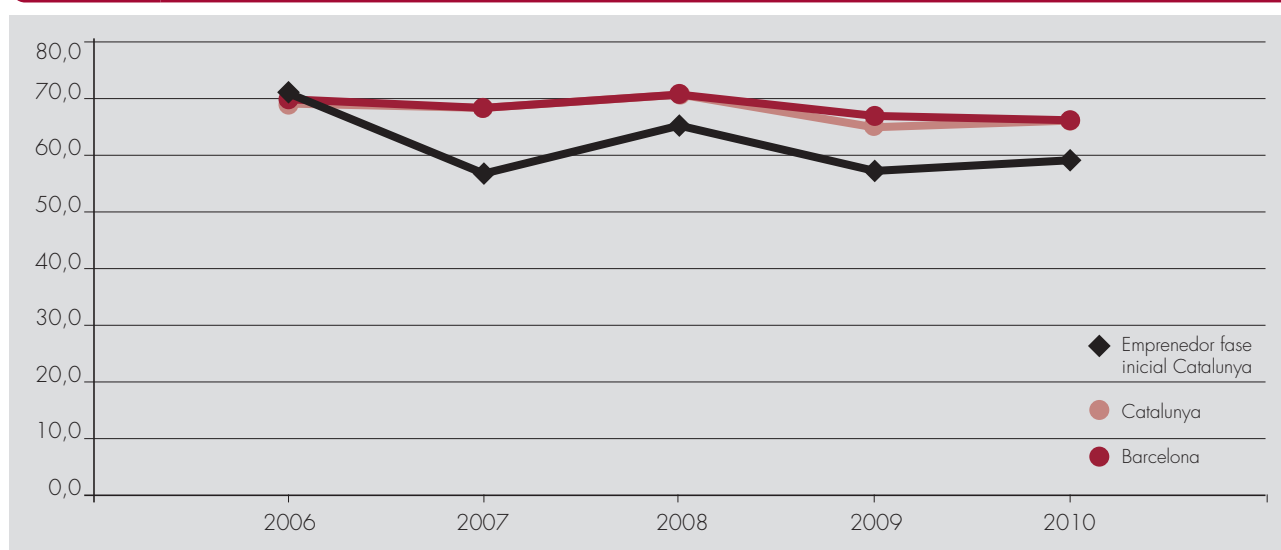
Un altre factor a tenir en compte es relaciona amb la por social al fracàs empresarial. Els resultats mostren com aquest factor mina de manera important l'activisme empresarial. La por social al fracàs empresarial és substancialment inferior en les persones involucrades en activitats emprenedores, en comparació amb els resultats mostrats per la població adulta catalana (42,04% el 2010). Destaquen els resultats obtinguts per als emprenedors naixents, la taxa de por social al fracàs empresarial dels quals el 2010 va ser de 12,87.

A més, la proporció de nous emprenedors que experimentaven por social al fracàs el 2010 era del 21,93% (empresari novell: 17,95% i empresari júnior: 23,68%), valors que estan per sota dels obtinguts per al 2009: 21,25% en els empresaris nous, 30,30% per als empresaris júnior, i 27,27% en el cas del total de nous emprenedors.

Figura 4.4 Por social al fracàs empresarial

Resultats similars es reporten per al cas dels nous emprenedors que resideixen a Barcelona, on la proporció de nous empresaris que van experimentar por social al fracàs empresarial va passar del 25% el 2009 al 22% el 2010. A la llum d'aquests resultats es podria dir que els individus involucrats en activitats emprenedores tenen menors nivells de cost d'oportunitat a l'hora d'engegar la seva iniciativa empresarial.

Entre la població adulta catalana el 65,98% considera que la creació d'empresa és una opció vàlida com a carrera professional; aquest resultat és lleugerament superior al mostrat per a l'any 2009 (64,23%). Entre els individus involucrats en activitats emprenedores s'observa que la percepció de la creació d'empreses com a opció de carrera professional va créixer entre els emprenedors en fase inicial el 2010 (59,61%) respecte del 2009 (57,43%), però el resultat es deu principalment a una millor valoració feta pels emprenedors en fase naixent (64,95%). Destaca el cas dels empresaris novells que van crear la seva empresa en els últims 18 mesos, en què solament el 44,44% percebia la creació d'empreses com a opció de carrera professional el 2010, resultat sensiblement inferior al del 2009 (67,95%).

Figura 4.5 Percepció de la creació d'empreses com una opció vàlida com a carrera professional

En el cas dels emprenedors en fase inicial de Barcelona, la valoració de la creació d'empreses com a carrera professional és similar a l'assolida a Catalunya (65,96%), i en aquest cas destaca la valoració feta pels emprenedors naixents i empresaris novells, en què les taxes de percepció sobre l'activitat empresarial com a opció professional supera el 75%.

Requadre 4.1 Anàlisi tècnica: Entorn social i el seu impacte en l'activitat emprenedora (TEA) a Catalunya (2007-2010)

	Percepció habilitats empresarials	Exemples emprenedors al fracàs	Por	Creació d'empreses Opció professional	Creació d'empreses Estatus social	Pseudo R2	Obs.
2010	4,45%*	1,37%*	-2,56%*	-0,81%	0,48%	14,62%	2.000
2009	5,69%*	2,63%*	-2,29%*	-1,09%	-1,58%*	20,49%	1.642
2008	10,39%*	1,18%*	-4,41%*	-0,91%	1,40%	14,50%	1.426
2007	10,79%*	2,49%*	-1,60%*	-1,10%	0,23%	14,29%	1.473

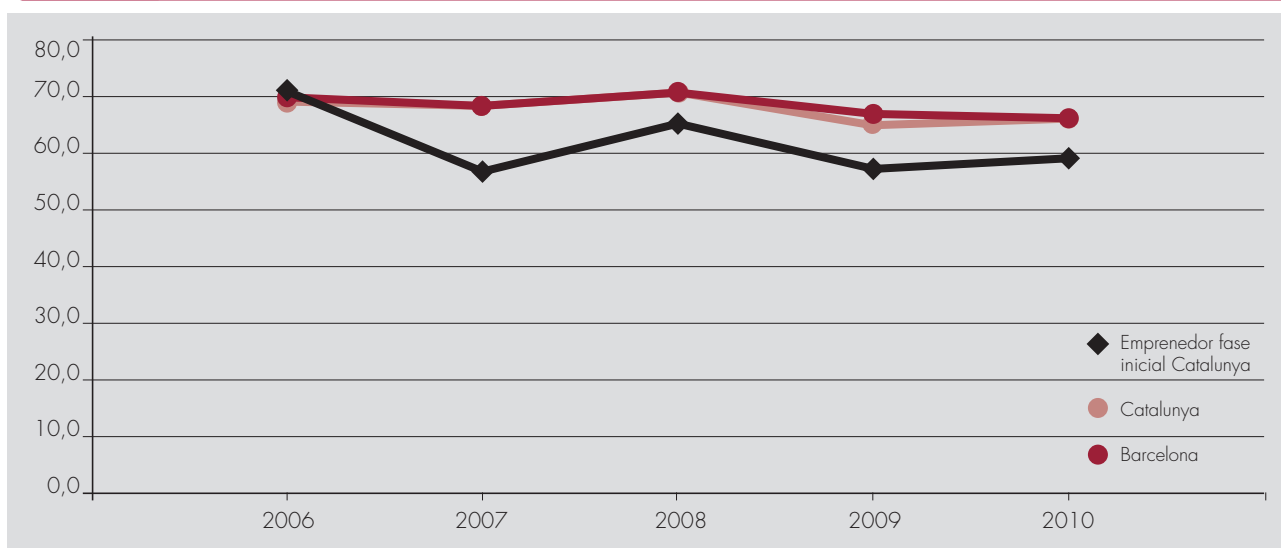
Nota: * indica que, per a la variable d'interès, l'efecte sobre la probabilitat d'involucrar-se en activitats emprenedores és significatiu al 5%.

Els resultats (regressió logística ajustada per a esdeveniments estranys) mostren la relació entre variables associades a l'entorn social de l'individu i la creació d'empreses (TEA).

Controlant pel gènere de l'individu, la seva edat i el seu nivell educatiu, els resultats mostrats a la taula indiquen que l'entorn social és un component important per afavorir la creació d'empreses (TEA). D'aquesta manera, s'observa com l'impacte que la percepció positiva d'habilitats emprenedores té sobre la creació d'empreses (TEA) ha anat davallant des de l'any 2007: el 2007 la percepció d'habilitats empresarials incrementava la probabilitat de crear una empresa (TEA) un 10,79%, mentre que l'any 2010 la presència d'aquest factor només va incrementar el 4,45% la probabilitat d'involucrar-se en activitats emprenedores (TEA). La presència d'exemples emprenedors i la por al fracàs empresarial també es mostren com a variables rellevants que expliquen la probabilitat de crear una empresa: conèixer un empresari incrementa en 1,37% la probabilitat de crear una empresa; mentre que d'altra banda, la probabilitat de crear una empresa disminueix un 2,56% per als individus que perceben por social al fracàs empresarial.

Finalment, s'observa entre la població catalana una lleugera millora quant a la percepció de l'estatus social que la població atorga als emprenedors dins de la comunitat. Destaca el cas dels emprenedors naixents, el 66,67% dels quals percebia el 2010 que la societat valora el paper d'emprenedor (77,27% en el cas dels emprenedors naixents que resideixen a la província de Barcelona). Aquest resultat pot ser conseqüència de la importància que tant els diferents mitjans de comunicació com l'Administració pública donen a la creació d'empreses com a catalitzador per a la recuperació econòmica.

Figura 4.6 Valoració de la creació d'empreses en termes d'estatus social

Conclusions

- El 2010 s'ha trencat la tendència negativa relacionada amb el nivell de confiança en el clima econòmic i empresarial català.
- La percepció d'oportunitats de negoci en el curt termini experimenta una millora tant entre la població en general (2009: 16,40% i 2010: 19,74%), com entre els emprenedors naixents (2009: 30,61% i 2010: 33,33%) i nous emprenedors catalans (2009: 21,57% - 2010: 26,36%).
- El 95% dels emprenedors naixents confia en les seves habilitats com a empresari.
- Entre els nous emprenedors catalans, el nivell de confiança en les seves habilitats com a empresari va experimentar una millora entre 2008 (88,61%) i 2010 (93,86%).
- A Catalunya hi ha una forta relació positiva entre la presència d'exemples emprenedors i l'activitat emprenedora.
- El 62% dels emprenedors naixents coneix un nou emprenedor.
- Entre els empresaris novells que van crear la seva empresa en els últims 18 mesos, la percepció de por social al fracàs empresarial va passar del 22,39% el 2008 al 17,95% el 2010.
- Contràriament a anys anteriors, el 2010 s'observa una millora en la valoració social de la creació d'empreses com a opció de carrera professional.

5

CAPÍTOL 5

El perfil de les noves empreses a Catalunya

5.1 El perfil de l'empresa a Catalunya el 2010

5.2 El perfil de l'empresa supervivent

Conclusions

CAPÍTOL 5

El perfil de les noves empreses a Catalunya

Els beneficis que una societat pot generar a partir de la creació d'empreses no solament provenen de la contribució al dinamisme empresarial en termes de la creació de nous llocs de treball, sinó que també les noves empreses ofereixen serveis privats amb una major proximitat geogràfica a la població, potencien la innovació dins de l'economia, i en última instància, s'espera que la seva contribució al creixement econòmic sigui significativa.

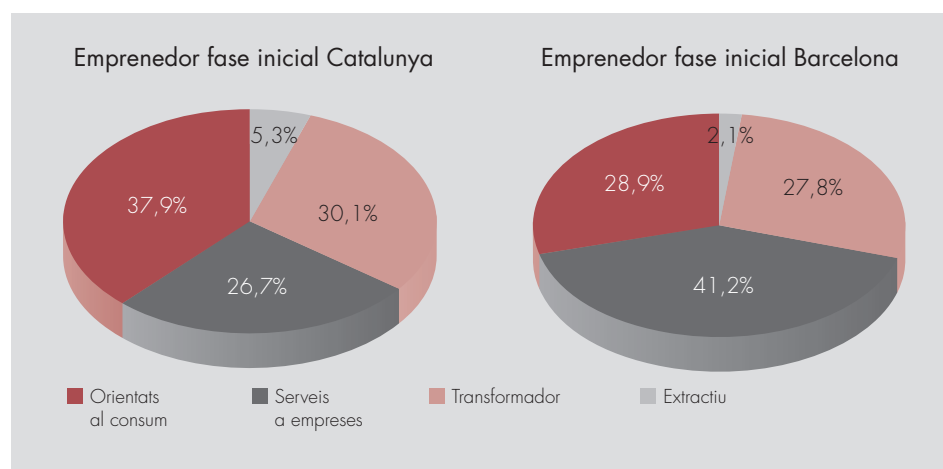
Els potencials efectes positius que la creació d'empreses té sobre una societat no provenen de la quantitat d'empreses creades, sinó més aviat per la qualitat d'aquestes. D'aquesta forma, l'anàlisi del perfil de les empreses en procés de creació per part dels individus involucrats en activitats emprenedores ens permet avaluar la potencial qualitat de la creació d'empreses a Catalunya el 2010. A més, aquesta anàlisi permetrà comparar el perfil d'aquestes noves empreses respecte del perfil de les empreses que formen part del teixit català.

5.1 El perfil de l'empresa a Catalunya el 2010

Els resultats del GEM 2010 ens mostren que en els últims anys la proporció d'empreses en procés de creació en sectors de transformació ha perdut importància, i en comparació amb el 2009, els sectors orientats a deixar serveis a empreses són els que van experimentar la major pujada entre els empresaris naixents (31,3%). La creació d'empreses en sectors que ofereixen serveis a empreses és encara més marcada a la província de Barcelona, on el 47,1% de les empreses en procés de creació estan posicionades en aquests sectors industrials. Tant el resultat mostrat per a Catalunya (31,3%) com per a Barcelona (47,1%) són superiors al mostrat per les empreses en procés de creació a la resta del territori Espanyol (20,1%).

Això es fa encara més evident quan analitzem la configuració sectorial d'aquells empresaris que van crear la seva empresa en els últims 18 mesos (empresaris novells). En aquest cas s'observa, d'una banda, que el 2010 es va crear un nombre ínfim d'empreses extractives, mentre que és possible observar com la proporció d'empreses que operaven en aquests sectors ha anat caient progressivament des de l'any 2008.

Figura 5.1 Configuració sectorial de les noves empreses

Similar al patró observat en els anys 2008 i 2009, de la comparació directa entre les empreses creades per emprenedors en fase inicial i les empreses amb més de 42 mesos d'activitat en el mercat d'empresaris consolidats es desprèn que els nous emprenedors estan creant proporcionalment menys empreses en sectors extractius o de transformació. El mateix comportament s'observa per a les empreses situades a la província de Barcelona.

Quant al nivell tecnològic del sector on opera l'empresa (segons la inversió en R+D), els resultats de l'estudi GEM Catalunya 2010 ens mostren una lleugera recuperació en el concernent a la creació d'empreses en sectors tecnològics. Mentre que l'any 2009 només el 3,8% dels emprenedors en fase inicial van crear les seves iniciatives empresarials en sectors de mitjana i alta intensitat tecnològica, aquesta xifra va créixer fins a assolir el 14,9% el 2010. El resultat és encara més marcat en el cas de les iniciatives empresarials situades a la província de Barcelona, on es compta amb un 26,7% d'empreses de creació recent en sectors amb certa implementació tecnològica el 2010.

Figura 5.2 Intensitat tecnològica de les noves empreses

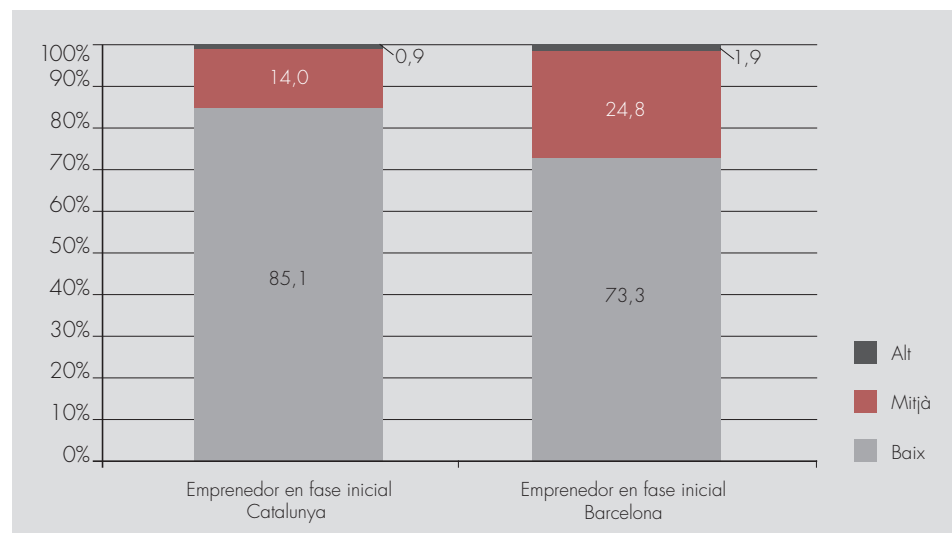
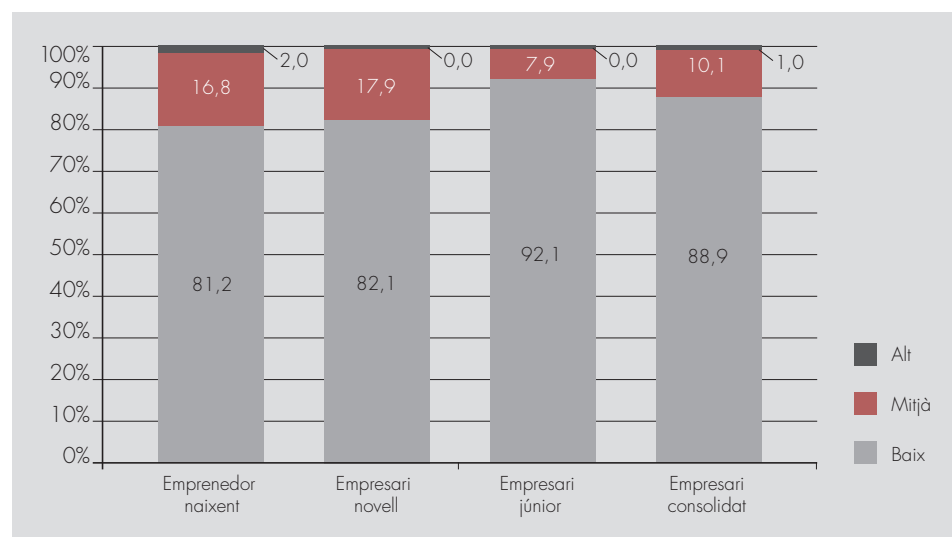

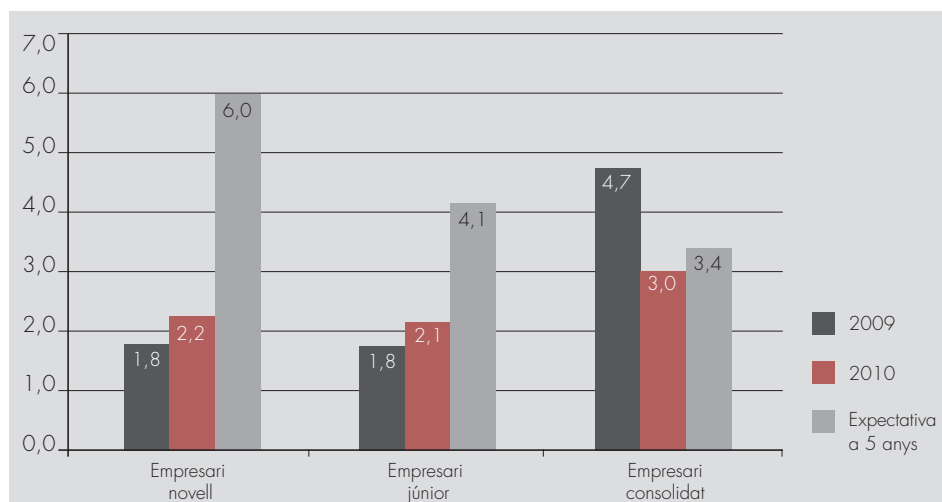
Figura 5.3 Intensitat tecnològica al llarg del procés empresarial a Catalunya

Entre els individus que estan creant la seva iniciativa empresarial (empresadors naixents) i els empresaris novells que van crear la seva empresa en els últims 18 mesos, s'observa el 2010 una major preferència cap a la creació d'empreses en sectors amb certa implementació tecnològica (el 18,8% dels empresadors naixents i el 17,9% dels empresaris novells promouen les seves iniciatives empresarials en sectors tecnològics).

Respecte al nombre mitjà de treballadors que assenyalen les iniciatives empresarials, els resultats mostren una recuperació en l'ocupació creada, i l'esmentat resultat és més marcat entre els individus que van crear la seva empresa en els últims 42 mesos. A pesar que entre els empresaris novells que van crear les seves empreses en els últims 18 mesos s'observa un creixement en la proporció d'empresaris que declaren que gestionen les seves noves empreses com a autònoms, això és, sense empleats; el nombre mitjà de treballadors en aquestes empreses el 2010 (2,21) és superior a l'observat el 2009 (1,83). Una situació similar s'observa en el cas de les empreses creades el 2007 i 2008 (empresaris júnior) on l'ocupació mitjana va passar d'1,76 empleats el 2009 a 2,10 treballadors el 2010.

Figura 5.4 Nombre de treballadors i expectatives d'ocupació a les empreses catalanes

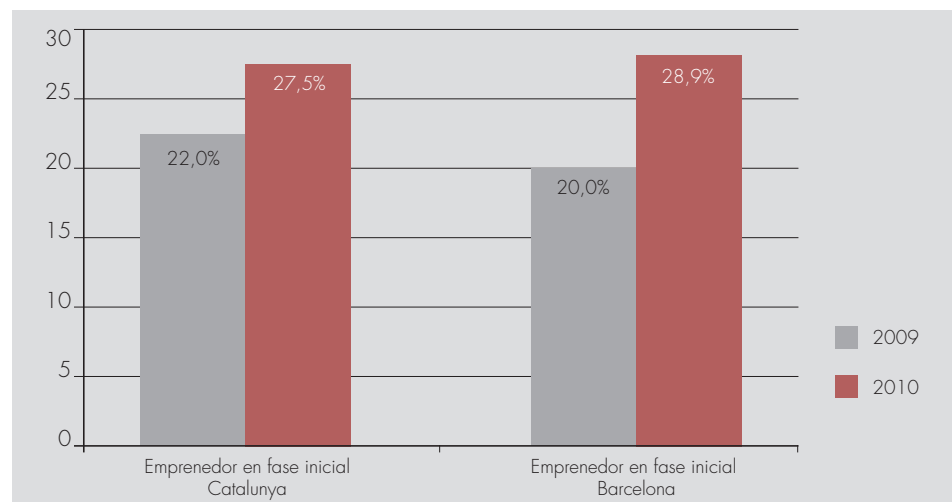
L'augment en el nombre mitjà de treballadors també va experimentar millores significatives entre les empreses situades a Barcelona. En aquest cas, i tenint en compte les empreses creades en els últims 42 mesos, el nombre de treballadors va passar d'un valor mitjà d'1 treballador el 2009 a 2,5 el 2010. Per contra, entre les empreses creades des del 2007 que estan situades a la resta de comunitats Espanyoles l'ocupació mitjana va experimentar una caiguda respecte al 2009, assolint un valor mitjà d'1,8 treballadors el 2010.

Quant a les expectatives de creixement de l'ocupació a 5 anys ressalten dos resultats. D'una banda, s'observa com entre els empresaris que efectivament van crear la seva empresa l'expectativa de creixement disminueix a mesura que s'avança en el procés empresarial. D'altra banda, s'ha de destacar que l'expectativa de creixement a 5 anys mostrada el 2010 pels empresaris que van crear la seva empresa en els últims 42 mesos (empresaris novells i júnior) és substancialment superior en comparació amb els resultats de 2009. Això podria indicar que les expectatives de creixement entre els empresaris catalans s'estan veient en certa forma limitades com a resultat de l'actual situació econòmica.

Un aspecte positiu a destacar es relaciona amb la internacionalització de les noves empreses catalanes. A pesar que les conclusions de l'informe GEM-Catalunya 2009 indicaven que els empre-

saris que van crear la seva empresa entre 2007 i 2008 mostraven l'any 2009 una baixa intensitat exportadora, els resultats per a l'any 2010 apunten cap a una recuperació en l'activitat exportadora entre les empreses de creació recent (últims 42 mesos). D'aquesta forma, la proporció d'empresaris catalans en fase inicial que tenien empreses amb una presència en mercats internacionals va passar del 22% el 2009 al 27,5% el 2010. En el cas de les empreses situades a la província de Barcelona, el 28,9% dels empresaris en fase inicial reporten activitat exportadora el 2010, valor que és superior a l'assolit el 2009 (20%).

Figura 5.5 Internacionalització entre les noves empreses de Catalunya i Barcelona

Tant per al cas de Catalunya com de Barcelona, aquest resultat s'explica per la major intensitat exportadora mostrada per les empreses creades a partir del 2009 (empresaris novells). A Catalunya, la intensitat exportadora entre els empresaris novells el 2009 era del 12,5%, mentre que el 2010 l'activitat exportadora entre aquests empresaris va créixer fins a assolir el 28,2%. En el cas de les empreses situades a Barcelona, la proporció d'empresaris novells que tenien una empresa amb presència internacional va passar de l'11,1% el 2009 al 46,7% el 2010. Tanmateix, l'avenç en la internacionalització no s'observa entre les empreses de creació recent situades als altres territoris d'Espanya. Al contrari, el retrocés exportador continua entre aquestes empreses, i la proporció d'empresaris novells amb intensitat exportadora va caure fins al 18,3% el 2010 (26,8% el 2009).

El fet que hi hagi una exposició a mercats internacionals més gran per part de les empreses creades per empresari novell és consistent amb el nostre argument respecte a la presència d'emprenedors amb nivells de capital humà més elevats que estan creant potencialment empreses amb majors nivells de qualitat i competitivitat. A més, el fet que hi hagi una major intenció exportadora entre els emprenedors naixents (28,9% el 2010 respecte al 22,4% el 2009) pot ser vist com un indicatiu que l'activitat exportadora entre les empreses de creació recent a Catalunya creixerà en els pròxims anys.

El component innovador és una de les contribucions més significatives de la creació d'empreses, i això és particularment significatiu en un entorn caracteritzat pel desig de desenvolupar una economia basada en el coneixement. El projecte GEM-Catalunya empra dues variables per mesurar el potencial innovador de la creació d'empreses: la innovació de producte i la innovació del procés productiu.

Requadre experts Apogeu de la innovació empresarial

Els experts aprecien que les empreses de creació recent a Catalunya valoren cada vegada més la innovació com un ingredient necessari per millorar el seu paper. De manera similar, els experts veuen el consumidor català més obert a les innovacions que ofereixen les empreses catalanes.

Referent al nivell d'innovació dels productes o serveis oferts per les empreses en procés de creació o de creació recent a Catalunya el 2010, els resultats mostren que prop del 33% de l'activitat empresarial està orientada a crear empreses amb productes o serveis amb un cert caràcter innovador (empresadors naixents), resultat que és lleugerament superior a l'assolit l'any 2009 (30,2%). En el cas de Barcelona la intenció innovadora és més gran, ja que el 2010 el 43,1% dels empresadors naixents manifestaven desenvolupar productes amb component innovador.

Figura 5.6 Innovació de producte entre les noves empreses de Catalunya i Barcelona

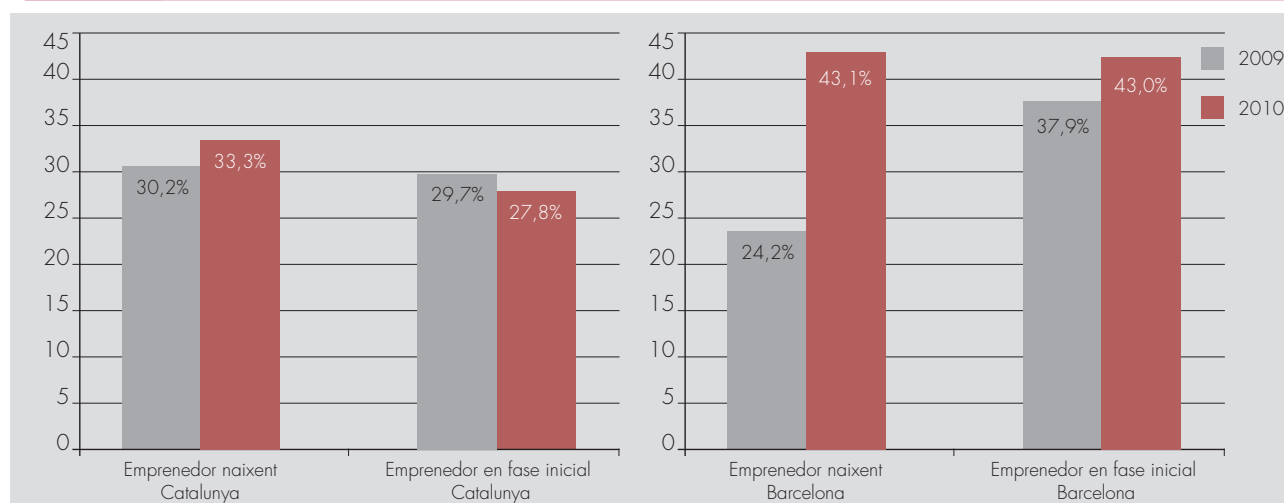
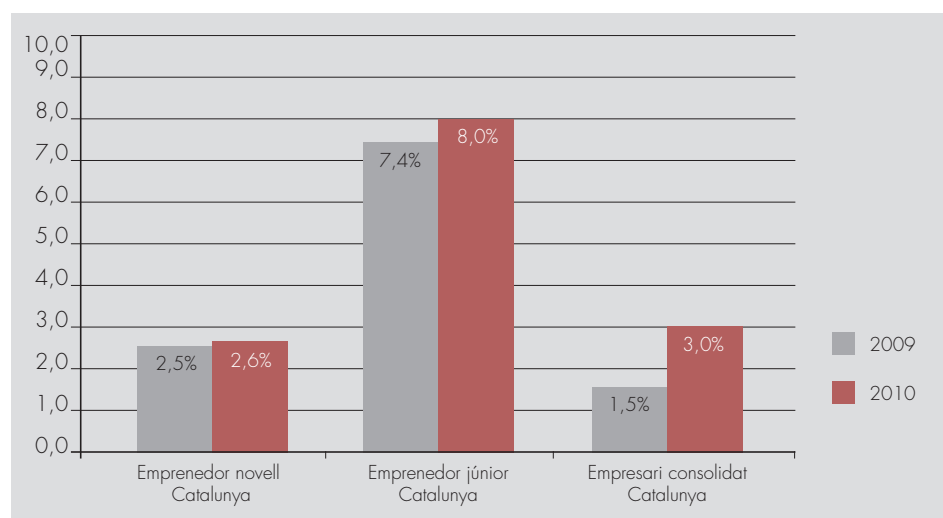

Figura 5.7 Innovació de procés en les empreses catalanes

D'altra banda, s'observa un retrocés important entre les empreses creades a partir de l'any 2009 (empresaris nous), atès que el 89,7% de les empreses creades en els últims 18 mesos manquen de qualsevol caràcter innovador.

Els resultats referents a la innovació de procés ofereixen una imatge mixta sobre el caràcter innovador de la creació d'empreses a Catalunya. El 2010, el 89,5% de les noves iniciatives emprenedores empraven tecnologies amb més de cinc anys d'antiguitat, i aquest resultat és lleugerament superior al mostrat en el 2009 (87,1%). En el cas de les noves iniciatives situades a la província de Barcelona aquest percentatge assoleix el 83,7%.

Tanmateix, l'ús de noves tecnologies de procés amb menys d'un any d'antiguitat va experimentar una millora tant entre aquells empresaris que havien creat la seva empresa en els últims 18 mesos (empresaris novells), com entre els empresaris júnior que van crear la seva empresa entre 2007 i 2008. Això és principalment notori en el cas dels empresaris júnior, en què s'observa que el 8% emprava noves tecnologies el 2010 (aquesta xifra assoleix l'11,4% en el cas dels empresaris júnior situats a Barcelona). D'aquesta manera, es pot concloure que entre les empreses creades en els últims 42 mesos hi ha major intensitat en l'ús de noves tecnologies.

5.2 El perfil de l'empresa supervivent

Identificar les característiques de les iniciatives empresarials que han aconseguit sobreviure aquest període econòmicament convuls és de gran importància, ja que permet comparar el perfil de l'empresa supervivent amb el de les empreses que s'estan creant en l'actualitat, la qual cosa ajuda a determinar el potencial de supervivència d'aquestes últimes. D'aquesta forma, podem analitzar les característiques empresarials que ajuden a explicar la supervivència empresarial si comparem el perfil de les iniciatives creades l'any abans de la desacceleració econòmica (2006), amb el perfil de les empreses creades aquest mateix any que ha sobreviscut fins a arribar a consolidar-se l'any 2010.

Així, en la comparació entre les empreses creades pels emprenedors novells l'any 2006 amb les empreses creades en el 2006 que van aconseguir consolidar-se l'any 2010, podem observar com la supervivència i consolidació d'aquestes empreses està associada amb alts nivells de conservadorisme empresarial, fet que vinculat amb l'adopció d'actituds estratègiques de poc risc.

En els últims 4 anys la consolidació empresarial està més esbiaixada cap a sectors orientats als serveis, on el 60,47% de les empreses creades el 2006 i que sobreviuen el 2010 operen en aquesta branca econòmica.

A més, podem observar que només el 4,35% de les empreses creades el 2006 operaven en sectors de mitjana i alta implementació tecnològica. Tanmateix, el 17,79% de les empreses creades el 2006 que sobreviuen i aconsegueixen consolidar-se l'any 2010 estan posicionades en sectors amb certa implementació tecnològica. Aquest resultat, junt amb la caiguda observada en la creació d'empreses en sectors extractius i de transformació, ens reafirma en el fet que la consolidació empresarial està associada amb una empenedoria de qualitat. Això és particularment important, ja que prop del 18% de les empreses creades a Catalunya des de l'any 2009 (últims 18 mesos) es troben en sectors d'implementació tecnològica, cosa que podria potencialment augurar un major nivell de supervivència entre aquestes empreses de creació recent.

El nivell de conservadorisme empresarial abans esmentat també és notori quan s'analitzen els nivells d'innovació en producte. Mentre que el 40% de les empreses creades el 2006 elaboraven

productes o serveis amb cert caràcter innovador, el 100% de les empreses creades el 2006 que han assolit el rang d'empreses consolidades el 2010 manquen de qualsevol component innovador en els seus productes o serveis. D'una banda, això podria indicar que les empreses amb actituds estratègiques arriscades no van aconseguir sobreviure en el mercat. Tanmateix, aquest resultat també podria senyalar que aquestes empreses amb estratègies arriscades van experimentar un procés d'adaptació cap a posicions estratègiques més conservadores.

D'altra banda, el nivell d'innovació relacionat amb el procés productiu és superior entre les empreses creades el 2006 i que han aconseguit consolidar-se el 2010 (25,83% productiu), respecte al mostrat per les empreses creades el 2006 (20%). L'ús de noves tecnologies dins de l'empresa pot associar-se amb majors nivells d'eficiència, la qual cosa contribueix a explicar la major taxa de supervivència i consolidació entre aquelles empreses que empren noves tecnologies en els seus processos operatius. S'ha de remarcar que el nivell d'implementació tecnològica entre les iniciatives promogudes pels empresaris novells en el 2010 està allunyat dels nivells mostrats per les empreses que van aconseguir consolidar-se en el mercat el 2010. Considerem que el pes econòmic d'aquestes inversions, al costat de les restriccions creditícies a l'emprenedoria abans esmentades, és una de les raons més plausibles per explicar per què aquestes noves empreses mostren una baixa implementació tecnològica, portant el seu perfil més a prop del mostrat pels empresaris novells que van crear la seva empresa el 2006.

El perfil de les empreses que han aconseguit consolidar-se en l'últim període de conjuntura econòmica adversa (2008-2010), igual com les iniciatives creades l'últim any, presenta un perfil que fa ressaltar la posició d'aversiò al risc en termes d'expansió de mercat i d'internacionalització. Mentre que el 55,22% de totes les iniciatives creades el 2006 reportaven activitat exportadora, només el 9,85% d'aquestes empreses creades el 2006 i que han aconseguit consolidar-se en el mercat exporten. En el cas dels empresaris novells que van crear la seva empresa a partir del 2009, aquesta xifra va descendir fins a assolir el 28,21%. Aquest resultat podria indicar que els nous empresaris catalans prefereixen consolidar la seva posició en el mercat local abans que dedicar recursos a estratègies d'internacionalització que comporten nivells de risc més grans.

D'aquesta manera, es podria dir que, en el context desfavorable que ha caracteritzat els últims anys, els emprenedors que han reeixit han adoptat en el curt termini estratègies de menor risc associades amb posicions que busquen consolidar l'empresa en el seu mercat local. Així, el perfil de les empreses creades l'últim any està fortament caracteritzat per la falta de risc empresarial, fet que, respecte del perfil de supervivent, permet preveure una potencialment alta taxa de supervivència d'aquestes empreses de nova creació.

En comparació amb les empreses supervivents el 2010, les empreses que van mostrar alts nivells de supervivència en el període de creixement econòmic previ al 2007 estan caracteritzades per un perfil completament diferent, i la configuració estratègica d'aquestes empreses està marcada per elements de tall més expansionista. En aquest sentit, molts emprenedors que van consolidar la seva empresa el 2006 apostaven per l'expansió de mercat (62,50%). A més, el 50% dels empresaris que van crear la seva empresa el 2003 i van aconseguir consolidar-la l'any 2006 buscaven oportunitats de negoci en mercats internacionals.

El canvi estratègic també es reflecteix en els nivells d'innovació de producte i de procés. Abans que l'economia entrés en recessió, el 50% dels empresaris que es van consolidar l'any 2006 va

Taula 5.1 Perfil de la nova empresa i de l'empresa consolidada a Catalunya el 2010

	Empresari novell (2009-2010)	Empresari novell (2006-2007)	Empresaris consolidats el 2010 (empreses creades el 2006)
1. Sector			
Extractiu	0,00	2,99	0,00
Transformació	48,72	38,81	17,70
Serveis	23,07	26,87	60,47
Consum	28,21	31,34	21,84
2. Nivell tecnològic (Sector)			
Baixa tecnologia	82,05	95,65	82,21
Mitjana tecnologia	17,95	2,90	17,79
Alta tecnologia	0,00	1,45	0,00
3. Expansió de mercat			
Sense expansió	94,74	67,14	100,00
Certa expansió - No Tecnològica	2,63	27,14	0,00
Certa expansió - Nova Tecnologia	2,63	4,29	0,00
Expansió profunda	0,00	1,43	0,00
4. Exportacions			
Més del 75%	0,00	13,43	0,00
Entre 25% -75%	0,00	11,94	0,00
Menys del 25%	28,21	29,85	9,85
No exporta	71,79	44,78	90,15
5. Innovació de producte			
Innovador	0,00	15,71	0,00
Certa innovació	10,26	24,29	0,00
Gens innovador	89,74	60,00	100,00
6. Implementació de tecnologia (Innovació en procés)			
Menys d'1 any	2,63	5,71	0,00
Entre 1 i 5 anys	7,89	14,29	25,83
Més de 5 anys	89,47	80,00	74,17

* Valors expressats en percentatges.

declarar que comptava amb productes innovadors, i un 25% apostava per l'ús de noves tecnologies en els seus processos.

En aquest sentit, podem concloure que les empreses que es van crear i es van consolidar abans de l'any 2007 eren molt menys conservadores. Tanmateix, cal ressaltar que la supervivència de les iniciatives emprenedores està altament afectada per la situació econòmica, que clarament condiciiona el seu comportament a l'hora de dissenyar estratègies de supervivència i consolidació.

Taula 5.2 Perfil de la nova empresa i de l'empresa consolidada a Catalunya el 2003

	Empresari novell (2009-2010)	Empresari novell (2006-2007)	Empresaris consolidats el 2010 (empreses creades el 2006)
1. Sector			
Extractiu	2,99	0,00	0,00
Transformació	38,81	29,41	37,50
Serveis	26,87	15,69	50,00
Consum	31,34	54,90	12,50
2. Nivell tecnològic (Sector)			
Baixa tecnologia	95,65	No disponible	87,50
Mitjana tecnologia	2,90	No disponible	0,00
Alta tecnologia	1,45	No disponible	12,50
3. Expansió de mercat			
Sense expansió	67,14	68,63	37,50
Certa expansió - No tecnològica	27,14	15,69	37,50
Certa expansió - Nova Tecnologia	4,29	9,80	25,00
Expansió profunda	1,43	5,88	0,00
4. Exportacions			
Més del 75%	13,43	0,00	12,50
Entre 25% -75%	11,94	18,00	0,00
Menys del 25%	29,85	18,00	37,50
No exporta	44,78	64,00	50,00
5. Innovació de producte			
Innovador	15,71	12,00	50,00
Certa innovació	24,29	30,00	25,00
Gens innovador	60,00	58,00	25,00
6. Implementació de tecnologia (Innovació en procés)			
Menys d'1 any	5,71	14,00	25,00
Entre 1 i 5 anys	14,29	86,00	25,00
Més de 5 anys	80,00	No disponible	50,00

* Valors expressats en percentatges.

Conclusions

- El perfil de les empreses de creació recent a Catalunya es caracteritza per una millora en la qualitat d'aquestes iniciatives el 2010.
- Els nous emprenedors a Catalunya estan creant proporcionalment menys empreses en sectors extractius o de transformació.
- S'observa una lleugera recuperació en el concernent a la creació d'empreses en sectors tecnològics a Catalunya.
- El 18,8% dels emprenedors naixents i el 17,9% dels empresaris novells que van crear la seva empresa en els últims 18 mesos promouen iniciatives empresarials en sectors tecnològics.
- S'observa una lleugera recuperació de la innovació en procés entre les noves empreses catalanes. Així, el 2,6% dels empresaris que van crear la seva empresa a partir de 2009 van emprar processos innovadors (2009: 2,5%), mentre que aquesta taxa va assolir el 8% entre els empresaris júnior que van crear les seves empreses el 2008 i 2007 (2009: 7,4%)

- El 2010, el 14,9% dels emprenedors en fase inicial van crear les seves iniciatives empresarials en sectors de mitjana o alta intensitat tecnològica (2009: 3,8%).
- S'observa una recuperació en la intensitat exportadora entre les empreses de creació recent a Catalunya. Així, el 26,3% dels nous emprenedors a Catalunya reporta activitat exportadora, valor que és superior al mostrat el 2009 (21,7%).
- El nombre de treballadors entre les empreses creades en els últims 18 mesos presenta una millora el 2010 (2,21) respecte al 2009 (1,83).
- Contràriament a anys anteriors, les expectatives de creixement entre els nous empresaris catalans experimenta una millora el 2010.
- A Catalunya, el perfil de les empreses creades a partir del 2009, referent a la intensitat tecnològica del sector, és molt similar al de les empreses consolidades que sobreviuen en el mercat.
- El perfil de les empreses creades l'últim any està fortament caracteritzat per la falta de risc empresarial, fet que respecte al perfil de l'empresa supervivent fa preveure una potencialment alta taxa de supervivència entre aquestes empreses de nova creació a Catalunya.

CAPÍTOL 6

L'activitat emprenedora en zones rurals

6.1 Perfil de l'emprenedor rural

6.2 El perfil social de la Catalunya rural

6.3 Perfil de les iniciatives emprenedores

6.4 Política d'emprenedoria rural a Catalunya

Conclusions

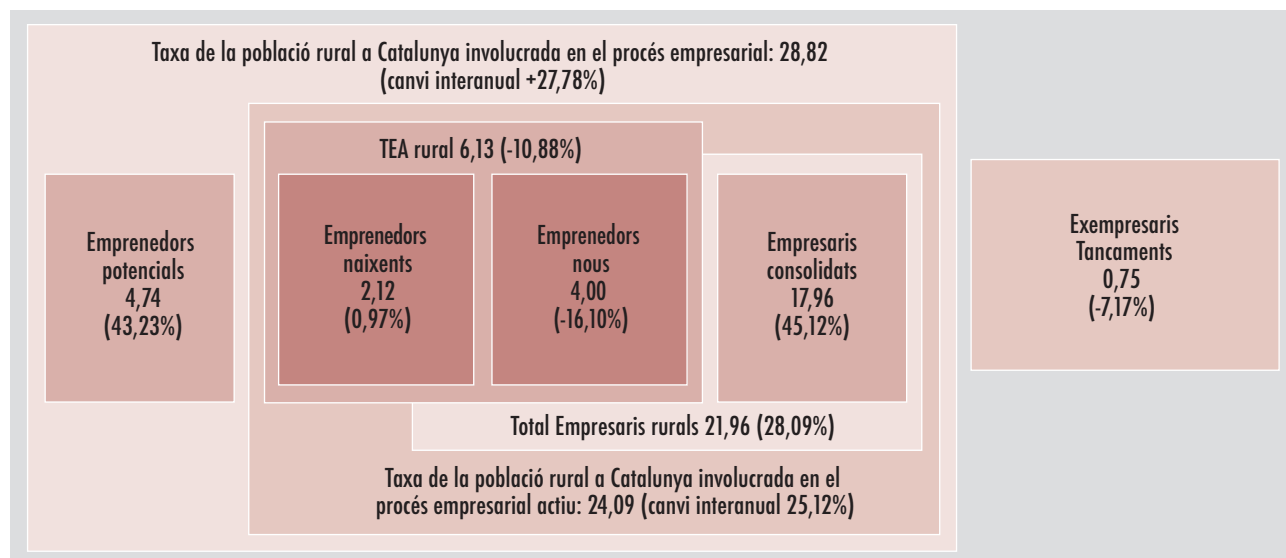
CAPÍTOL 6

L'activitat emprenedora en zones rurals¹

La potencial contribució social i econòmica que la creació d'empreses té en entorns rurals ha demostrat ser més potent i àmplia respecte de l'impacte d'aquesta activitat emprenedora en zones urbanes. L'activitat emprenedora en zones rurals ajuda a diversificar el teixit econòmic, així no només trenca amb les dependències monoproductives de moltes localitats rurals, sinó que també proveeix d'un nombre més gran i variat de serveis privats de proximitat, cosa que, conseqüentment, millora la qualitat de vida dins de la població rural. De manera similar, l'emprenedoria és una via per retenir la població actual i atraure nous residents, creant ocupació i oportunitats de desenvolupament professional per als qui desitgen quedar-s'hi, a més d'oferir oportunitats d'integració social i econòmica per als que volen establir-se en aquell territori (Bryden i Hart, 2005).

Des d'aquesta òptica és positiu veure que les zones rurals de Catalunya tenen una major activitat emprenedora que la resta del territori català. Observant l'evolució històrica podem veure com la superioritat emprenedora del món rural és una constant en el temps. Els resultats de l'estudi GEM ens indiquen que el 2010, igual com en anys anteriors, la proporció de la població adulta involucrada en activitats de creació d'empreses és més gran en zones rurals que en àrees metropolitanes o urbanes de Catalunya. Concretament, el 6,13% de la població adulta que resideix en zones rurals de Catalunya estaven en procés de crear una empresa o eren propietaris d'una empresa de creació recent el 2010, taxa que és molt superior al 4,91 assolit en zones urbanes. Aquesta elevada activitat emprenedora i empresarial a les zones rurals de Catalunya ha estat detectada i investigada en repetides ocasions per acadèmics i reconeguda per institucions internacionals com l'OCDE (OCDE, 2009). De fet, el motor emprenedor de Catalunya al llarg de l'última dècada ha tingut un caràcter particularment rural, i si hem de jutjar la destacada resistència a la desacceleració emprenedora que mostra el món rural català, la importància de l'emprenedor rural en la creació d'empreses de Catalunya perdurarà.

1. La identificació de les zones rurals de Catalunya i de la resta d'Espanya es fa segons el Reial decret 752/2010, de 4 de juny, pel qual s'aprova el primer programa de desenvolupament rural sostenible per al període 2010-2014. Aquest decret presenta a efectes legals, i per a cada Comunitat Autònoma, una llista dels municipis catalogats com a rurals.

És important esmentar que l'actual conjuntura econòmica ha atenuat la taxa d'emprenadors en fase inicial en àrees rurals de Catalunya, tanmateix, amb una força més reduïda del que ho ha fet a les zones urbanes. Mentre que la taxa d'activitat emprenedora rural va experimentar un descens del 10,9% al llarg de l'últim any, la caiguda en zones urbanes de Catalunya va ser del 21,9% el 2010, on destaca a més la baixada acumulada del 41,6% durant el període de desacceleració econòmica (del 8,41 el 2006 al 4,91 el 2010). De fet, la categoria d'emprenadors que més ha disminuït en els últims anys en zones rurals de Catalunya és la d'emprenadors naixents, però aquesta ha experimentat un lleuger repunt el 2010 respecte de l'any anterior (del 2,10 el 2009 al 2,12 el 2010). Mentrestant la taxa de nous emprenadors, que representa els qui realment aconseguen crear les seves pròpies empreses, es manté relativament estable al món rural català, assolint el 4, taxa que és lleugerament menor a la registrada el 2006 (4,17).

La tendència emprenedora de les zones urbanes de Catalunya mostra un patró totalment contrari al de les zones rurals. La taxa d'emprenadors urbans naixents va caure un 29% durant l'últim any, i la taxa de nous emprenadors urbans va passar del 4,55 el 2006 a ser de només el 2,50 el 2010 (-45,1%).

De la mateixa manera, si considerem la taxa de persones que han tancat una empresa pròpia l'últim any, és possible observar signes que apunten cap a una millor resistència emprenedora en el món rural català davant dels efectes negatius de la conjuntura econòmica. Mentre que la taxa urbana d'exempresaris era d'1,27 el 2010, a les zones rurals de Catalunya la proporció de tancaments mostrava una clara tendència de millora, passant del 2,08 el 2006 a ser només del 0,75 el 2010. Aquesta resistència, junt amb una taxa de creació d'empresa que es mostra superior, han fet que la proporció d'empresaris actius entre la població adulta que resideix en zones rurals de Catalunya sigui del 21,96%. Malgrat les repercussions negatives de l'actual situació econòmica, l'activitat empresarial ha crescut en el món rural, i la taxa d'empresaris rurals el 2010 era un 70,1%, superior a la registrada el 2006 (12,91%).

Si comparem l'activitat emprenedora rural a Catalunya amb la de la resta d'Espanya, observem una tendència contrària davant la conjuntura econòmica actual. Mentre que la proporció d'adults residents en zones rurals de Catalunya involucrats en activitats de creació d'empreses ha resistit relativament millor que la d'urbans davant la desacceleració emprenedora, a la resta d'Espanya el descens en l'emprenedoria ha estat relativament més gran en les zones rurals que en les urbanes (un descens del -47,0% entre 2006 i 2010 en zones rurals de la resta d'Espanya, -43,6% en zones urbanes). Una altra diferència important entre l'activitat emprenedora a les zones rurals de Catalunya respecte de les zones rurals de la resta d'Espanya rau en la taxa de nous emprenadors. Mentre la taxa catalana es va mantenir relativament estable malgrat la conjuntura econòmica, a la resta de l'Estat espanyol la proporció de nous emprenadors entre la població adulta va caure un 58,2% des del 2006 (del 4,36 el 2006 a l'1,82 el 2010).

6.1 Perfil de l'emprenedor rural

Malgrat el relatiu bon comportament de l'activitat emprenedora i empresarial en zones rurals de Catalunya, l'anàlisi del perfil dels emprenadors rurals ens permet veure com no s'està optimitzant el potencial de crear empreses de qualitat, almenys no tant com es pot apreciar a les zones urbanes de Catalunya.

Mentre que és possible constatar que la proporció d'adults involucrats en activitats de creació d'empresa amb estudis universitaris o estudis de postsecundària en zones urbanes (62,9%) és

Requadre 6.1 Emprenedoria i el nou paradigma del desenvolupament rural

Durant molt temps, “espai rural” va ser el terme emprat per identificar aquells territoris en els quals l'activitat econòmica es trobava dominada gairebé de manera absoluta pels aprofitaments agrícoles i ramaders. D'acord amb aquesta visió, les actuacions institucionals vinculades amb l'àmbit rural van adoptar l'estructura de polítiques sectorials que afavorien la producció agrària i la seva productivitat.

Tanmateix, els canvis produïts en les últimes dècades van posar de relleu, entre altres aspectes, com d'inadequades resultaven les mesures sectorials i la importància que tenia l'estímul d'activitats que, més enllà de les agràries, permetessin diversificar l'economia rural. D'aquesta manera, el suport a la creació d'empreses va començar a emergir com a element clau en l'estratègia de la Unió Europea per al desenvolupament rural, no només a causa de la seva reconeguda repercussió sobre l'ocupació i el creixement econòmic (Driga et al., 2009), sinó també de la seva contribució a la millora de la qualitat de vida de la població, i, en conseqüència, en el manteniment de la dita població dins d'aquestes àrees rurals (Bryden i Hart, 2005).

Aquest nou paradigma no solament substitueix la visió sectorial per la territorial sinó que, alhora, canvia la naturalesa de la política rural reemplaçant la forma tradicional d'intervenció pública —subsidis o subvencions—, per una administració basada en la inversió i competitivitat de les zones rurals on la figura de l'emprenedor és clau com a agent propulsor del desenvolupament (OCDE, 2006) (vegeu taula 6.1). Respecte a les línies estratègiques de la Unió Europea per al desenvolupament rural, es pot fer ressaltar la menció explícita que es fa de la promoció de la creació d'empreses.

Taula 6.1 Comparació de paradigmes rurals

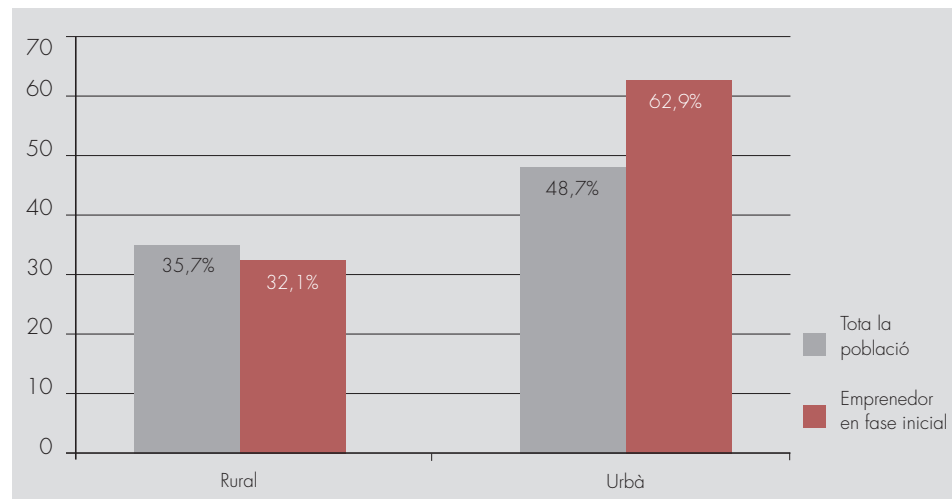
Característiques	Antic paradigma	Nou paradigma
Objectius	Equitat, ingressos als agricultors, agricultura competitiva	Competitivitat de les àrees rurals, valoració dels actius locals, explotació de recursos infrautilitzats.
Beneficiaris	Agricultura	Diversos sectors d'economies rurals (turisme rural, indústria, etc.)
Instrumentes	Subvencions	Inversions
Actors	Administracions nacionals, agricultors	Tots els nivells de l'Administració (supranacional, nacional, regional i local) diversos actors locals (públics, privats, ONG)
Font: OCDE (2006)		

superior a la de la població adulta urbana en general (48,7%), a la Catalunya rural, les persones amb una formació superior són minoria entre els emprenedors, i la seva proporció és inferior a la de la població rural (32,1% versus 35,7%). La propensió emprenedora més reduïda de les persones rurals amb formació superior és consistent amb la proporció d'emprenedors amb un perfil educatiu bàsic entre els empresaris consolidats de zones rurals, mantenint el perfil històric de l'empresari rural català. Tanmateix, el perfil educatiu del qui estan creant empreses en zones urbanes ha anat millorant any rere d'any.

Des d'una perspectiva d'afluència econòmica de l'emprenedor, es pot observar com el perfil dels emprenedors rurals de Catalunya acostuma seguir una distribució de renda familiar que és consistent amb la de la població adulta que resideix en zones rurals de Catalunya. Tanmateix, l'emprenedor urbà demostra un perfil econòmic superior al de la població en general, atès que procedeix de llars amb rendes significativament més altes a la mitjana urbana de Catalunya.

Pel que fa a l'ocupació de les persones involucrades en el procés empresarial, tant en el món rural com en l'urbà, la intenció emprenedora entre els individus aturats està creixent. Tanmateix, molt pocs van més enllà de la intenció de desenvolupar activitats concretes orientades a crear una nova empresa, i això especialment entre la població rural de Catalunya. Es pot observar com la totalitat

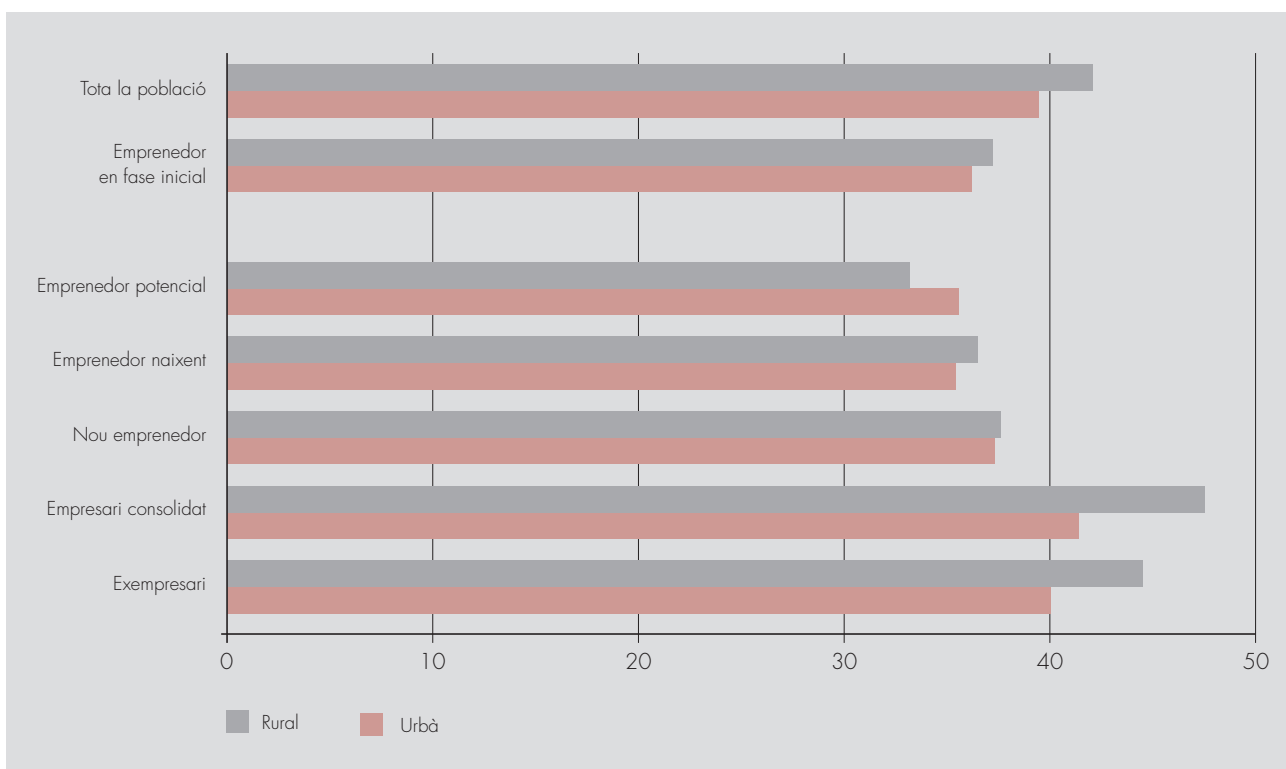
Figura 6.1 Proporció d'adults amb formació postsecundària en zones rurals i urbanes de Catalunya

dels emprenedors naixents en zones rurals creaven les seves empreses des d'una situació laboral estable com a treballadors. En zones urbanes, el 10,3% dels emprenedors naixents intentaven crear les seves iniciatives empresarials des de l'atur. La proporció d'estudiants que intentaven crear una empresa pròpia continua sent molt baixa a Catalunya, i si s'observa específicament el cas de les zones rurals, la creació d'empreses per part d'estudiants és inexistent.

L'edat mitjana de les persones que viuen en zones rurals de Catalunya i que estan involucrades en el procés emprenedor ha estat històricament més gran que la de la població urbana. Això no

Figura 6.2 Edat mitjana de l'individu involucrat en el procés empresarial en zones rurals i urbanes de Catalunya

és tant conseqüència de la distribució demogràfica a la Catalunya rural, sinó que més aviat ve donat per la relativament major propensió entre els joves urbans de crear les seves pròpies empreses. Mentre que l'edat mitjana de l'emprenedor naixent rural era de 43,2 anys el 2006, l'edat mitjana en zones urbanes era de 37,6 anys. Tanmateix, els últims anys de dificultat econòmica han fet disminuir l'edat mitjana de l'emprenedor, i això és especialment notable en zones rurals. L'edat mitjana dels emprenedors rurals a Catalunya està convergint cada vegada més amb la de l'emprenedor urbà. El 2010 l'edat mitjana de l'emprenedor naixent rural era de 36,9 anys, 37,3 anys en el cas de tots els emprenedors rurals en fase inicial, dada que mostra un clar contrast respecte de l'edat mitjana dels empresaris consolidats (47,1 anys), la qual previsiblement anirà baixant en el futur.

La conseqüència principal del context actual de recessió econòmica en què els joves s'han vist afectats d'una manera especialment negativa ha estat l'elevada proporció de joves inactius a Catalunya, que supera el 30% (Generalitat de Catalunya); l'atractiu de les àrees metropolitanes de Catalunya per als joves rurals amb intencions emprenedores ha minvat.

De fet, la creació d'empresa està sent utilitzada en zones rurals com a via per (re)establir residència al món rural. Mentre que el cost d'oportunitat de llançar una empresa pròpia per a molts joves era massa gran en anys passats, la manca d'alternatives laborals està portant alguns joves cap a una carrera emprenedora. Com a resultat d'això podem veure que el 2010 una proporció més gran de la població jove que residia en zones rurals de Catalunya estava involucrada en activitats de creació d'empreses. La taxa d'emprenedors en fase inicial entre els joves rurals va pujar un 33,8% l'últim any fins a establir-se en el 7,52 el 2010. La proporció de joves entre el total d'empresaris rurals a Catalunya està augmentant de forma accelerada. Mentre que el 2006 el 7,54% dels adults menors de 35 anys en zones rurals eren empresaris, el 2010 aquesta proporció va assolir el 15,08%. La tendència ha estat diferent en zones urbanes, on a pesar que la taxa de joves empresaris urbans és igual a la rural el 2006 (7,55%), el 2010 aquesta proporció havia descendit al 6,91%. La taxa d'emprenedoria en fase inicial dels joves urbans el 2010 està dos punts percentuals per sota de la rural (5,53).

Aquesta és una dada molt positiva per a la dinàmica socioeconòmica rural de Catalunya. La major activitat emprenedora per part de joves rurals no només ajudarà a rejuenir l'economia i el teixit industrial de moltes zones rurals a Catalunya, sinó que a més ajudarà a aportar un millor equilibri demogràfic, possibilitant el manteniment de serveis públics i privats de proximitat en comunitats rurals amb el conseqüent efecte final de millora global en la qualitat de vida per a tot Catalunya.

Requadre 6.2 Potencial socioeconòmic de l'activitat emprenedora de les dones en zones rurals

L'emprenedoria ofereix a les dones un nou rol i estatus en la societat rural catalana. Els processos de producció agrària moderns han eliminat moltes de les tasques i funcions que les dones rurals tradicionalment havien exercit. Com a conseqüència de la falta d'oportunitats per a una ocupació de qualitat, la vida rural atrau poc les dones catalanes d'avui. El resultat és que la demografia rural catalana està avui en dia caracteritzada per una absència femenina que resulta de vegades alarmant. Les repercussions són alhora demogràfiques, socials i econòmiques per a Catalunya. Una important funció social de l'emprenedoria en zones rurals és donar una alternativa professional a les dones, tant amb iniciatives empresarials que ajudin a complementar i compensar la decreixent renda agropecuària de les famílies agràries catalanes, com amb iniciatives emprenedores promogudes per dones que busquen una vida activa en la societat rural (Rosell et al., 2006).

L'activitat emprenedora de les dones rurals a Catalunya havia resistit bé fins ara a la desacceleració emprenedora que experimentava la resta de Catalunya. Tanmateix, el 2010 va portar amb ell una caiguda pronunciada (-55,3%) de la taxa d'emprenedores rurals en fase inicial, fins a abaixar-la a nivells que per primera vegada eren inferiors a l'emprenedoria femenina en zones urbanes (3,36 en el món rural versus 3,68 en zones urbanes). No només la creació d'empresa femenina en zones rurals de Catalunya es va frenar, sinó que la taxa d'abandonament i tancaments empresarial entre dones rurals va augmentar de manera important, la qual cosa ha portat que la proporció d'empresàries que resideixen en zones rurals de Catalunya passi de ser de l'11,78% el 2009 a ser del 8,84% l'any 2010. Vist que la taxa d'empresàries consolidades va pujar el 2010, podem deduir que gran part dels tancaments empresarials entre les dones prové d'emprenedores noves. De fet, la taxa d'emprenedores noves va perdre més de 4 punts percentuals l'últim any. Podem, tanmateix, veure un increment en la taxa d'intenció emprenedora entre les dones residents en zones rurals.

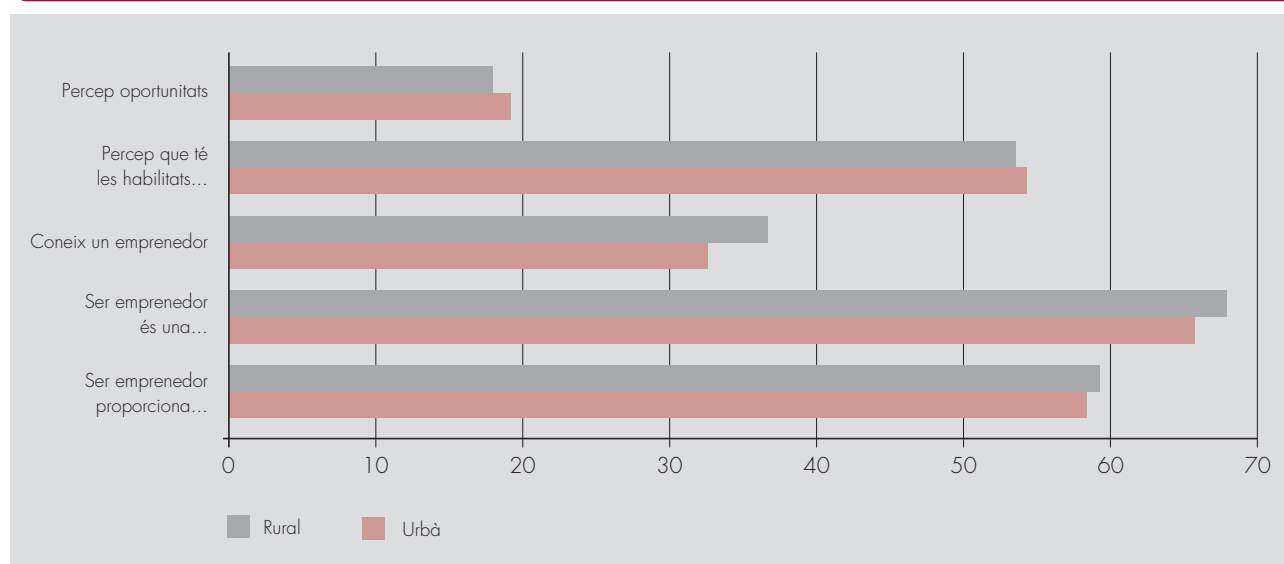
6.2 El perfil social de la Catalunya rural

Segons un estudi dut a terme per l'OCDE (2003), la creació d'empresa en el món rural està afectada per nombrosos obstacles que influeixen tant en la qualitat de l'emprenedoria com en les seves possibilitats de supervivència. Malgrat les millores en l'accessibilitat derivades de noves infraestructures de transport, comunicació i tecnologies de la informació que han permès reduir la distància física i psíquica que separa les comunitats rurals i urbanes, moltes zones rurals en països de l'OCDE romanen pobres per que fa a l'emprenedoria. L'estudi conclou que no és només el desavantatge físic el que explica la falta de creació d'empreses en el món rural, sinó que els trets socials de moltes zones rurals, com per exemple les barreres culturals, l'estigma social al fracàs empresarial, la falta d'exemples emprenedors i les poques oportunitats d'interacció entre emprenedors, es revelen com a frens importants per a l'emprenedoria rural (Vaillant i Lafuente, 2007).

Requadre experts **Infraestructura física**

Els experts en creació d'empresa de Catalunya consultats dins de l'estudi GEM van valorar molt positivament l'estat de les infraestructures físiques en el conjunt del territori català. Van destacar la bona xarxa de comunicació terrestre (el 78% la van avaluar com a apropiada), així com els sistemes de comunicació (telefonía, Internet, etc.) (el 67,5% dels experts els van avaluar com a molt apropiats). A més, els experts consultats veuen amb bons ulls la facilitat d'accés a l'esmentada infraestructura i la capacitat dels nous emprenedors d'assumir el cost d'aquests serveis.

Amb tot, la Catalunya rural destaca per un perfil social que es mostra com a propici per a l'emprenedoria. Si comparem algunes de les característiques del perfil social que més influeixen en les decisions relacionades amb la creació d'empreses, veiem que l'entorn social a les zones rurals de Catalunya varia molt poc el trobat a les àrees metropolitanes catalanes. Per exemple, encara que el nivell d'optimisme empresarial és un punt percentual inferior a les zones rurals respecte dels residents urbans, tant la percepció que l'emprenedoria és una bona alternativa professional com el fet que els emprenedors són valorats socialment, són components del perfil social que estan més repartits en el món rural català. Fruit d'una activitat emprenedora històricament superior, les zones rurals de Catalunya destaquen sobre les urbanes quant a la presència d'exemples emprenedors dins la societat.

Figura 6.3 Percepció social de l'emprenedoria en zones rurals i urbanes de Catalunya (valors expressats en %)**Requadre 6.3** Cultura emprenedora en el mundo rural en Cataluña

L'establiment d'un clima social fèrtil per a l'emprenedoria també implica un canvi dins de l'estructura de govern local. Les institucions locals han de valorar i premiar aquelles iniciatives de caràcter endogen que estan orientades vers el desenvolupament, en comptes d'ignorar-les, com és freqüent en zones rurals d'Espanya (OCDE, 2009).

Els esforços per incitar un esperit emprenedor en la societat rural ha d'incloure canvi de tots els nivells del sistema educatiu (primària, secundària i formació professional). Estudis divulgats per Veciana (2007) i duplicats en el món rural català pel Grup d'Estudis en Desenvolupament Rural (DRUAB) de la Universitat Autònoma de Barcelona, indiquen que entre el 50% i el 65% dels joves a la Catalunya rural volen ser funcionaris, mentre que només una petita proporció (menys del 10%) tenen intenció de seguir una carrera empresarial.

Perquè les mesures formals de foment de la creació d'empresa tinguin un impacte òptim, no més s'ha de trencar la creixent aversió al risc mostrada per les noves generacions de catalans i catalanes, sinó que a més d'ha de fomentar en canvi cap a la recuperació de la cultura que valori i premii la iniciativa emprenedora entre els joves.

6.3 Perfil de les iniciatives emprenedores

Igual com en zones urbanes, les empreses que els emprenedors rurals en fase inicial estan promovent són essencialment microempreses de menys de 10 treballadors. Entre les empreses rurals que compten amb treballadors, l'ocupació creada no ha variat de manera substancial malgrat la conjuntura econòmica, i les noves empreses rurals continuen sent gairebé exclusivament microempreses. Tanmateix, es pot observar com les expectatives de creació d'ocupació són més grans entre els emprenedors rurals, i el 12,5% dels emprenedors rurals el 2010 preveu tenir més de 10 treballadors el 2015 (només el 5,8% en zones urbanes). No obstant això, si observem la mida de les empreses dels empresaris rurals consolidats tot indica que l'expectativa més gran de creixement de part dels emprenedors rurals en fase inicial no sembla, almenys de moment, haver-se traduït en nivells d'ocupació més grans.

Al contrari, entre aquells emprenedors autònoms que no tenen treballadors, les expectatives de creixement són comparativament més altes entre els emprenedors de zones rurals de Catalunya, i aquesta expectativa sembla complir-se si observem la proporció més reduïda d'autònoms entre els empresaris consolidats rurals. Aquest fet portaria a suposar que més de la meitat dels nous autònoms en zones rurals acabaran creant ocupació. Això és particularment important ja que revelaria que els emprenedors autònoms rurals en fase inicial potser no creen ocupació en el moment de llançar les seves empreses, però que molts tenen aquesta intenció i solen complir-la. Així que seria un error per part de les administracions i dels programes de suport a l'emprenedoria menysprear aquesta creació per part d'autònoms, ja que aquest tipus d'emprenedoria pot potencialment tenir un fort impacte en l'ocupació a mitjà termini. La proporció d'autònoms entre els emprenedors en fase inicial que residien en zones rurals el 2010 ha estat especialment elevada (69,6%) respecte de la taxa assolida en zones urbanes (51,9%). Aquesta proporció representa un salt important respecte d'anys anteriors quan la proporció d'autònoms entre els individus involucrats en activitats de creació d'empreses era molt inferior (40,5% dels emprenedors rurals en fase inicial en el 2006).

Requadre 6.4 Política de creació d'empreses versus captació industrial

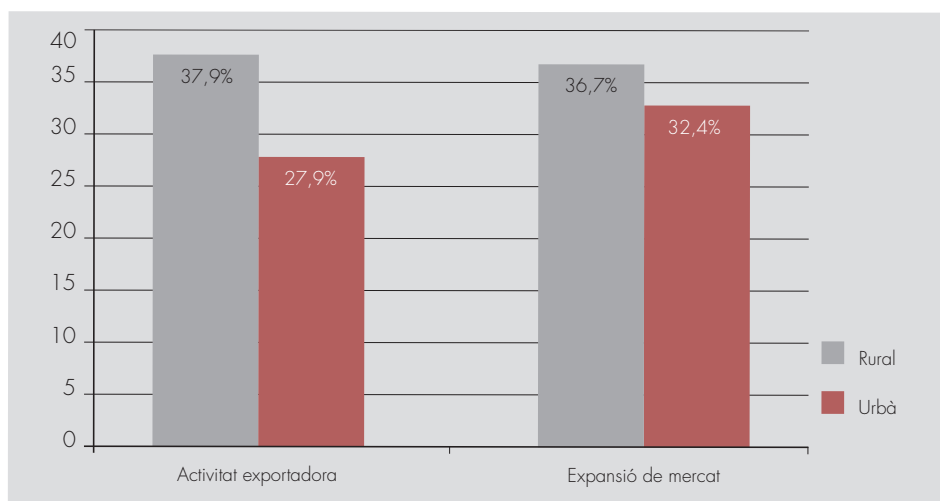
Contràriament al que han implementat moltes administracions locals i comarcals a Catalunya, la creació d'empresa com a pilar estratègic de desenvolupament econòmic local és una alternativa més bona, comparada amb dedicar recursos per captar empreses alienes al territori. Estudis recents que analitzen la font de creació de nous llocs de treball en zones rurals de Nord-amèrica indiquen que la captació i relocalització d'empreses exògenes existents aporten només l'1% de les noves ocupacions rurals. Aquest resultat està molt per sota del 44% que prové de la creació de noves empreses. A més, la contribució a la creació de nous llocs de treball més elevada en zones rurals (55%) s'explica pel creixement d'empreses rurals ja existents (RUPRI, 2006).

Aquest resultat és coherent amb el nombre creixent d'estudis que demostren l'impacte positiu de la creació d'empreses sobre l'ocupació, el creixement, la innovació i la competitivitat territorial². Tanmateix, un nombre important d'administracions locals en zones rurals de Catalunya estan implementant una estratègia de promoció econòmica basada en la captació industrial amb un caràcter altament monoproductiu. L'èxit d'aquesta estratègia ha estat fins ara molt limitat (Viladomiu i Rosell, 2004).

Respecte a la internacionalització de les noves empreses rurals, la propensió cap a les exportacions és superior entre les iniciatives empresarials promogudes per emprenedors rurals de Catalunya. És una tendència entre les noves empreses rurals que ha anat creixent al llarg dels últims anys. Amb un 37,5% dels emprenedors rurals en fase inicial que declaren vendes a l'estranger, les noves empreses rurals són més internacionals que les promogudes pels emprenedors urbans (27,9%). Tanmateix, s'ha de matisar que la intensitat de les exportacions d'aquelles noves iniciatives rurals és relativament baixa, i representa només una petita fracció del total de les vendes. Les noves iniciatives en què predominen les vendes internacionals continuen estant ubicades principalment en zones urbanes de Catalunya.

2. Recerques que han demostrat l'efecte positiu de la creació d'empreses sobre els nivells d'ocupació inclouen Storey (1982, 1988, 1994), Birley (1985), Kirchoff i Phillips (1988, 1992), White i Reynolds (1996), Cappelletti i Genescà (2004, 2005). En el cas d'estudis que analitzen l'impacte de la creació d'empreses sobre el creixement econòmic destaquen els treballs de Sexton (1986), Dubini (1989), Storey (1994), Wennekers i Thurik (1999), Genescà et al. (2005); mentre que Drucker (1984), Pavitt et al. (1987), Acs i Audretsch (1988), Acs i Varga (2004) i Veciana (2007) analitzen la relació entre creació d'empreses i innovació

Figura 6.4 Proporció d'activitat exportadora i d'expansió de mercat entre els emprenedors en fase inicial en zones rurals i urbanes de Catalunya

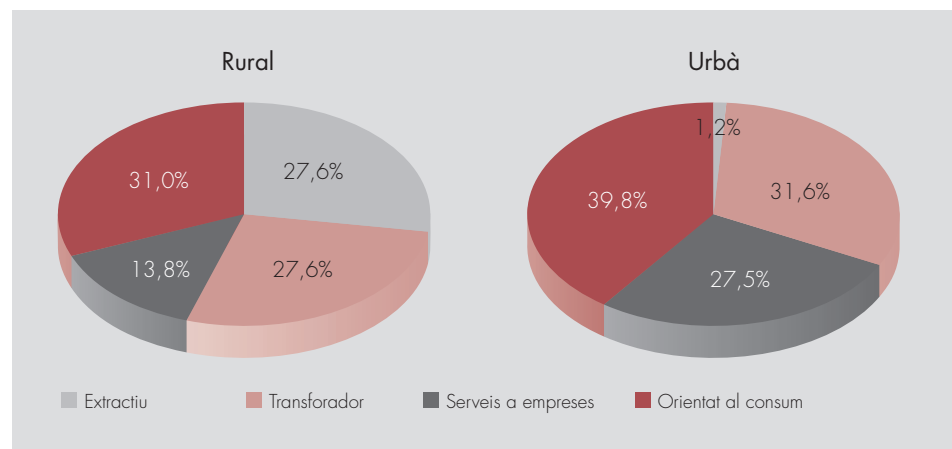
De manera similar, les empreses creades pels emprenedors rurals en fase inicial també tenen més preferència per l'expansió de mercat que la que s'observa entre les empreses dels emprenedors urbans. Les limitacions dels mercats locals en zones rurals porten les noves empreses a una expansió de mercat relativament més precoç, comparada amb la mostrada pels emprenedors urbans, a fi d'evitar la saturació dels seus mercats locals. Així, durant l'últim any les estratègies d'expansió de mercat han estat molt més populars entre els emprenedors naixents en zones rurals, on han estat implementades el 63,7% de les iniciatives empresarials naixents (només el 42,4% en el cas urbà), i on a més destaca que el 42,9% d'aquestes iniciatives empen noves tecnologies de comunicació com a base per a la seva expansió. Mentrestant, l'expansió de mercat amb base tecnològica entre els emprenedors urbans en fase inicial es limita a un fet marginal ja que és implementat per només el 4,0% d'aquestes empreses.

Contràriament al biaix comunament associat amb l'emprenedoria rural, les noves iniciatives empresarials promogudes en zones rurals de Catalunya demostren un nivell d'innovació de producte més alt del trobat en empreses de nous emprenedors urbans. El 31,6% de les empreses de nous emprenedors rurals porten un cert grau d'innovació de producte, taxa que està per sobre de la proporció reportada per les noves empreses urbanes (21,7%). Mentre que la innovació de producte entre les noves empreses rurals s'ha mantingut estable malgrat la conjuntura econòmica, la innovació entre les empreses urbanes està demostrant una tendència negativa des del 2006, any en què gairebé el 50% de les noves empreses urbanes van declarar productes o serveis innovadors.

On els emprenedors rurals es queden en segon terme és en la innovació de procés i en l'ús de noves tecnologies en el procés de producció de les seves empreses. Amb prou feines el 10,3% de les empreses rurals en fase inicial utilitzen noves tecnologies de producció. Aquesta proporció és sensiblement inferior si es compara amb el 18,1% de les noves empreses urbanes. El 2006, abans de la desacceleració empenedora, la innovació de procés assolía el 22% de les noves empreses rurals. L'escassa utilització d'innovació i tecnologia avantguardista en el procés de producció de les noves empreses rurals es pot explicar per la seva configuració sectorial, en què predominen sectors de baixa intensitat tecnològica.

De fet, hi ha hagut un repunt d'iniciatives emprenedores del sector primari el 2010, atès que el 27,6% de les empreses promogudes per emprenedors en fase inicial operen en aquest sector. Tanmateix, si ignorem els projectes empresarials dels emprenedors naixents per fixar-nos només en les empreses que han iniciat les seves operacions, veiem que moltes de les iniciatives del sector primari encara no han aconseguit començar-les. Entre les empreses dels nous emprenedors rurals que sí han obert les seves portes, destaca la caiguda entre les empreses de servei orientades al consum i l'increment substancial de la proporció de noves empreses rurals en sectors manufacturers i transformadors. En el cas concret dels nous empresaris rurals catalans amb empreses que tenen menys de 42 mesos de vida, el sector manufacturer ha estat el 2010 el més important en les seves iniciatives (42,1%).

Figura 6.5 Distribució sectorial dels emprenedors en fase inicial en zones rurals i urbanes de Catalunya

6.4 Política d'emprenedoria rural a Catalunya

El nou paradigma de desenvolupament rural a què fèiem referència en el requadre 6.1 troba la seva motivació, des d'una perspectiva teòrica, en l'objectiu d'aconseguir una diversificació més gran de les economies rurals i disminuir, així, la seva tradicional dependència de les activitats agràries. La institucionalització d'aquest enfocament té lloc a través de la Política Agrària Comuna (PAC), la qual estableix el marc per a les polítiques rurals dels Estats membres de la Unió Europea.

Així doncs, en el Pla de Desenvolupament Rural (PDR) 2007-2013 de Catalunya, les estratègies i accions previstes per estimular la creació d'empreses es troben, en part, delimitades per les actuacions prioritàries contingudes en el PAC europeu. El marge de llibertat que s'atorga als Estats membres ha de considerar les polítiques rurals específiques amb els plans estratègics nacionals. Tanmateix, en el cas del PDR català, la integració de les mesures de foment a la creació d'empreses en el context de la Iniciativa LEADER, en un marc com el català, dominat per una política d'enfocament sectorial, deixa entreveure una aplicació tradicional d'una PAC que pretenia servir de vehicle per al canvi cap al nou paradigma de desenvolupament rural.

En concret, l'"Estímul de l'esperit empresarial dinàmic" recollit en el primer eix de la PAC (millora de la competitivitat dels sectors agrari i silvícola) s'inclou en el PDR de Catalunya en el marc dels suports denominats "Ajuts per a la realització de projectes d'incorporació de joves i d'emprenedoria" (actuació 11102 del PDR). Tanmateix, el col·lectiu que es beneficia d'aquests ajuts queda

restringit als joves agricultors que s'incorporen a l'activitat agropecuària, i als titulars d'explotacions que participen en projectes empresarials promoguts pel Departament d'Agricultura, Ramaderia, Pesca, Alimentació i Medi Natural de la Generalitat de Catalunya. A més, aquests projectes es troben limitats a activitats de comercialització i transformació de productes agrícoles procedents de la pròpia explotació, per la qual cosa només el sector agrari es veu afavorit per aquesta mesura de foment.

D'altra banda, i també dins del primer eix de la PAC, s'inclouen els suports anomenats "Ajuts a les inversions per a la millora dels processos de transformació i comercialització dels productes agraris en territori LEADER" (actuació 12301). Precisament, aquesta acció de suport constitueix un dels aspectes més polèmics de l'actual PDR, ja que la inclusió d'una mesura estrictament agrària en el marc de la Iniciativa LEADER podria mitigar el seu predominant caràcter "rural" i multisectorial. Així, mentre que en el passat els fons de la iniciativa LEADER s'havien reservat a activitats rurals no agràries, la incorporació de mesures agràries en el LEADER podria provocar un retrocés en l'orientació "rural" de l'actual PDR, especialment si es considera la reducció pressupostària que s'ha produït en els fons dedicats al LEADER en el pla actual.

La resta dels suports associats amb la creació d'empreses s'inclouen en el PDR dins del que seria el tercer eix de la PAC (Millora de la qualitat de vida en zones rurals i foment de l'economia rural). Aquests suports s'hi troben materialitzats en tres mesures, dues de les quals, les accions 311 i 313, són de caràcter sectorial. En concret, respecte a la mesura 311 es pot accentuar que malgrat que està orientada a la diversificació de l'economia rural, el seu objectiu específic es redueix a la diversificació de les activitats derivades de l'explotació agrària i a l'increment de les rendes dels agricultors. En conseqüència, només els titulars de les explotacions agràries podran beneficiar-se d'aquesta mesura. Quant a l'acció 313, és important destacar que es tracta d'una mesura integrada a la Iniciativa LEADER, i que el sector turístic n'és l'únic afavorit. Específicament, d'acord amb el que estableix el PDR 2007-2013, les actuacions incloses en aquesta mesura tenen per finalitat "el foment del turisme a través d'ajuts a la creació, ampliació i/o millora d'establiments turístics de capacitat reduïda, empreses d'activitats de lleure i comercialització de serveis turístics" (PDR de Catalunya: 308).

D'aquesta manera, només l'acció denominada "Ajuts a la creació i desenvolupament de microempreses", inclosa en el tercer eix de la PAC es destina íntegrament i sense limitacions sectorials al foment de la creació d'empreses. En particular, les empreses beneficiàries hauran de tenir menys de deu empleats (microempreses) i comptar amb un volum de negocis inferior a dos milions d'euros. Per desenvolupar aquesta mesura es compta amb un pressupost que assoleix els 30 milions d'euros, una mica menys que el transferit per a les activitats de l'explotació agrària a través de la mesura 311 (34 milions d'euros).

En definitiva, es pot afirmar que la gran majoria dels ajuts a la creació d'empreses inclosos en el PDR de Catalunya s'insereixen en el camp d'actuació de la Iniciativa LEADER. En conjunt, i atesa la poca importància que s'ha donat a l'emprenedoria, es podria dir que la política rural catalana és poc coherent amb aquest nou paradigma de desenvolupament rural en què la creació d'empresa és un component clau.

Conseqüentment, la política de promoció a la creació d'empreses s'ha de convertir en una pedra angular de qualsevol pla de desenvolupament rural. La creació d'empreses en el món rural Català

està condicionada pel marc institucional local, i com tal no hauria d'estar aïllat de la resta de polítiques rurals (Lafuente et al., 2007). El caràcter sectorial de la majoria de polítiques rurals ha creat un gran distanciament entre els diferents departaments administratius que històricament s'han encarregat de formular la política rural a Catalunya, i aquells departaments que s'encarreguen de promoure l'activitat emprenedora a Catalunya. Atesa la creixent importància de la creació d'empreses i la diversificació del teixit empresarial per a les economies locals, el nou enfocament de política rural ha de tenir en compte dins del seu disseny programes específics on la diversificació sectorial sigui clau a l'hora de promoure la creació d'empreses al món rural.

Conclusions

- Les zones rurals de Catalunya tenen una activitat emprenedora més gran que la resta del territori català.
- El motor emprenedor de Catalunya al llarg de l'última dècada ha tingut un caràcter particularment rural.
- Si s'ha de jutjar per la destacada resistència a la desacceleració emprenedora que mostra el món rural català, la importància de l'emprenedor rural en la creació d'empreses de Catalunya perdurà.
- L'esmentada resistència, junt amb una superior taxa de creació d'empresa, han provocat que la proporció d'empresaris actius entre la població adulta que resideix en zones rurals de Catalunya assoleixi el 22,96%.
- La taxa d'emprenedors naixents rurals ha experimentat un lleuger creixement el 2010 en comparació amb l'any anterior, i la taxa de nous emprenedors es manté relativament estable en el món rural català.
- Tanmateix, no s'està optimitzant el potencial emprenedor en termes d'una creació d'empresa de qualitat, almenys no tant com es pot apreciar a les zones urbanes de Catalunya.
- Contràriament al que s'observa en zones urbanes, a la Catalunya rural les persones amb estudis superiors són minoria entre els emprenedors.
- La intenció emprenedora entre els individus aturats està creixent, tanmateix, molt pocs passen a desenvolupar activitats concretes orientades a crear una nova empresa.
- Els últims anys de dificultat econòmica han fet que l'edat mitjana de l'emprenedor disminueixi, i de manera especialment notable en zones rurals.
- La taxa d'emprenedors en fase inicial entre els joves rurals va pujar un 33,8% l'últim any fins a establir-se en el 7,52, dos punts percentuals per sobre de la mostrada pels joves urbans.
- El 2010 va implicar una caiguda pronunciada (-55,3%) de la taxa d'emprenedores en fase inicial en zones rurals.
- Per primera vegada l'activitat emprenedora femenina ha estat inferior en zones rurals que en zones urbanes.
- La taxa d'abandonament i tancaments empresarials entre les dones rurals ha augmentat d'una forma important l'últim any.
- La Catalunya rural destaca pel seu perfil social propici per a l'emprenedoria.
- L'ocupació creada per les noves empreses rurals no ha variat de manera substancial malgrat la conjuntura econòmica.
- Les expectatives de creació d'ocupació són més grans entre els emprenedors rurals que entre els urbans.

- La proporció d'autònoms el 2010 ha estat especialment elevada entre els emprenedors rurals en fase inicial.
- La meitat dels nous autònoms en zones rurals acaben creant ocupació
- La propensió cap a les exportacions és superior entre les iniciatives empresarials promogudes per emprenedors rurals de Catalunya.
- Els emprenedors rurals en fase inicial també tenen una major propensió cap a l'expansió de mercat.
- La poca utilització d'innovació i tecnologia avantguardista en el procés de producció de les noves empreses rurals pot explicar-se per la seva configuració sectorial, on predominen sectors de baixa intensitat tecnològica.
- Hi va haver un repunt d'iniciatives emprenedores en sectors primaris en el 2010.
- El sector manufacturer és el més important entre les iniciatives dels nous emprenedors rurals de Catalunya el 2010.
- La política rural catalana és poc coherent amb el nou paradigma de desenvolupament rural en què la creació d'empresa és un component clau.

Global Entrepreneurship Monitor

REFERÈNCIES BIBLIOGRÀFIQUES

REFERÈNCIES BIBLIOGRÀFIQUES

- ACS, Z., ARMINGTON, C., ZHANG, T. (2007). "The determinants of new-firm survival across regional economies: The role of human capital stock and knowledge spillover". *Papers in Regional Science*, 86 (3): 367-391.
- ACS, Z.J., AUDRETSCH, D.B. (1988). "Innovation in Large and Small Firms: An Empirical Analysis". *American Economic Review*, 78 (4): 678-690.
- ACS, Z.J., VARGA, A. (2004). *Entrepreneurship, agglomeration and technological change*. Paper presentat a la First GEM Research Conference, 1- 3 abril de 2004, Berlín.
- AUDRETSCH, D., FRITSCH, M. (2002). "Growth regimes over time and space". *Regional Studies*, 36: 113-124.
- BIRLEY, S. (1985). "The Role of Networks in the Entrepreneurial Process". *Journal of Business Venturing*, 1: 107-117.
- BRYDEN, J., HART, K. (2005). *Why Local Economies Differ: The Dynamics of Rural Areas in Europe*. The Edwin Mellen Press: Aberdeen, Scotland.
- CAPALLERAS, J.L., GENESCÀ, E. (2003). *La autoocupación y las microempresas en la provincia de Barcelona*, working paper, Universitat Autònoma de Barcelona, Departament d'Economia de l'Empresa.
- CAPALLERAS, J.L., GENESCÀ, E., VECIANA, J.M. (2004). *Implantación de las nuevas empresas en el Vallès Occidental: una investigación empírica*, working paper, Institut d'Estudis Regionals i Metropolitans. Barcelona.
- DRIGA, O., LAFUENTE, E., VAILLANT, Y. (2009). "Reasons behind the relatively lower entrepreneurial activity levels of rural women: looking into rural Spain", *Sociologica Ruralis*, 49 (1): 70-96.
- DRUCKER, P.F. (1984). "Our entrepreneurial economy". *Harvard Business Review*, number: 59-64.
- DRUCKER, P.F. (1985). *Innovation and Entrepreneurship*. New York: Harper and Row.
- DUBINI, P. (1989). "The Influence of Motivations and Environment on Business Start-ups: Some Hints for Public Policies". *Journal of Business Venturing*, 4 (1): 11-26.
- GENESCÀ, E., CAPALLERAS, J.L., VAILLANT, Y. (2005). "El dinamismo empresarial", dins Genescà E.; Goula, J.; Oliver, J.; Salas, V.; Surís, J.M. (eds.): *La industria en España: Claves para competir en un mundo global*, Ed. Ariel, Barcelona, pàg. 41-80.
- KIRCHHOFF, B.A., PHILLIPS, B.D. (1988). "The Effect of Firm Formation and Growth on Job Creation in the United States". *Journal of Business Venturing*, (3): 4: 261-272.
- KIRCHHOFF, B.A., PHILLIPS, B.D. (1992). "Research Applications of the Small Business Data Base of the U.S. Small Business Administration". Dins Sexton, D.L. and Kasarda, J.D. *The State of the Art of Entrepreneurship*, (PWS-KENT Pub. Co.) cap. 10, 243-267.
- LAFUENTE, E., VAILLANT, Y. (2010). "Regional Differences in New Firm Formation: Evidence from Romania". CEBR Working paper series, WP 01/2010.
- LAFUENTE, E., VAILLANT, Y., RIALP, J. (2007). "Regional differences in the influence of role-models: comparing the entrepreneurial process of rural Catalonia", *Regional Studies*, 41 (6) pàg. 779-795.
- OCDE, 2009. *Rural Policy Review: Spain*, Rural Policy Review Series, (París: OECD).
- OCDE 2006. *The New Rural Paradigm*, (París: OECD).
- OECD 2003. *Entrepreneurship and Local Economic Development: Programme and Policy Recommendations*, (París: OECD).
- PAVITT, K., ROBSON, M., TOWNSEND, J. (1987). "The Size Distribution of Innovating Firms in the UK: 1945-1983". *The Journal of Industrial Economics*, 35 (3): 297-316.
- ROSELL, J., VILADOMIU, L., VAILLANT, Y. (2006). "Apoyo a las empresas y empresarios en las zonas rurales de Cataluña". *Revista de Estudios Regionales*, núm 77, 153-178.

- RURAL POLICY RESEARCH INSTITUTE [RUPRI] 2006. *Energizing Entrepreneurs* (Nebraska: Heartland Centre Publications).
- SEXTON, D.L. (1986). "Role of Entrepreneurship in Economic Development". In Hisrich, R.D. (1996), *Entrepreneurship, Intrapreneurship, and Venture Capital*, cap. 2, 27-39. Massachusetts: D.C. Heath y Company.
- STOREY, D.J. (1982). "Impact on the Local Economy". Dins Storey, D.J. *Entrepreneurship and the New Firm*, (Londres, Croom Helm) cap. 9, 167–180.
- STOREY, D.J. (1988). "The Role of Small and Medium-sized Enterprises in European Job Creation: Key Issues for Policy and Research". Dins Giaoutzi, M., Nijkamp, P., i Storey, D.J. *Small and Medium Size Enterprises and Regional Development*, cap. 8, 140-160, Londres, Routledge.
- STOREY, D.J. (1994). Employment. Dins Storey, D.J. *Understanding the Small Business Sector*, Cap. 6, 160-203. Routledge: Londres.
- VAILLANT, Y., LAFUENTE, E. (2007). "Do different institutional frameworks condition the influence of local fear of failure and entrepreneurial examples over entrepreneurial activity?" *Entrepreneurship and Regional Development* 19 (4): 313–337.
- VECIANA, J.M. 2007. "Las nuevas empresas en el proceso de innovación en la sociedad del conocimiento: evidencia empírica y políticas públicas", *Economía Industrial*, 363, pàg. 103-127.
- VILADOMIU, L., ROSELL, J, VAILLANT, Y. (2004). *Empresas y empresarios en las comarcas rurales de Cataluña*, Centre d'Economia Industrial, Universitat Autònoma de Barcelona.
- WENNEKERS, S., THURIK, R. (1999). "Linking Entrepreneurship and Economic Growth". *Small Business Economics*, 13 (1): 27–56.
- WHITE, S.B., REYNOLDS, P.D. (1996). "Government Programs and High Growth New Firms". *Frontiers of Entrepreneurship Research*, (Massachusetts: Babson College).

GLOSSARI

Activitat emprendedora: acte de crear una empresa.

Activitat emprendedora en fase inicial: dada que s'obté de la suma dels emprendadors naixents i nous emprendadors.

Concepció empresarial: pas de la intenció emprendedora (emprenedor potencial) a l'activisme emprenedor (emprenedor naixent).

Emprenedor: persona que es troba en el procés de crear o que ha creat recentment, sol o amb més socis, una empresa.

Emprenedor naixent: emprenedor que estava activament involucrat en el procés de creació d'empresa en els últims 12 mesos però que encara no han iniciat les seves activitats.

Emprenedor potencial: emprenedor que ha manifestat la seva intenció de crear una empresa en els pròxims 3 anys.

Empresari: persona que és propietària d'una empresa en la qual està activament involucrat.

Emprenedoria: activitat emprendedora amb especial èmfasi en la creació d'empresa.

Empresari consolidat: empresari amb empreses de més de 42 mesos (3,5 anys) de vida.

Empresari júnior: empresari que ha creat una empresa que té una antiguitat d'entre 18 i 42 mesos.

Empresari novell: empresari que ha creat una empresa en els últims 18 mesos.

Exempresari: empresari que declara haver abandonat la seva participació en una iniciativa empresarial durant els 12 mesos precedents a l'enquesta, tant si ha estat per tancament empresarial com per traspàs.

Naixement empresarial: moment de creació de l'empresa. Pas de la categoria d'emprenadors naixents a la d'empresaris novells determinat pel primer pagament de sous o l'obtenció de beneficis per l'empresa.

Nou emprenedor: emprenedor que ha creat una empresa en els últims 42 mesos i de la qual és propietari.

Procés empresarial: procés que inclou totes les etapes empresarials des de la d'emprenedor potencial fins a la d'empresari consolidat, passant per les diferents fases de l'activitat emprendedora.

Procés empresarial actiu: valor que s'obté de la suma dels emprenadors naixents i el total d'empresaris.

Tancament empresarial: extinció d'una empresa durant els 12 mesos precedents a l'enquesta.

Taxa d'activitat emprenedora (TEA): proporció de la població adulta (entre 18-64 anys) que està involucrada en activitats emprenedores en fase inicial.

Total Empresaris: proporció de la població adulta que posseeix una empresa, i que representa la suma dels nous emprenedors i els empresaris consolidats.

Traspàs: cessament de l'activitat d'una empresa, en què l'empresari passa a la categoria d'exempresari mitjançant la venda del seu negoci a un nou propietari durant els 12 mesos precedents a l'enquesta, mantenint, però, la continuïtat de la iniciativa empresarial.

Global Entrepreneurship Monitor

105

ANNEX

GEM CATALUNYA 2010

El projecte GEM

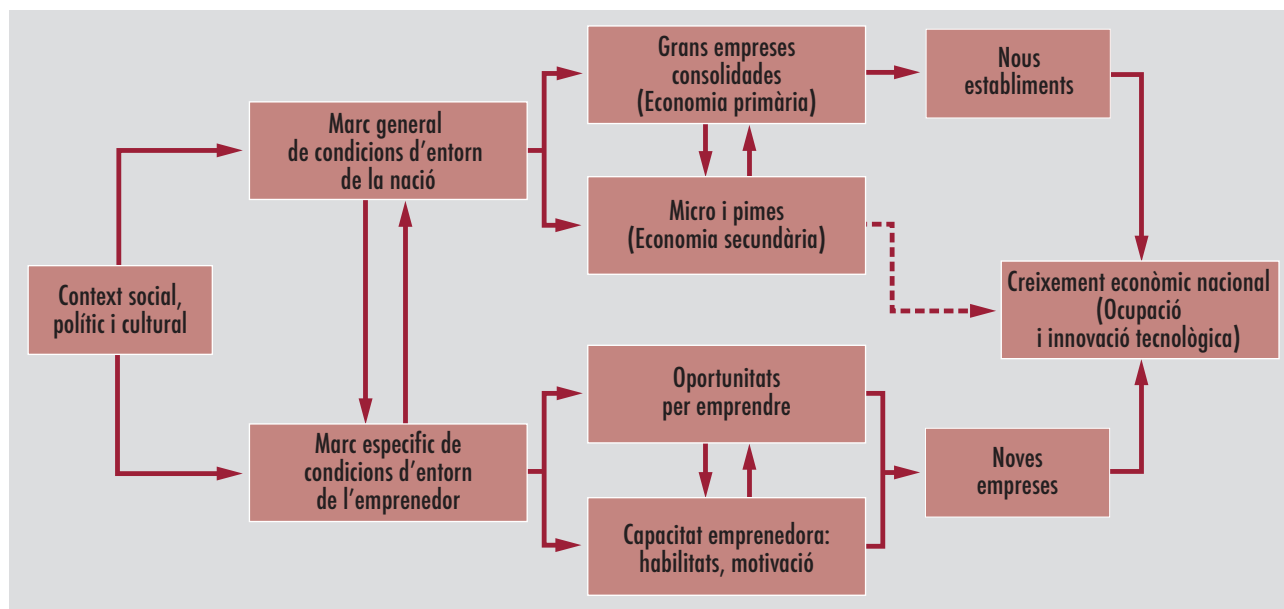
En aquest informe es presenten els resultats del vuitè estudi realitzat en el marc del projecte GEM (Global Entrepreneurship Monitor) sobre l'activitat emprenedora i la creació d'empreses a Catalunya durant l'any 2010, així com els factors que influeixen en la creació de noves empreses (figura Annex 1).

El projecte GEM-Catalunya és una iniciativa conjunta de l'Institut d'Estudis Regionals i Metropolitans de Barcelona i el Departament d'Economia de l'Empresa de la Universitat Autònoma de Barcelona, amb el patrocini de l'Àrea de Desenvolupament Econòmic de la Diputació de Barcelona i el Departament d'Empresa i Ocupació de la Generalitat de Catalunya.

El projecte GEM el van posar en marxa el 1999 dues prestigioses universitats, la London Business School i el Babson College, amb la participació de deu Estats. En l'actualitat, amb més de setanta equips de recerca creats en d'altres tants països i amb una participació regular de més de cinquanta en els últims anys, el projecte GEM ha demostrat ser un referent mundial en l'estudi de l'activitat emprenedora, així com per als diferents actors implicats (institucions governamentals, educacionals, financeres, associacions empresarials, cambres de comerç, parcs tecnològics, mitjans de comunicació, sindicats, els empresaris mateixos, etc.).

Espanya es va adherir al projecte el 2000, un any després del seu llançament. El 2003, Catalunya va ser pionera en incorporar-se, junt amb Andalusia i Extremadura, al projecte GEM amb l'ànim d'efectuar una anàlisi més detallada i comparativa en l'àmbit regional.

Figura Annex 1 Model conceptual del projecte GEM

Tots els participants, tant regionals, nacionals com internacionals, operen sota els mateixos model teòric, metodologia, homogeneïtzació i tractament de les dades, la qual cosa possibilita la comparació sobre l'activitat de creació de noves empreses en els diferents àmbits geogràfics. En aquest fet rau un dels factors més rellevants d'aquest observatori anual.

Global Entrepreneurship Monitor

TAULES UTILITZADES PER A ELABORAR L'INFORME

Taula A3.1 Distribució de gènere en les diferents etapes del procés emprenedor a Catalunya

	Tota la població	Emprenedor potencial	Emprenedor naixent	Empresari novell	Empresari júnior	Nou emprenedor	Emprenedor en fase inicial	Empresari consolidat	Total Empresaris	Exempresari
2010										
Home	51,9	54,3	62,7	68,4	67,1	67,5	65,3	64,2	65,0	62,7
Dona	48,1	45,7	37,3	31,6	32,9	32,5	34,7	35,8	35,0	37,3
2009										
Home	51,1	76,0	65,3	46,3	57,4	51,7	58,5	71,5	65,7	52,6
Dona	48,9	24,0	34,7	53,8	42,6	48,3	41,5	28,5	34,3	47,4
2008										
Home	52,1	56,0	52,1	64,5	54,3	62,1	56,0	60,0	61,1	31,0
Dona	47,9	44,0	47,9	35,5	45,7	38,0	44,0	40,0	38,9	69,0
2007										
Home	50,9	54,2	54,2	74,3	68,8	72,9	63,7	65,9	68,6	50,0
Dona	49,2	45,8	45,8	25,7	31,3	27,1	36,3	34,1	31,4	50,0
2006										
Home	50,3	62,0	61,2	62,8	55,8	61,0	61,1	73,1	67,7	67,3
Dona	49,7	38,0	38,8	37,2	44,2	39,0	38,9	26,9	32,3	32,7
* Valors expressats en percentatges sobre cada tipus d'emprenedor i cada any. 1. Inclou emprenedors naixents i nous emprenedors.										

Taula A3.2 Edat de l'emprenedor català

	Tota la població	Emprenedor potencial	Emprenedor naixent	Empresari novell	Empresari júnior	Nou emprenedor	Emprenedor en fase inicial	Empresari consolidat	Total Empresaris	Exempresari
2010										
18-24 anys	10,9	12,3	8,0	0,0	0,0	0,0	3,7	0,0	0,0	7,7
25-34 anys	27,7	41,0	41,0	47,4	33,3	36,8	38,6	19,9	23,7	19,2
35-44 anys	25,8	25,9	32,0	34,2	54,7	48,2	40,5	29,5	33,5	36,5
45-54 anys	19,6	13,9	15,0	15,8	8,0	11,4	13,0	29,0	25,0	25,0
55-64 anys	16,0	6,9	4,0	2,6	4,0	3,5	4,2	21,7	17,8	11,5
Mitjana (anys)	40,1	36,0	35,6	36,5	37,3	36,9	36,3	45,3	43,5	40,2
2009										
18-24 anys	11,6	13,8	10,3	6,3	0,0	3,4	6,8	0,9	1,8	0,0
25-34 anys	26,8	46,4	43,2	51,9	29,4	41,5	42,3	14,9	23,0	15,3
35-44 anys	25,1	25,5	26,0	24,1	38,2	30,6	28,3	32,7	31,9	42,4
45-54 anys	20,0	10,7	13,0	16,5	23,5	19,7	16,4	30,0	26,8	32,2
55-64 anys	16,4	3,6	7,5	1,3	8,8	4,8	6,2	21,5	16,5	10,1
Mitjana (anys)	40,1	34,0	36,8	34,9	40,4	37,6	37,2	45,8	43,3	40,5
2008										
18-24 anys	12,0	11,0	8,0	14,9	6,3	12,7	8,0	6,0	8,6	8,0
25-34 anys	23,4	32,0	33,2	20,7	33,3	24,1	33,0	24,0	21,3	16,0
35-44 anys	24,6	21,0	20,9	37,2	39,6	38,0	29,0	24,0	26,6	20,0
45-54 anys	21,4	23,0	20,9	21,5	14,6	19,3	19,0	25,0	24,8	39,0
55-64 anys	18,6	14,0	17,1	5,8	6,3	6,0	11,0	21,0	18,7	17,0
Mitjana (anys)	40,8	39,8	39,9	38,2	37,3	38,1	38,6	43,1	42,2	44,5
2007										
18-24 anys	11,9	20,4	9,6	7,1	0,0	5,9	7,7	2,3	3,7	10,0
25-34 anys	26,3	38,7	47,0	40,0	46,7	41,2	44,0	20,5	29,2	50,0
35-44 anys	24,9	21,1	16,9	28,6	26,7	28,2	22,6	18,9	22,8	0,0
45-54 anys	20,3	14,8	19,3	14,3	13,3	15,3	17,3	37,9	28,3	20,0
55-64 anys	16,8	4,9	7,2	10,0	13,3	9,4	8,3	20,5	16,0	20,0
Mitjana (anys)	40,2	34,8	37,2	37,7	39,8	38,1	37,6	44,3	41,7	42,0
2006										
18-24 anys	11,6	22,9	4,4	3,4	3,8	3,5	3,9	2,0	2,7	4,2
25-34 anys	25,5	42,7	39,3	37,8	50,0	41,0	40,2	12,2	25,1	14,6
35-44 anys	24,5	18,2	26,2	29,7	17,3	26,5	26,4	32,5	30,3	27,1
45-54 anys	20,8	15,1	20,2	20,9	28,8	23,0	21,7	32,1	28,0	27,1
55-64 anys	17,6	1,0	9,8	8,1	0,0	6,0	7,8	21,1	13,9	27,1
Mitjana (anys)	40,6	32,8	39,0	39,4	36,3	38,5	38,7	45,5	42,2	45,8
* Valors expressats en percentatges sobre cada tipus d'emprenedor i cada any. 1. Inclou emprenedors naixents i nous emprenedors.										

Taula A3.3 Nivell educatiu de l'emprenedor català

	Tota la població	Emprenedor potencial	Emprenedor naixent	Empresari novell	Empresari júnior	Nou empenedor	Emprenedor en fase inicial	Empresari consolidat	Total Empresaris	Exempresari
2010										
Sense estudis	7,2	1,3	4,0	5,3	2,6	3,5	3,7	8,0	7,0	11,8
Primària	34,3	39,9	20,0	21,1	34,2	30,7	25,7	34,2	33,5	19,6
Secundària	11,3	13,5	11,0	21,1	9,2	12,3	11,7	9,8	10,4	31,4
Estudis superiors	47,3	45,3	65,0	52,6	53,9	53,5	58,9	48,0	49,1	37,3
2009										
Sense estudis	10,2	6,1	2,7	7,3	27,9	16,9	9,8	11,0	12,6	1,8
Primària	29,3	21,9	14,2	17,1	32,4	24,3	19,3	29,1	27,8	35,1
Secundària	19,0	11,2	23,0	11,0	2,9	6,8	14,9	17,7	14,4	19,3
Estudis superiors	41,4	60,7	60,1	64,6	36,8	52,0	56,0	42,2	45,1	43,8
2008										
Sense estudis	3,2	3,0	1,1	4,2	6,5	4,8	3,0	3,0	3,6	5,1
Primària	30,3	28,3	26,7	32,5	15,2	28,1	26,0	38,5	35,7	37,4
Secundària	21,9	23,6	23,5	24,2	32,6	26,4	24,0	20,5	22,0	26,7
Estudis superiors	44,5	45,1	48,7	39,2	45,7	40,7	47,0	37,9	38,7	30,8
2007										
Sense estudis	2,6	0,7	3,7	1,4	0,0	1,2	2,4	1,5	1,4	10,0
Primària	28,7	19,0	19,5	34,8	18,8	31,8	25,6	26,5	29,1	20,0
Secundària	22,1	26,1	17,1	20,3	6,3	17,6	17,3	14,4	15,0	0,0
Estudis universitaris	46,7	54,2	59,8	43,5	75,0	49,4	54,8	57,6	54,5	70,0
2006										
Sense estudis	2,8	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	2,0	1,1	0,0
Primària	30,6	19,8	26,2	28,4	15,4	25,0	25,5	31,4	27,6	24,5
Secundària	20,3	21,4	23,0	17,6	28,8	20,5	21,6	21,2	20,9	34,7
Estudis superiors	46,4	58,9	50,8	54,1	55,8	54,5	52,9	45,3	50,4	40,8
* Valors expressats en percentatges sobre cada tipus d'emprenedor i cada any. 1. Inclou empenedors naixents i nous empenedors.										

Taula A3.4 Nivell educatiu de l'emprenedor català

	Tota la població	Emprenedor potencial	Emprenedor naixent	Empresari novell	Empresari júnior	Nou empenedor	Emprenedor en fase inicial	Empresari consolidat	Total Empresaris	Exempresari
2010										
Fins a 20.000 €	41,3	35,8	20,0	33,3	52,9	50,0	32,6	30,9	34,2	63,6
20.001 - 40.000 €	44,1	46,7	50,9	0,0	35,3	30,0	42,1	44,5	41,6	18,2
Més de 40.000 €	14,6	17,5	29,1	66,7	11,8	20,0	25,3	24,6	24,2	18,2
40.001 - 60.000 €	9,0	8,3	12,7	33,3	5,9	10,0	11,6	17,3	16,0	12,1
60.001 - 100.000 €	4,6	4,6	0,0	33,3	5,9	10,0	4,2	7,3	8,2	6,1
Més de 100.000 €	1,0	4,6	16,4	0,0	0,0	0,0	9,5	0,0	0,0	0,0
2009										
Fins a 20.000 €	40,9	22,7	31,7	25,5	60,0	35,9	33,4	28,7	30,6	44,7
20.001 - 40.000 €	44,0	46,3	47,1	40,4	20,0	34,3	42,1	51,1	46,5	34,2
Més de 40.000 €	15,1	31,0	21,2	34,0	20,0	29,8	24,5	20,2	22,9	21,1
40.001 - 60.000 €	9,3	15,4	14,4	12,8	20,0	14,9	14,6	3,9	6,9	10,5
60.001 - 100.000 €	4,7	8,9	1,0	12,8	0,0	9,0	4,1	14,6	13,1	10,5
Més de 100.000 €	1,0	6,7	5,8	8,5	0,0	5,9	5,8	1,7	2,9	0,1
2008										
Fins a 20.000 €	28,6	25,0	6,4	6,6	54,8	18,7	12,1	17,1	17,5	51,4
20.001 - 40.000 €	39,0	45,7	71,3	66,1	9,5	51,8	62,0	47,3	49,5	32,4
Més de 40.000 €	32,4	29,3	22,4	27,3	35,7	29,5	25,9	35,6	33,1	16,2
40.001 - 60.000 €	9,7	13,9	18,1	20,7	19,0	19,3	18,7	15,0	16,4	10,6
60.001 - 100.000 €	22,7	15,4	2,7	6,6	16,7	9,0	5,8	20,3	16,6	5,5
Més de 100.000 €	0,0	0,0	1,6	0,0	0,0	1,2	1,5	0,3	0,0	0,0
2007										
Fins a 20.000 €	33,5	36,7	27,4	29,3	33,3	31,0	29,5	13,7	20,8	28,6
20.001 - 40.000 €	50,8	43,3	41,9	44,8	58,3	46,5	43,9	55,8	51,2	42,9
Més de 40.000 €	15,6	20,0	30,6	25,9	8,3	22,5	26,5	30,5	28,0	28,6
2006										
Fins a 20.000 €	33,6	40,4	29,8	26,8	25,0	26,9	28,1	14,8	20,5	43,9
20.001 - 40.000 €	51,3	48,6	54,3	51,2	63,6	53,8	54,0	49,0	50,4	46,3
Més de 40.000 €	15,1	11,0	15,9	22,0	11,4	19,3	17,9	36,2	29,0	9,8

* Valors expressats en percentatges sobre cada tipus d'emprenedor i cada any.

1. Inclou emprenedors naixents i nous emprenedors.

2. Les dades disponibles per a l'any 2007 no permeten una desagregació del nivell de renda familiar més gran.

Taula A3.5 Situació laboral de l'emprenedor català

	Tota la població	Emprenedor potencial	Emprenedor naixent	Empresari novell	Empresari júnior	Nou empenedor	Emprenedor en fase inicial	Empresari consolidat	Total Empresaris	Exempresari
2010										
Treballador/a	66,3	69,7	87,2	100,0	100,0	100,0	94,2	98,5	98,8	36,7
Jubilat/ada	5,2	1,3	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	2,0
Tasques de la llar	7,9	2,9	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,5	0,4	10,2
Estudiant	6,2	4,5	3,2	0,0	0,0	0,0	1,4	0,0	0,0	8,2
Aturat/ada	14,4	21,7	9,6	0,0	0,0	0,0	4,3	1,0	0,8	42,9
2009										
Treballador/a	64,6	63,3	81,6	100,0	100,0	100,0	90,8	99,1	99,4	59,6
Jubilat/ada	6,1	1,5	0,7	0,0	0,0	0,0	0,3	0,0	0,0	7,0
Tasques de la llar	9,4	2,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	3,5
Estudiant	7,4	8,7	2,7	0,0	0,0	0,0	1,4	0,0	0,0	0,0
Aturat/ada	12,4	24,5	15,0	0,0	0,0	0,0	7,5	0,9	0,6	29,8
2008										
Treballador/a	75,5	83,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	80,5
Jubilat/ada	5,3	3,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	4,9
Tasques de la llar	6,6	6,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	14,6
Estudiant	7,5	5,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Aturat/ada	5,1	3,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
2007										
Treballador/a	75,3	84,4	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	70,0
Jubilat/ada	3,7	1,4	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	10,0
Tasques de la llar	10,1	5,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	20,0
Estudiant	6,1	5,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Aturat/ada	4,8	4,3	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
2006										
Treballador/a	72,8	78,2	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	71,4
Jubilat/ada	5,8	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	14,3
Tasques de la llar	10,7	3,6	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	10,2
Estudiant	5,3	7,8	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Aturat/ada	5,4	10,4	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	4,1
* Valors expressats en percentatges pera a cada tipus d'emprenedor i cada any.										
1. Inclou empenedors naixents i nous empenedors.										

Taula A4.1 Percepció d'oportunitats de negoci en els pròxims 6 mesos a Catalunya

	2006	2007	2008	2009	2010
Mitjana general	33,95	35,06	32,65	16,40	19,74
Emprenedor potencial	58,23	70,59	55,29	53,33	33,33
Emprenedor naixent	38,96	54,17	58,90	30,61	44,83
Empresari novell	63,79	46,88	42,37	27,54	31,58
Empresari jr jnior	75,00	42,86	14,29	21,31	23,61
Nou emprenedor	66,22	45,71	36,99	21,57	26,36
Emprenedor en fase inicial (TEA)	52,32	49,15	48,63	26,00	34,52
Emprenedor consolidat	39,00	37,74	34,66	18,83	21,86
Total Empresaris	50,00	39,08	35,10	21,97	22,90

* Valors expressats en percentatges per a cada tipus d'emprenedor i cada any.
1. Inclou emprenedors naixents i nous emprenedors.

Taula A4.2 L'entorn social i el procés emprenedor a Catalunya

	Mitjana general	Emprenedor potencial	Emprenedor naixent	Empresari novell	Empresari júnior	Nou emprenedor	Emprenedor en fase inicial	Empresari consolidat	Total Empresaris
Percep que té les habilitats pròpies necessàries per crear una empresa									
2010	54,13	82,59	95,00	87,18	97,33	93,86	94,39	89,45	90,43
2009	51,24	85,29	100,00	100,00	84,38	90,74	95,41	92,98	93,44
2008	46,62	84,74	92,50	86,15	100,00	88,61	91,14	89,50	88,93
2007	47,13	87,50	93,75	90,24	88,89	88,89	90,91	87,50	89,47
2006	49,61	88,24	94,25	97,26	100,00	97,78	95,53	100,00	99,08
Ha conegut un emprenedor en els últims dos anys									
2010	32,86	56,55	62,00	43,59	51,32	48,67	55,14	41,01	42,63
2009	28,90	58,21	50,91	78,75	41,18	58,93	54,95	41,76	50,31
2008	37,38	62,44	55,84	65,15	64,29	65,43	60,13	47,06	51,62
2007	33,70	68,97	68,75	50,00	55,56	50,00	57,89	53,13	54,87
2006	34,43	51,19	50,00	45,07	70,59	49,44	49,71	55,47	53,49
La por del fracàs és un obstacle per crear una empresa									
2010	42,04	26,10	12,87	17,95	23,68	21,93	17,59	31,74	31,74
2009	45,82	30,88	10,91	21,25	30,30	27,27	19,09	33,14	31,83
2008	51,44	33,50	40,51	22,39	14,29	20,99	30,63	34,00	30,40
2007	48,11	29,82	34,38	21,43	44,44	28,26	30,77	33,85	28,70
2006	43,37	24,10	39,77	27,14	33,33	27,59	33,71	27,87	28,23
Posar en marxa un negoci és una bona elecció professional									
2010	65,98	71,10	64,95	44,44	59,42	54,72	59,61	57,82	57,17
2009	64,23	68,66	54,17	67,95	58,73	60,38	57,43	65,66	65,97
2008	70,57	72,34	75,95	54,10	46,67	52,63	64,52	52,51	52,80
2007	67,62	67,27	51,72	64,86	37,50	60,00	56,52	60,00	58,25
2006	69,73	69,33	78,05	60,87	77,78	64,37	71,01	64,96	65,17
La creació reeixida d'una empresa proporciona estatus social									
2010	58,85	61,29	66,67	56,25	56,34	56,73	61,22	52,33	53,17
2009	58,57	53,03	38,00	43,24	39,06	43,40	40,78	56,96	51,32
2008	56,92	65,00	59,49	48,94	58,33	50,85	55,40	52,36	51,65
2007	58,58	67,31	58,06	50,00	55,56	50,00	53,42	55,74	52,83
2006	56,73	62,35	49,35	62,69	0,00	49,41	49,38	61,02	56,16
* Valors expressats en percentatges sobre cada tipus d'emprenedor i cada any. 1. Inclou emprenedors naixents i nous emprenedors.									

Taula A5.1 Distribució dels empresaris catalans per sector d'activitat

	Emprenedor naixent	Empresari novell	Empresari júnior	Nou emprenedor	Emprenedor en fase inicial	Empresari consolidat
Any 2010						
Extractiu	9,4	0,0	2,8	1,8	5,3	12,7
Transformador	15,6	48,7	38,9	42,7	30,1	29,3
Serveis a empreses	31,3	23,1	23,6	22,7	26,7	23,2
Orientat al consum	43,8	28,2	34,7	32,7	37,9	34,9
Any 2009						
Extractiu	5,8	3,7	4,5	4,1	4,9	19,3
Transformador	19,4	34,6	23,9	29,7	24,9	33,3
Serveis a empreses	10,1	16,0	14,9	15,5	12,7	10,5
Orientat al consum	64,7	45,7	56,7	50,7	57,5	36,9
Any 2008						
Extractiu	5,2	11,7	4,3	9,0	7,2	8,0
Transformador	14,3	17,5	39,1	23,9	18,9	39,2
Serveis a empreses	40,3	25,8	15,2	23,9	32,2	11,5
Orientat al consum	40,3	45,0	41,3	43,3	41,7	41,4
Any 2007						
Extractiu	6,5	3,0	0,0	2,5	4,4	14,0
Transformador	29,9	38,8	21,4	35,8	32,9	33,1
Serveis a empreses	23,4	26,9	35,7	28,4	25,9	20,7
Orientat al consum	40,3	31,3	42,9	33,3	36,7	32,2
Any 2006						
Extractiu	6,7	4,7	3,8	4,5	5,5	10,0
Transformador	24,7	45,9	32,1	42,3	34,0	46,9
Serveis a empreses	22,5	28,4	24,5	27,4	25,1	17,0
Orientat al consum	46,1	20,9	39,6	25,9	35,4	26,1
* Valors expressats en percentatges per a cada tipus d'emprenedor i cada any. 1. Inclou emprenedors naixents i nous emprenedors.						

Taula A5.2 Nivell tecnològic del sector dels empresaris catalans

	Emprenedor naixent	Empresari novell	Empresari júnior	Nou emprenedor	Emprenedor en fase inicial	Empresari consolidat
Any 2010						
Baix	81,2	82,1	92,1	88,6	85,1	88,9
Mitjà	16,8	17,9	7,9	11,4	14,0	10,1
Alt	2,0	0,0	0,0	0,0	0,9	1,0
Any 2009						
Baix	97,4	97,5	92,6	95,0	96,2	95,4
Mitjà	2,6	2,5	7,4	5,0	3,8	4,6
Alt	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Any 2008						
Baix	91,2	88,0	89,3	87,5	89,5	94,0
Mitjà	3,9	6,6	6,6	7,0	5,3	5,1
Alt	4,9	5,4	4,1	5,5	5,2	0,9
Any 2007						
Baix	96,3	95,7	80,0	92,9	94,0	93,2
Mitjà	2,4	2,9	20,0	6,0	4,4	3,7
Alt	1,2	1,4	0,0	1,2	1,6	3,1
Any 2006						
Baix	97,3	87,2	86,5	86,6	91,7	91,8
Mitjà	1,1	2,7	3,8	3,5	2,3	3,3
Alt	1,6	10,1	9,6	10,0	6,0	4,9
* Valors expressats en percentatges per a cada tipus d'emprenedor i cada any. 1. Inclou emprenedors naixents i nous emprenedors.						

Taula A5.3 Ocupació creada pels nous empresaris catalans

	Emprenedor naixent	Empresari novell	Empresari júnior	Nou emprenedor	Emprenedor en fase inicial	Empresari consolidat
Any 2010						
Nombre de treballadors						
Mitjana	2,11	2,21	2,10	2,15	2,13	2,98
Expectativa en 5 anys	1,66	6,03	4,09	4,67	2,35	3,43
En microempreses						
Mitjana	95,7%	94,7%	97,2%	96,4%	96,2%	95,6%
Expectativa en 5 anys	100,0%	87,5%	92,6%	91,7%	94,1%	94,2%
En autònoms						
Mitjana	51,1%	57,9%	54,9%	55,5%	54,1%	40,4%
Expectativa en 5 anys	45,7%	15,6%	40,7%	32,1%	36,1%	38,6%
Any 2009						
Nombre de treballadors						
Mitjana	3,71	1,83	1,76	1,83	2,48	4,74
Expectativa en 5 anys	3,70	4,58	2,95	3,82	3,78	5,31
En microempreses						
Mitjana	88,8%	95,8%	97,0%	96,6%	93,9%	89,3%
Expectativa en 5 anys	90,0%	85,9%	94,8%	90,0%	90,0%	90,3%
En autònoms						
Mitjana	19,7%	35,2%	58,2%	45,9%	36,9%	30,6%
Expectativa en 5 anys	16,5%	12,5%	46,6%	28,8%	24,4%	29,4%
Any 2008						
Nombre de treballadors						
Mitjana	3,03	2,56	1,76	2,04	2,39	2,91
Expectativa en 5 anys	3,63	3,20	3,15	3,11	3,33	3,77
En microempreses						
Mitjana	100,0%	92,6%	100,0%	97,2%	98,2%	93,5%
Expectativa en 5 anys	100,0%	80,0%	88,2%	89,1%	93,8%	89,0%
En autònoms						
Mitjana	17,5%	37,0%	37,8%	38,9%	31,3%	27,0%
Expectativa en 5 anys	12,2%	10,0%	41,2%	30,9%	22,9%	20,3%
Any 2007						
Nombre de treballadors						
Mitjana	4,27	6,41	1,14	2,09	1,86	3,68
Expectativa en 5 anys	5,95	11,62	1,82	8,73	7,72	5,44
En microempreses						
Mitjana	86,4%	88,2%	100,0%	91,5%	89,9%	91,5%
Expectativa en 5 anys	81,0%	69,2%	100,0%	78,4%	79,3%	88,5%
En autònoms						
Mitjana	9,1%	41,2%	57,1%	46,8%	34,8%	33,8%
Expectativa en 5 anys	9,5%	15,4%	45,5%	24,3%	19,0%	36,3%
Any 2006						
Nombre de treballadors						
Mitjana	2,53	1,39	1,96	1,63	1,76	4,24
Expectativa en 5 anys	3,00	2,86	4,27	3,49	3,43	3,96
En microempreses						
Mitjana	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	90,6%
Expectativa en 5 anys	100,0%	100,0%	90,2%	96,0%	96,5%	91,2%
En autònoms						
Mitjana	21,1%	50,0%	24,0%	39,1%	36,6%	31,3%
Expectativa en 5 anys	13,3%	19,0%	4,9%	13,0%	13,0%	32,7%

1. Inclou emprenedors naixents i nous emprenedors.

Taula A5.4 Activitat exportadora en els nous empresaris catalans

	Emprenedor naixent	Empresari novell	Empresari júnior	Nou emprenedor	Emprenedor en fase inicial	Empresari consolidat
Any 2010						
Exporta	28,9	28,2	26,3	26,3	27,5	19,1
Entre 1% - 25%	23,7	28,2	18,4	21,1	22,3	14,9
Entre 25% - 75%	2,1	0,0	2,6	1,8	1,9	1,8
Entre 75% - 100%	3,1	0,0	5,3	3,5	3,3	2,5
No exporta	71,1	71,8	73,7	73,7	72,5	80,9
Any 2009						
Exporta	22,4	12,5	32,4	21,7	22,0	20,6
Entre 1% - 25%	8,0	5,0	20,6	12,6	10,4	13,3
Entre 25% - 75%	10,6	7,5	5,9	6,6	8,5	3,1
Entre 75% - 100%	3,8	0,0	5,9	2,5	3,1	4,2
No exporta	77,6	87,5	67,6	78,3	78,0	79,4
Any 2008						
Exporta	51,5	60,0	46,3	56,0	53,6	37,7
Entre 1% - 25%	24,8	29,1	34,1	31,9	28,0	27,7
Entre 25% - 75%	11,4	20,9	12,2	16,9	13,9	7,8
Entre 75% - 100%	15,3	10,0	0,0	7,2	11,6	2,2
No exporta	48,5	40,0	53,7	44,0	46,4	62,3
Any 2007						
Exporta	50,6	55,2	33,3	51,8	51,4	38,3
Entre 1% - 25%	29,9	29,9	20,0	27,7	28,6	26,6
Entre 25% - 75%	13,0	11,9	6,7	10,8	12,4	5,1
Entre 75% - 100%	7,8	13,4	6,7	13,3	10,4	6,6
No exporta	49,4	44,8	66,7	48,2	48,6	61,7
Any 2006						
Exporta	44,6	42,3	44,0	43,0	43,8	32,5
Entre 1% - 25%	17,7	29,9	30,0	30,1	24,1	20,5
Entre 25% - 75%	18,9	5,1	14,0	7,5	13,0	9,0
Entre 75% - 100%	8,0	7,3	0,0	5,4	6,6	3,0
No exporta	55,4	57,7	56,0	57,0	56,2	67,5
* Valors expressats en percentatges per a cada tipus d'emprenedor i cada any. 1. Inclou emprenedors naixents i nous emprenedors.						

Taula A5.5 Nivell d'innovació de producte entre els empresaris catalans

	Emprenedor naixent	Empresari novell	Empresari júnior	Nou emprenedor	Emprenedor en fase inicial	Empresari consolidat
Any 2010						
Completament innovadora	9,8	0,0	10,5	7,0	8,3	7,8
Mitjanament innovadora	23,5	10,3	18,4	15,8	19,4	7,6
No innovadora	66,7	89,7	71,1	77,2	72,2	84,6
Any 2009						
Completament innovadora	12,7	21,3	10,4	16,5	14,6	10,6
Mitjanament innovadora	17,5	13,8	11,9	12,7	15,1	6,5
No innovadora	69,8	65,0	77,6	70,8	70,3	82,9
Any 2008						
Completament innovadora	10,7	32,5	17,0	28,3	18,9	7,1
Mitjanament innovadora	30,8	13,3	27,7	16,5	24,2	22,4
No innovadora	58,5	54,2	55,3	55,2	56,9	70,5
Any 2007						
Completament innovadora	25,3	15,7	18,8	15,3	20,3	12,4
Mitjanament innovadora	25,3	24,3	12,5	22,4	23,7	23,9
No innovadora	49,4	60,0	68,8	62,4	56,0	63,7
Any 2006						
Completament innovadora	16,4	20,4	3,8	16,4	16,4	8,6
Mitjanament innovadora	28,4	28,6	21,2	26,4	27,3	24,1
No innovadora	55,2	51,0	75,0	57,2	56,3	67,3
* Valors expressats en percentatges per a cada tipus d'emprenedor i cada any. 1. Inclou emprenedors naixents i nous emprenedors.						

Taula A5.6 Ús de tecnologies entre els empresaris catalans

	Emprenedor naixent	Empresari novell	Empresari júnior	Nou emprenedor	Emprenedor en fase inicial	Empresari consolidat
Any 2010						
Completament innovadora	9,8	0,0	10,5	7,0	8,3	7,8
Mitjanament innovadora	23,5	10,3	18,4	15,8	19,4	7,6
No innovadora	66,7	89,7	71,1	77,2	72,2	84,6
Any 2009						
Completament innovadora	12,7	21,3	10,4	16,5	14,6	10,6
Mitjanament innovadora	17,5	13,8	11,9	12,7	15,1	6,5
No innovadora	69,8	65,0	77,6	70,8	70,3	82,9
Any 2008						
Completament innovadora	10,7	32,5	17,0	28,3	18,9	7,1
Mitjanament innovadora	30,8	13,3	27,7	16,5	24,2	22,4
No innovadora	58,5	54,2	55,3	55,2	56,9	70,5
Any 2007						
Completament innovadora	25,3	15,7	18,8	15,3	20,3	12,4
Mitjanament innovadora	25,3	24,3	12,5	22,4	23,7	23,9
No innovadora	49,4	60,0	68,8	62,4	56,0	63,7
Any 2006						
Completament innovadora	16,4	20,4	3,8	16,4	16,4	8,6
Mitjanament innovadora	28,4	28,6	21,2	26,4	27,3	24,1
No innovadora	55,2	51,0	75,0	57,2	56,3	67,3
* Valors expressats en percentatges per a cada tipus d'emprenedor i cada any. 1. Inclou emprenedors naixents i nous emprenedors.						

Taula A6.1 Nivell d'educació formal dels emprenedors. Entorn rural/urbà (Catalunya)

	Tota la població		Emprenedor potencial		Emprenedor naixent		Nou emprenedor		Emprenedor en fase inicial		Empresari consolidat		Total Empresaris		Exempresari	
	Rural	Urbà	Rural	Urbà	Rural	Urbà	Rural	Urbà	Rural	Urbà	Rural	Urbà	Rural	Urbà	Rural	Urbà
2010																
Sense estudis	11,3	6,6	0,0	1,4	20,0	1,1	0,0	4,2	7,1	3,2	11,9	7,0	9,7	6,4	0,0	12,8
Primària	43,4	33,1	57,1	38,8	0,0	22,5	50,0	26,3	32,1	24,7	48,8	30,4	49,5	29,6	0,0	21,3
Secundària	9,6	11,5	19,0	13,1	60,0	5,6	11,1	12,6	28,6	9,1	3,6	11,5	4,9	11,7	100,0	25,5
Estudis superiors	35,7	48,7	23,8	46,7	20,0	70,8	38,9	56,8	32,1	62,9	35,7	51,1	35,9	52,3	0,0	40,4
2009																
Sense estudis	14,3	9,5	0,0	7,0	0,0	3,0	22,9	15,0	15,7	8,5	11,0	11,1	13,6	12,3	0,0	2,0
Primària	29,7	29,2	12,0	23,4	0,0	15,9	14,3	27,4	9,8	21,1	31,9	28,1	27,2	27,9	50,0	33,3
Secundària	22,4	18,8	12,0	11,1	25,0	22,7	11,4	5,3	15,7	15,0	29,7	13,4	24,8	10,9	16,7	19,6
Estudis superiors	33,6	42,5	76,0	58,5	75,0	58,3	51,4	52,2	58,8	55,3	27,5	47,4	34,4	48,9	33,3	45,1
2006																
Sense estudis	2,5	2,5	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Primària	36,4	36,4	41,4	41,4	38,8	38,8	54,8	54,8	45,6	45,6	38,4	38,4	41,7	41,7	19,0	19,0
Secundària	19,2	19,2	0,0	0,0	36,7	36,7	0,0	0,0	20,0	20,0	20,9	20,9	15,7	15,7	23,8	23,8
Estudis superiors	41,9	41,9	58,6	58,6	24,5	24,5	45,2	45,2	34,4	34,4	40,7	40,7	42,5	42,5	57,1	57,1

* Valors expressats en percentatges per a cada tipus d'emprenedor i cada any.
1. Inclou emprenedors naixents i nous emprenedors.

Taula A6.2 Renda anual dels emprenedors. Entorn rural/urbà (Catalunya)

	Tota la població		Emprenedor potencial		Emprenedor naixent		Nou emprenedor		Emprenedor en fase inicial		Empresari consolidat		Total Empresaris		Exempresari	
	Rural	Urbà	Rural	Urbà	Rural	Urbà	Rural	Urbà	Rural	Urbà	Rural	Urbà	Rural	Urbà	Rural	Urbà
2010																
Fins a 20.000 €	45,0	40,9	21,1	36,8	0,0	22,9	83,3	37,0	55,6	28,0	31,8	30,1	41,8	31,3	100,0	61,3
20.001-40.000 €	45,3	43,9	63,2	45,5	66,7	50,0	16,7	33,3	33,3	44,0	47,7	43,2	41,8	41,5	0,0	19,4
Més de 40.000 €	9,7	15,2	15,8	17,7	33,3	27,1	0,0	29,6	11,1	28,0	20,5	26,7	16,4	27,3	0,0	19,4
40.001-60.000 €	8,9	9,0	15,8	7,7	33,3	8,3	0,0	14,8	11,1	10,7	20,5	17,1	16,4	16,5	0,0	12,9
60.001-100.000 €	0,8	5,1	0,0	5,0	0,0	0,0	0,0	14,8	0,0	5,3	0,0	9,6	0,0	10,8	0,0	6,5
Més de 100.000 €	0,0	1,1	0,0	5,0	0,0	18,8	0,0	0,0	0,0	12,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
2009																
Fins a 20.000 €	48,6	39,5	71,4	20,7	76,9	31,5	66,7	40,0	20,8	34,7	35,3	27,0	28,9	31,2	75,0	41,2
20.001-40.000 €	44,9	43,9	28,6	46,6	23,1	44,6	33,3	23,6	79,2	36,7	50,0	51,8	60,0	43,2	0,0	38,2
Més de 40.000 €	6,5	16,6	0,0	32,8	0,0	23,9	0,0	36,4	0,0	28,6	14,7	21,3	11,1	25,6	25,0	20,6
40.001-60.000 €	5,4	10,0	0,0	16,4	0,0	16,3	0,0	18,2	0,0	17,0	5,9	3,5	4,4	7,5	0,0	11,8
60.001-100.000 €	0,3	5,5	0,0	9,5	0,0	1,1	0,0	10,9	0,0	5,4	2,9	17,0	2,2	15,6	25,0	8,8
Més de 100.000 €	0,9	1,1	0,0	6,9	0,0	6,5	0,0	7,3	0,0	6,1	5,9	0,7	4,4	2,5	0,0	0,0
2006																
Fins a 20.000 €	34,0	34,0	35,0	35,0	33,3	33,3	26,7	26,7	30,6	30,6	26,1	26,1	26,3	26,3	66,7	66,7
20.001-40.000 €	48,2	48,2	55,0	55,0	45,2	45,2	53,3	53,3	48,6	48,6	37,7	37,7	41,1	41,1	33,3	33,3
Més de 40.000 €	17,8	17,8	10,0	10,0	21,4	21,4	20,0	20,0	20,8	20,8	36,2	36,2	32,6	32,6	0,0	0,0

* Valors expressats en percentatges per a cada tipus d'emprenedor i cada any.
1. Inclou emprenedors naixents i nous emprenedors.
2. Les dades disponibles per a l'any 2007 no permeten una desagregació del nivell de renda familiar més gran.

Taula A6.3 Ocupació dels emprenedors. Entorn rural/urbà (Catalunya)

	Tota la població		Emprenedor potencial		Emprenedor naixent		Nou emprenedor		Emprenedor en fase inicial		Empresari consolidat		Total Empresaris		Exempresari	
	Rural	Urbà	Rural	Urbà	Rural	Urbà	Rural	Urbà	Rural	Urbà	Rural	Urbà	Rural	Urbà	Rural	Urbà
2010																
Treballador/a	73,8	65,4	68,2	69,9	100,0	86,2	100,0	100,0	100,0	93,3	100,0	98,1	100,0	98,5	0,0	39,1
Jubilat/ada	4,5	5,3	0,0	1,4	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	2,2
Tasques de la llar	7,3	8,0	0,0	3,1	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,6	0,0	0,5	66,7	6,5
Estudiant	3,4	6,6	0,0	4,8	0,0	3,4	0,0	0,0	0,0	1,7	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	8,7
Aturat/ada	10,9	14,8	31,8	20,9	0,0	10,3	0,0	0,0	0,0	5,0	0,0	1,3	0,0	1,0	33,3	43,5
2009																
Treballador/a	65,0	64,5	54,2	64,0	100,0	79,5	100,0	100,0	100,0	89,0	100,0	98,8	100,0	99,2	66,7	58,8
Jubilat/ada	5,9	6,2	0,0	1,7	0,0	0,8	0,0	0,0	0,0	0,4	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	7,8
Tasques de la llar	11,7	8,9	0,0	2,3	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	3,9
Estudiant	9,2	7,1	29,2	6,4	0,0	3,0	0,0	0,0	0,0	1,6	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Aturat/ada	8,2	13,2	16,7	25,6	0,0	16,7	0,0	0,0	0,0	9,0	0,0	1,2	0,0	0,8	33,3	29,4
2006																
Treballador/a	72,3	73,0	89,3	76,2	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	71,4	69,0
Jubilat/ada	5,2	5,9	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	19,0	10,3
Tasques de la llar	14,1	9,7	0,0	4,3	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	9,5	13,8
Estudiant	5,4	5,3	0,0	9,1	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Aturat/ada	3,0	6,1	10,7	10,4	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	6,9

* Valors expressats en percentatges per a cada tipus d'emprenedor i cada any.
1. Inclou emprenedors naixents i nous emprenedors.

Taula A6.4 Distribució per gènere dels emprenedors. Entorn rural/urbà (Catalunya)

	Tota la població		Emprenedor potencial		Emprenedor naixent		Nou emprenedor		Emprenedor en fase inicial		Empresari consolidat		Total Empresaris		Exempresari	
	Rural	Urbà	Rural	Urbà	Rural	Urbà	Rural	Urbà	Rural	Urbà	Rural	Urbà	Rural	Urbà	Rural	Urbà
2010																
Home	55,2	51,5	72,7	52,9	50,0	64,1	89,5	63,2	75,9	63,6	80,0	59,7	81,7	60,5	0,0	66,7
Dona	44,8	48,5	27,3	47,1	50,0	35,9	10,5	36,8	24,1	36,4	20,0	40,3	18,3	39,5	100,0	33,3
2009																
Home	50,3	51,3	91,7	73,8	40,0	68,2	47,1	53,1	46,0	61,2	72,5	71,1	65,9	65,6	100,0	47,1
Dona	49,7	48,7	8,3	26,2	60,0	31,8	52,9	46,9	54,0	38,8	27,5	28,9	34,1	34,4	0,0	52,9
2006																
Home	49,9	50,4	64,3	61,6	72,9	57,0	43,9	65,4	59,6	61,8	74,7	72,2	64,8	68,9	64,8	69,0
Dona	50,1	49,6	35,7	38,4	27,1	43,0	56,1	34,6	40,4	38,2	25,3	27,8	35,2	31,1	35,2	31,0

* Valors expressats en percentatges per a cada tipus d'emprenedor i cada any.
1. Inclou emprenedors naixents i nous emprenedors.

Taula A6.5 Edat dels emprenedors. Entorn rural/urbà (Catalunya)

	Tota la població		Emprenedor potencial		Emprenedor naixent		Nou emprenedor		Emprenedor en fase inicial		Empresari consolidat		Total Empresaris		Exempresari	
	Rural	Urbà	Rural	Urbà	Rural	Urbà	Rural	Urbà	Rural	Urbà	Rural	Urbà	Rural	Urbà	Rural	Urbà
2010																
18-24 anys	8,1	11,3	14,3	12,5	30,0	6,5	0,0	0,0	10,3	3,2	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	8,3
25-34 anys	23,0	28,3	47,6	40,7	0,0	44,6	36,8	37,2	24,1	41,0	11,9	22,0	16,5	25,7	0,0	20,8
35-44 anys	27,0	25,6	28,6	25,8	40,0	30,4	47,4	48,9	44,8	39,4	28,6	29,7	32,0	34,0	66,7	35,4
45-54 anys	24,0	19,0	4,8	14,2	30,0	14,1	15,8	9,6	20,7	11,7	28,6	29,1	26,2	24,4	33,3	22,9
55-64 anys	17,9	15,8	4,8	6,8	0,0	4,3	0,0	4,3	0,0	4,8	31,0	19,2	25,2	15,9	0,0	12,5
Mitjana (anys)	41,9	39,8	33,6	35,8	36,9	35,4	37,4	37,1	37,3	36,4	47,1	41,6	45,1	40,7	44,3	40,0
2009																
18-24 anys	10,8	11,8	29,2	11,6	0,0	11,4	14,7	0,0	10,0	6,1	0,0	1,2	4,0	0,8	0,0	0,0
25-34 anys	20,5	28,0	16,7	50,6	25,0	45,5	11,8	50,4	16,0	47,8	4,4	18,9	6,4	28,6	0,0	17,3
35-44 anys	26,2	24,9	29,2	25,0	43,8	23,5	35,3	29,2	38,0	26,5	37,8	30,7	36,8	30,2	50,0	42,3
45-54 anys	26,1	18,9	25,0	8,7	31,3	11,4	26,5	17,7	28,0	13,9	32,2	29,1	30,4	25,6	33,3	32,7
55-64 anys	16,4	16,4	0,0	4,1	0,0	8,3	11,8	2,7	8,0	5,7	25,6	20,1	22,4	14,7	16,7	7,7
Mitjana (anys)	41,7	39,8	35,3	32,9	39,9	36,4	40,7	36,6	40,4	36,5	48,2	43,5	46,2	41,3	48,3	42,0
2006																
18-24 anys	9,1	12,3	27,6	22,4	0,0	5,9	4,9	3,1	2,3	4,1	5,7	0,0	5,5	1,6	9,5	0,0
25-34 anys	24,6	25,7	34,5	43,6	27,1	43,7	31,7	43,4	29,5	43,7	8,0	14,5	15,6	28,9	33,3	0,0
35-44 anys	26,1	24,1	31,0	16,4	31,3	24,4	31,7	25,2	31,8	24,9	35,6	30,8	35,2	28,6	19,0	31,0
45-54 anys	23,0	20,2	6,9	16,4	25,0	18,5	19,5	23,9	21,6	21,5	33,3	31,4	28,1	27,7	28,6	27,6
55-64 anys	17,1	17,7	0,0	1,2	16,7	7,4	12,2	4,4	14,8	5,8	17,2	23,3	15,6	13,2	9,5	41,4
Mitjana (anys)	41,3	40,4	32,0	33,1	43,2	37,6	41,0	38,4	39,5	37,7	45,4	45,6	43,6	41,8	31,8	47,6
* Valors expressats en percentatges per a cada tipus d'emprenedor i cada any.																
1. Inclou emprenedors naixents i nous emprenedors.																

Taula A6.6 Entorn social i procés emprenedor. Entorn rural/urbà (Catalunya)

	Catalunya		
	Any	Rural	Urbà
Percep oportunitats de negoci en els pròxims 6 mesos	2010	18,7	19,9
	2009	13,6	18,2
	2006	28,2	35,5
Percep que té les habilitats pròpies necessàries per crear una empresa	2010	53,7	54,2
	2009	59,3	51,4
	2006	50,4	49,4
Ha conegut un emprenedor en els últims dos anys	2010	36,0	32,5
	2009	31,9	28,3
	2006	36,5	33,9
La por del fracàs és un obstacle per crear una empresa	2010	42,4	42,0
	2009	42,3	46,0
	2006	45,1	42,9
Posar en marxa un negoci és una bona elecció professional	2010	68,0	65,7
	2009	57,5	65,8
	2006	66,1	70,7
La creació reeixida d'una empresa proporciona estatus social	2010	59,3	58,8
	2009	58,7	58,9
	2006	58,6	56,2

Taula A6.7 Ocupació creada pels emprenedors. Entorn rural/urbà (Catalunya)

	Emprenedor naixent		Empresari novell		Empresari juny		Nou emprenedor		Emprenedor en fase inicial		Empresari consolidat		Total Empresaris	
	Rural	Urbà	Rural	Urbà	Rural	Urbà	Rural	Urbà	Rural	Urbà	Rural	Urbà	Rural	Urbà
Nombre de treballadors														
2010	0,8	0,5	0,0	0,4	1,9	0,4	2,3	0,6	1,6	0,5	0,6	0,3	0,7	0,3
Expectativa en 5 anys	0,3	0,6	0,0	0,4	0,2	0,6	0,3	0,2	0,3	0,3	0,7	0,6	0,5	0,6
Microempreses														
2010	100%	95,2%	100%	94,3%	100%	96,4%	100%	95,6%	100%	95,5%	98,8%	95,1%	99,0%	95,2%
Expectativa en 5 anys	100%	100%	100%	85,7%	81,8%	95,2%	85,7%	91,5%	87,5%	94,2%	100%	92,6%	97,5%	92,3%
Autònoms														
2010	60,0%	50,0%	100%	54,3%	66,7%	52,7%	72,2%	52,7%	69,6%	51,9%	31,0%	42,7%	38,2%	45,0%
Expectativa en 5 anys	0,0%	48,5%	100%	3,6%	18,2%	47,6%	35,7%	31,0%	31,3%	36,5%	30,8%	40,9%	30,9%	38,7%
Nombre de treballadors														
2009	0,4	0,3	0,3	0,8	0,6	0,6	0,4	0,7	0,4	0,4	0,7	0,2	0,5	0,2
Expectativa en 5 anys	0,3	0,3	0,2	0,2	0,5	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,6	0,2	0,5	0,2
Microempreses														
2009	100%	88,5%	83,3%	100%	100%	96,1%	90,9%	98,1%	93,0%	94,5%	97,8%	86,6%	96,0%	89,9%
Expectativa en 5 anys	100%	89,5%	66,7%	91,8%	90,9%	95,7%	76,0%	93,6%	82,4%	92,1%	100%	87,3%	94,2%	89,4%
Autònoms														
2009	0,0%	23,0%	16,7%	28,3%	60,0%	17,6%	36,4%	23,1%	27,9%	23,0%	36,0%	20,9%	35,5%	21,5%
Expectativa en 5 anys	0,0%	12,3%	13,3%	10,2%	63,6%	12,8%	32,0%	10,6%	23,5%	11,3%	35,1%	17,5%	34,0%	15,6%
Nombre d'empleats														
2006	0,5	0,3	1,7	0,6	0,5	0,5	1,0	0,5	0,8	0,5	0,3	0,2	0,4	0,3
Expectativa en 5 anys	0,4	0,3	0,9	0,3	0,8	0,2	0,9	0,2	0,7	0,2	0,3	0,3	0,4	0,2
Microempreses														
2006	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	95,3%	87,9%	96,5%	92,4%
Expectativa en 5 anys	100%	100%	100%	100%	100%	87,9%	100%	94,8%	100%	95,3%	94,7%	90,7%	96,0%	92,1%
Autònoms														
2006	25,0%	18,2%	65,0%	43,5%	0,0%	30,0%	44,8%	37,6%	40,5%	35,4%	35,3%	28,9%	38,3%	30,9%
Expectativa en 5 anys	0,0%	22,2%	33,3%	14,6%	0,0%	6,1%	23,1%	10,4%	18,8%	11,6%	30,7%	34,3%	26,7%	25,2%

Taula A6.8 Activitat exportadora dels emprenedors. Entorn rural/urbà (Catalunya)

	Emprenedor naixent		Nou emprenedor		Emprenedor en fase inicial		Empresari consolidat		Total Empresaris	
	Rural	Urbà	Rural	Urbà	Rural	Urbà	Rural	Urbà	Rural	Urbà
2010										
Exporta	50,0	28,8	31,6	27,2	37,9	27,9	13,1	19,8	16,5	21,5
Entre 1% - 25%	50,0	22,5	31,6	20,7	37,9	21,5	13,1	14,5	16,5	15,9
Entre 25% - 75%	0,0	2,5	0,0	2,2	0,0	2,3	0,0	2,0	0,0	2,0
Entre 75% - 100%	0,0	3,8	0,0	4,3	0,0	4,1	0,0	3,3	0,0	3,5
No exporta	50,0	71,3	68,4	72,8	62,1	72,1	86,9	80,2	83,5	78,5
2009										
Exporta	0,0	26,3	5,7	27,0	4,0	26,6	18,2	20,8	14,6	22,8
Entre 1% - 25%	0,0	9,3	5,7	14,4	4,0	11,8	8,0	14,0	7,3	14,1
Entre 25% - 75%	0,0	12,7	0,0	9,0	0,0	10,9	3,4	3,4	2,4	5,2
Entre 75% - 100%	0,0	4,2	0,0	3,6	0,0	3,9	6,8	3,4	4,9	3,5
No exporta	100,0	73,7	94,3	73,0	96,0	73,4	81,8	79,2	85,4	77,2
2006										
Exporta	28,3	50,0	41,0	42,8	34,1	46,1	34,6	32,0	36,7	37,3
Entre 1% - 25%	13,0	19,0	28,2	29,7	20,0	24,7	21,0	21,1	23,3	25,3
Entre 25% - 75%	6,5	23,0	5,1	8,3	5,9	15,1	8,6	9,5	7,5	8,9
Entre 75% - 100%	8,7	7,9	7,7	4,8	8,2	6,3	4,9	1,4	5,8	3,1
No exporta	71,7	50,0	59,0	57,2	65,9	53,9	65,4	68,0	63,3	62,7

* Valors expressats en percentatges per a cada tipus d'emprenedor i cada any.
1. Inclou emprenedors naixents i nous emprenedors.

Taula A6.9 Innovació entre els emprenedors. Entorn rural/urbà (Catalunya)

	Emprenedor naixent		Nou emprenedor		Emprenedor en fase inicial		Empresari consolidat		Total Empresaris	
	Rural	Urbà	Rural	Urbà	Rural	Urbà	Rural	Urbà	Rural	Urbà
Nivell d'innovació										
2010										
Completament innovadora	10,0	9,4	10,5	6,5	10,3	7,9	10,6	7,2	10,6	7,1
Mitjanament innovadora	0,0	28,2	21,1	15,2	13,8	21,5	11,8	6,9	13,5	8,8
No innovadora	90,0	62,4	68,4	78,3	75,9	70,6	77,6	85,9	76,0	84,1
2009										
Completament innovadora	13,3	13,4	25,7	14,4	22,0	13,9	12,1	10,2	15,9	11,5
Mitjanament innovadora	0,0	15,7	5,7	15,3	4,0	15,5	6,6	5,7	6,3	8,7
No innovadora	86,7	70,9	68,6	70,3	74,0	70,6	81,3	84,0	77,8	79,7
2006										
Completament innovadora	18,4	15,9	14,6	16,0	16,7	16,0	13,8	5,9	14,1	11,0
Mitjanament innovadora	20,4	31,8	14,6	29,5	17,8	30,6	23,0	25,0	20,3	27,3
No innovadora	61,2	52,3	70,7	54,5	65,6	53,5	63,2	69,1	65,6	61,7
Ús de noves tecnologies										
2010										
Tecnologia nova (menys d'1 any)	30,0	2,3	0,0	7,7	10,3	5,1	2,4	3,3	1,9	4,3
Tecnologia recent (d'1 a 5 anys)	0,0	20,9	0,0	5,5	0,0	13,0	0,0	10,9	0,0	9,6
Tecnologia antiga (més de 5 anys)	70,0	76,7	100,0	86,8	89,7	81,9	97,6	85,9	98,1	86,1
2009										
Tecnologia nova (menys d'1 any)	0,0	0,0	5,7	4,5	4,0	2,1	2,2	1,6	3,2	2,5
Tecnologia recent (d'1 a 5 anys)	0,0	11,8	11,4	8,1	8,0	10,1	3,3	6,5	5,6	7,0
Tecnologia antiga (més de 5 anys)	100,0	88,2	82,9	87,4	88,0	87,8	94,5	91,8	91,3	90,4
2006										
Tecnologia nova (menys d'1 any)	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Tecnologia recent (d'1 a 5 anys)	12,2	8,3	33,3	25,5	22,0	17,6	42,5	24,8	39,5	25,2
Tecnologia antiga (més de 5 anys)	87,8	91,7	66,7	74,5	78,0	82,4	57,5	75,2	60,5	74,8
Nivell tecnològic del sector										
2010										
Baix	100,0	77,6	100,0	85,9	100,0	81,9	96,4	86,5	97,1	86,4
Mitjà	0,0	20,0	0,0	14,1	0,0	16,9	3,6	12,2	2,9	12,6
Alt	0,0	2,4	0,0	0,0	0,0	1,1	0,0	1,3	0,0	1,0
2009										
Baix	100,0	96,9	91,4	95,5	94,0	96,2	96,7	94,7	95,2	94,9
Mitjà	0,0	3,1	8,6	4,5	6,0	3,8	3,3	5,3	4,8	5,1
Alt	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
2006										
Baix	93,8	98,5	95,1	84,2	94,4	90,7	97,7	88,2	96,9	86,2
Mitjà	0,0	1,5	0,0	4,4	0,0	3,1	0,0	5,2	0,0	4,8
Alt	6,3	0,0	4,9	11,4	5,6	6,2	2,3	6,5	3,1	9,0
* Valors expressats en percentatges per a cada tipus d'emprenedor i cada any.										
1. Inclou emprenedors naixents i nous emprenedors.										

Taula A6.10 Expansió de mercat entre els emprenedors. Entorn rural/urbà (Catalunya)

	Emprenedor naixent		Nou emprenedor		Emprenedor en fase inicial		Empresari consolidat		Total Empresaris	
	Rural	Urbà	Rural	Urbà	Rural	Urbà	Rural	Urbà	Rural	Urbà
2010										
Sense expansió	36,4	57,6	78,9	76,9	63,3	67,6	76,2	83,2	76,7	81,7
Certa expansió sense noves tecnologies	36,4	40,0	21,1	15,4	26,7	27,3	21,4	13,5	21,4	14,0
Certa expansió emprant noves tecnologies	27,3	0,0	0,0	7,7	10,0	4,0	2,4	3,3	1,9	4,3
Profunda expansió de mercat	0,0	2,4	0,0	0,0	0,0	1,1	0,0	0,0	0,0	0,0
2009										
Sense expansió	60,0	69,0	68,6	76,6	66,0	72,6	75,8	83,3	73,8	81,2
Certa expansió sense noves tecnologies	40,0	31,0	25,7	18,9	30,0	25,3	22,0	15,1	23,0	16,3
Certa expansió emprant noves tecnologies	0,0		0,0	4,5	0,0	2,1	2,2	0,8	3,2	2,0
Profunda expansió de mercat	0,0	0,0	5,7	0,0	4,0	0,0	0,0	0,8	0,0	0,6
2006										
Sense expansió	58,3	65,4	68,3	75,2	62,9	70,7	69,8	81,0	69,3	78,1
Certa expansió sense noves tecnologies	41,7	34,6	31,7	24,8	37,1	29,3	30,2	19,0	30,7	21,9
Certa expansió emprant noves tecnologies	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Profunda expansió de mercat	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0

* Valors expressats en percentatges per a cada tipus d'emprenedor i cada any.

1. Inclou emprenedors naixents i nous emprenedors.

Taula A6.11 Nivell de competència entre els emprenedors. Entorn rural/urbà (Catalunya)

	Emprenedor naixent		Nou emprenedor		Emprenedor en fase inicial		Empresari consolidat		Total Empresaris	
	Rural	Urbà	Rural	Urbà	Rural	Urbà	Rural	Urbà	Rural	Urbà
2010										
Alt	11,1	44,7	78,9	78,0	57,1	61,9	59,5	70,0	63,1	71,8
Mitjà	66,7	34,1	21,1	16,5	35,7	25,0	39,3	22,8	35,9	21,3
Baix	22,2	21,2	0,0	5,5	7,1	13,1	1,2	7,3	1,0	6,9
2009										
Alt	20,0	62,7	34,3	63,6	30,0	63,1	63,7	67,6	55,6	66,4
Mitjà	53,3	30,2	45,7	32,7	48,0	31,4	31,9	29,5	35,7	30,5
Baix	26,7	7,1	20,0	3,6	22,0	5,5	4,4	2,9	8,7	3,1
2006										
Alt	44,9	60,6	58,5	69,4	51,1	65,4	62,8	68,8	61,4	69,1
Mitjà	24,5	28,8	29,3	26,8	26,7	27,7	25,6	24,7	26,8	25,7
Baix	30,6	10,6	12,2	3,8	22,2	6,9	11,6	6,5	11,8	5,1

* Valors expressats en percentatges per a cada tipus d'emprenedor i cada any.
1. Inclou emprenedors naixents i nous emprenedors.

Taula A6.12 Distribució dels emprenedors per sector d'activitat. Entorn rural/urbà (Catalunya)

	Emprenedor naixent		Nou emprenedor		Emprenedor en fase inicial		Empresari consolidat		Total Empresaris	
	Rural	Urbà	Rural	Urbà	Rural	Urbà	Rural	Urbà	Rural	Urbà
2010										
Extractiu	60,0	2,4	10,5	0,0	27,6	1,2	29,8	8,4	26,2	6,5
Transformador	0,0	18,1	42,1	44,3	27,6	31,6	34,5	27,4	35,9	31,3
Serveis a empreses	0,0	34,9	21,1	20,5	13,8	27,5	6,0	28,8	8,7	26,9
Orientat al consum	40,0	44,6	26,3	35,2	31,0	39,8	29,8	35,5	29,1	35,4
2009										
Extractiu	0,0	5,9	17,1	0,0	12,0	3,1	49,5	8,5	40,5	5,8
Transformador	0,0	22,9	25,7	31,8	18,0	27,2	26,4	36,6	26,2	35,1
Serveis a empreses	0,0	11,9	14,3	16,4	10,0	14,0	3,3	13,6	6,3	14,5
Orientat al consum	100,0	59,3	42,9	51,8	60,0	55,7	20,9	41,3	27,0	44,6
2006										
Extractiu	20,8	0,0	22,0	0,0	21,3	0,0	17,4	6,0	18,9	2,9
Transformador	27,1	24,4	34,1	45,2	30,3	35,9	52,3	44,3	46,5	44,8
Serveis a empreses	12,5	26,0	24,4	28,7	18,0	27,5	17,4	17,4	19,7	23,2
Orientat al consum	39,6	49,6	19,5	26,1	30,3	36,6	12,8	32,2	15,0	29,1

* Valors expressats en percentatges per a cada tipus d'emprenedor i cada any.
1. Inclou emprenedors naixents i nous emprenedors.

ÍNDIX DE TAULES DE L'ANNEX

Taula A3.1.	Distribució de gènere en les diferents etapes del procés emprenedor a Catalunya.....	111
Taula A3.2.	Edat de l'emprenedor català.....	112
Taula A3.3.	Nivell educatiu de l'emprenedor català.....	113
Taula A3.4.	Nivell d'ingressos de l'emprenedor català.....	114
Taula A3.5.	Situació laboral de l'emprenedor català.....	115
Taula A4.1.	Percepció d'oportunitats de negoci en els pròxims 6 mesos a Catalunya.....	116
Taula A4.2.	L'entorn social i el procés emprenedor a Catalunya.....	117
Taula A5.1.	Distribució dels empresaris catalans per sector d'activitat.....	118
Taula A5.2.	Nivell tecnològic del sector dels empresaris catalans.....	119
Taula A5.3.	Ocupació creada pels nous empresaris catalans.....	120
Taula A5.4.	Activitat exportadora en els nous empresaris catalans.....	121
Taula A5.5.	Nivell d'innovació de producte entre els empresaris catalans.....	122
Taula A5.6.	Ús de tecnologies entre els empresaris catalans.....	123
Taula A6.1.	Nivell d'educació formal dels emprenedors. Entorn rural/urbà (Catalunya).....	124
Taula A6.2.	Renda anual dels emprenedors. Entorn rural/urbà (Catalunya).....	125
Taula A6.3.	Ocupació dels emprenedors. Entorn rural/urbà (Catalunya).....	126
Taula A6.4.	Distribució per gènere dels emprenedors. Entorn rural/urbà (Catalunya).....	126
Taula A6.5.	Edat dels emprenedors. Entorn rural/urbà (Catalunya).....	127
Taula A6.6.	Entorn social i procés emprenedor. Entorn rural/urbà (Catalunya).....	128
Taula A6.7.	Ocupació creada pels emprenedors. Entorn rural/urbà (Catalunya).....	129
Taula A6.8.	Activitat exportadora dels emprenedors. Entorn rural/urbà (Catalunya).....	130
Taula A6.9.	Innovació entre els emprenedors. Entorn rural/urbà (Catalunya).....	131
Taula A6.10.	Expansió de mercat entre els emprenedors. Entorn rural/urbà (Catalunya).....	132
Taula A6.11.	Nivell de competència entre els emprenedors. Entorn rural/urbà (Catalunya).....	133
Taula A6.12.	Distribució dels emprenedors per sector d'activitat. Entorn rural/urbà (Catalunya).....	133

ÍNDEX DE FIGURES

Figura 1.1	Evolució dels motius que impulsen l'activitat emprenedora a Catalunya	23
Figura 1.2.	Motius de l'emprenedoria a Barcelona, Catalunya i la resta d'Espanya el 2010	23
Figura 1.3	L'activitat emprenedora en el món.....	27
Figura 1.4	L'activitat emprenedora a Europa.....	28
Figura 1.5	L'activitat emprenedora a Espanya	28
Figura 1.6	L'activitat emprenedora a Catalunya	29
Figura 2.1	La creació d'empreses. Proporció d'empresaris nous respecte del total d'empresaris naixents	34
Figura 2.2	Descomposició de la TAE en fase inicial a Catalunya en el període 2007-2010	35
Figura 2.3	Descomposició de la TAE en fase inicial a Barcelona en el període 2007-2010.....	35
Figura 2.4	Descomposició de la TAE en fase inicial a la resta d'Espanya en el període 2007-2010	36
Figura 2.5	Entrada de nous emprenedors	37
Figura 2.6	Descomposició de l'activitat empresarial a Catalunya en el període 2007-2010.....	37
Figura 2.7	Descomposició de l'activitat empresarial a Barcelona en el període 2007-2010.....	37
Figura 2.8	Descomposició de l'activitat empresarial a la resta d'Espanya en el període 2007-2010	38
Figura 2.9	Relleu de nous emprenedors (nous emprenedors respecte del total d'empresaris).....	38
Figura 2.10	Relleu d'empresaris nous (empresaris nous respecte del total d'empresaris)	39
Figura 2.11	Evolució de la taxa d'exempresaris (proporció de tancaments entre la població adulta).....	39
Figura 2.12	Regeneració empresarial (proporció d'individus que han tancat la seva empresa respecte del total d'emprenedors naixents).....	40
Figura 2.13	Flux net d'empresaris (nombre d'empresaris nous per cada nou exempresari)	41
Figura 2.14	Taxa de supervivència al cap de 2 anys	42
Figura 2.15	Taxa de supervivència al cap de 3 anys	43
Figura 3.1	Configuració de gènere en el procés emprenedor català.....	47
Figura 3.2	Participació femenina (percentatge) dins del procés emprenedor a Catalunya (període 2006-2010).....	49
Figura 3.3	Configuració d'edat de l'emprenedor català.....	51
Figura 3.4	Educació universitària entre els emprenedors a Catalunya.....	53
Figura 3.5	Nivell de renda entre els emprenedors a Catalunya.....	54
Figura 3.6	Transició cap a la supervivència	59
Figura 4.1	Percepció de l'oportunitat de negoci en el curt termini (ó mesos).....	65
Figura 4.2	Confiança en habilitats empresarials.....	66
Figura 4.3	Coneixement personal d'emprenedors recents	67
Figura 4.4	Por social al fracàs empresarial.....	68
Figura 4.5	Percepció de la creació d'empreses com una opció vàlida com a carrera professional	68
Figura 4.6	Valoració de la creació d'empreses en termes d'estatus social	69
Figura 5.1	Configuració sectorial de les noves empreses	73
Figura 5.2	Intensitat tecnològica de les noves empreses	74
Figura 5.3	Intensitat tecnològica al llarg del procés empresarial a Catalunya.....	74
Figura 5.4	Nombre de treballadors i expectatives de d'ocupació a les empreses catalanes.....	75
Figura 5.5	Internacionalització entre les noves empreses de Catalunya i Barcelona	76
Figura 5.6	Innovació de producte entre les noves empreses de Catalunya i Barcelona.....	77
Figura 5.7	Innovació de procés en les empreses catalanes	77

Figura 6.1	Proporció d'adults amb formació postsecundària en zones rurals i urbanes de Catalunya	88
Figura 6.2	Edat mitjana de l'individu involucrat en el procés empresarial en zones rurals i urbanes de Catalunya.....	88
Figura 6.3	Percepció social de l'emprenedoria en zones rurals i urbanes de Catalunya (valors expressats en %).....	91
Figura 6.4	Proporció d'activitat exportadora i d'expansió de mercat entre els emprenedors en fase inicial en zones rurals i urbanes de Catalunya	93
Figura 6.5	Distribució sectorial dels emprenedors en fase inicial en zones rurals i urbanes de Catalunya.....	94

RELACIÓ DELS EQUIPS INTEGRANTS DE LA XARXA GEM ESPANYA 2010

UNITAT	INSTITUCIÓ	MEMBRES	PATROCINADORS
Nacional	IE Business School	Juan José Güemes (Director GEM-Espanya) Alicia Caduras (Directora Tècnica GEM- Espanya) Rafael Pampillón Cristina Cruz Rachida Justo April Win Gema Molero (Administradora GEM- Espanya)	Fundación de Instituto de Empresa Dirección General de Política de la Pyme, Ministerio de Industria y Fomento
Andalusia	Universidad de Cádiz	José Ruiz Navarro (Director GEM-Andalusia) José Aurelio Medina José Daniel Lorenzo Antonio Rafael Ramos	Consejería de Innovación Ciencia y Empresa de la Junta de Andalucía Centro de Estudios Andaluces
Aragó	Universidad de Zaragoza	Lucio Fuentelsaz Lamata (Director GEM-Aragó) Cristina Bernad Morcate Elisabet Garrido Martínez Jaime Gómez Villascuerna Juan Pablo Maicas López Raquel Orcos Sánchez Raquel Ortega Lapiedra Sergio Palomas Doña	Gobierno de Aragón Instituto Aragonés de Fomento Consejo Aragonés de Cámaras de Comercio Universidad de Zaragoza
Astúries	Universidad de Oviedo	Enrique Loredó Fernández (Director GEM-Astúries) Manuel Porto García	Gobierno del Principado de Asturias
Canàries	Universidad de Las Palmas de Gran Canaria Universidad de La Laguna	Rosa M. Batista Canino (Directora GEM-Canàries) Alicia Bolívar Cruz Alicia Correa Rodríguez Desiderio García Almeida Ana L. González Pérez Esther Hormiga Pérez Pino Medina Brito Agustín Sánchez Medina Silvia Sosa Cabrera Domingo Verano Tacoronte	La Caja de Canarias Caja Canarias Gobierno de Canarias - Servicio Canario de Empleo Fondo Social Europeo

UNITAT	INSTITUCIÓ	MEMBRES	PATROCINADORS
Cantàbria	Universidad de Cantabria Cátedra Pyme de la Universidad de Cantabria	Francisco Javier Martínez García (Director GEM - Cantàbria) Ana Fernández Laviada (Coordinadora) Francisco M. Somohano Rodríguez (Coordinador) José Manuel Fernández Polanco Gemma Hernando Moliner María Concepción López Fernández Jose Manuel López Fernández Ana María Serrano Bedia	Santander Gobierno Regional de Cantabria. Consejería de Economía y Hacienda. Grupo SODERCAN Fundación UCEIF
Catalunya	Institut d'Estudis Regionals i Metropolitans de Barcelona Universitat Autònoma de Barcelona	Yancy Vaillant (Director GEM-Catalunya) Carlos Guallarte (Director GEM-Catalunya) Esteban Lafuente (Investigador Principal) Claudio Mancilla Marc Figuls	Diputació de Barcelona. Àrea de Desenvolupament Econòmic Generalitat de Catalunya. Departament d'Empresa i Ocupació
Ceuta	Universidad de Granada	Lázaro Rodríguez Ariza (Director GEM-Ceuta) María del Mar Fuentes Fuentes (Directora GEM-Ceuta) José Aguado Romero Carlos A. Albacete Sáez Ana María Bojica Virginia Fernández Pérez Gabriel García-Parada Arias Manuel Hernández Peinado Sara Rodríguez Gómez Matilde Ruiz Arroyo Jenny María Ruiz Jiménez	PROCESA-Sociedad de Fomento Universidad de Granada
C. Valenciana	Universidad Miguel Hernández	José María Gómez Gras (Director GEM Comunitat Valenciana) Ignacio Mira Solves (Direcció Tècnica) Jesús Martínez Mateo Antonio J. Verdú Jover Noelia López del Castillo M ^º José Alarcón García M ^º Cinta Gisbert López Javier Sancho Azuar M ^º Antonia Vaquero Sánchez Domingo Galiana Lapera	Air Nostrum Instituto de la Mediana y Pequeña Industria Valenciana (MPIVA)

UNITAT	INSTITUCIÓ	MEMBRES	PATROCINADORS
Extremadura	Fundación Xavier de Salsas – Universidad de ExtremaduraJ.	Ricardo Hernández Mogollón (Director GEM- Extremadura i Coordinador Regional) Carlos Díaz Casero (Director Tècnic) M ^a de la Cruz Sánchez Escobedo M ^a Victoria Postigo Jiménez	Fundación Xavier de Salas, Junta de Extremadura, Universidad de Extremadura, Fomento de Emprendedores, CC. NN. Almaraz-Trillo, Sofiex, Fundación Academia Europea de Yuste, Ogesa S.A., Hoy Diario de Extremadura, Grupo Alfonso Gallardo, El Periódico de Extremadura, Philip Morris Spain S. L., Palicrisa, Caja Rural de Extremadura, Cámara de Comercio de Cáceres, Urvicasa, Infostock, Comisiones Obreras de Extremadura, Federación Empresarial Cacerena, U.G.T. de Extremadura, Caja Duero, Cámara de Comercio de Badajoz, Gestyona S.L., Hotel Huerta Honda, Infocenter.
Galicia	Confederación de Empresarios de Galicia (CEG)	Araceli de Lucas Sanz (Directora GEM-Galicia) Fausto Santamarina Fernández Marta Amate López María José Garrido Herrera Alejandro Prada Baceiredo Ana Vázquez Eibes Maite Cancelo Márquez Enrique Vila Sánchez	Confederación de Empresarios de Galicia (CEG) CEEI Galicia, SA (BIC Galicia) Universidad de Santiago de Compostela (USC)
	CEEI Galicia, SA (BIC Galicia)	Enrique Gómez Fernández Mariela Pérez-Rasilla Bayo Isabel Neira Gómez Sara Fernández López Loreto Fernández Fernández	
	Universidad de Santiago de Compostela	David Rodeiro Pazos M ^a Milagros Vivel Búa Mercedes Teijeiro Álvarez	
Madrid Metropolità	Agencia de Desarrollo Económico "Madrid Emprende" Ayuntamiento de Madrid Instituto de Empresa	Miguel Ángel Villanueva Iñaki Ortega Cachón Francisco Sainz de Murieta Esther Caurin Arribas Iván Soto San Andrés Juan Romero González Juan José Güemes Alicia Caduras	Agencia de Desarrollo Económico "Madrid Emprende" Ayuntamiento de Madrid Caja Madrid

UNITAT	INSTITUCIÓ	MEMBRES	PATROCINADORS
Múrcia	Universidad de Murcia	Antonio Aragón Sánchez (Director GEM-Murcia) Alicia Rubio Bañón (Directora GEM-Múrcia) Nuria Nevers Esteban Lloret José Andrés López Yepes María Feliz Madrid Garre Mercedes Palacios Manzano Gregorio Sánchez Marín	Consejería de Universidades Empresa e Investigación Fundación Cajamurcia Instituto de Fomento de la Región de Murcia Fondo Europeo de Desarrollo Regional (Feder) Crecemos con Europa Plan Emprendemos Universidad de Murcia
Navarra	Servicio Navarro de Empleo Centro Europeo de Empresas e Innovacion de Navarra	Miren Sanz (Coordinadora GEM-Navarra) Cristina Arcaya Cristina García Fermín Sáez María Ibarrola María Sanz de Galdeano	Gobierno de Navarra - Servicio Navarro de Empleo
País Basc	Orkestra, Instituto Vasco de Competitividad Universidad de Deusto Universidad del País Vasco Universidad de Mondragón	Iñaki Peña (Director del projecte GEM País Basc) José Luis González-Pernía Aloña Martiarena Iñaki Peña (Director del projecte GEM País Basc) Juan José Gibaja María Saiz Jon Hoyos Saioa Arando Iosu Lizarralde	Eusko Ikaskuntza SPRI, Gobierno Vasco Diputación Foral de Álava Diputación Foral de Bizkaia Diputación Foral de Gipuzkoa Fundación Emilio Soldevilla

